

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Ústav sociálních studií

**Volný čas žáků 1. a 2. stupně základní školy
(komparace)**
Diplomová práce

Autor: Bc. Šárka Kořínková
Studijní program: N 7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Sociální pedagogika
Vedoucí práce: Mgr. Daniela Vrabcová, Ph.D.
Oponent: prof. PhDr. Jan Hábl, Ph.D.

Zadání diplomové práce

Autor:	Bc. Šárka Kořínková
Studium:	P19K0298
Studijní program:	N7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální pedagogika
Název diplomové práce:	Volný čas žáků 1. a 2. stupně základní školy (komparace)
Název diplomové práce AJ:	Leisure Time of Pupils at the 1st and 2nd Stage of Basic School (comparison)

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Hlavním cílem diplomové práce je zjistit, jak využívají svůj volný čas žáci 1. a 2. stupně základní školy ve vybrané lokalitě. Práce je členěna na teoretickou a empirickou část. Teoretická část se zabývá hlavními teoretickými koncepty z problematiky volného času žáků mladšího a staršího školního. Empirická část využívá jako hlavní výzkumné metody: obsahovou analýzu a dotazník. Zmapována a analyzována je také nabídka volného času v lokalitě relevantní pro vybrané školy. Sledována a komparována jsou specifika trávení volného času u žáků 1. a 2. stupně ZŠ.

Gregorová, Vladimíra. *Sociálně psychologické aspekty volnočasových aktivit dětí a mládeže* [online]. Plzeň. 2015. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. [cit. 2019-11-12]. Dostupné z: <https://otik.zcu.cz/bitstream/11025/19873/1/BP%20-%20Gregorova.pdf>.

Hájek, Bedřich, Hofbauer, Břetislav a Pávková, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Praha: Portál, 2011.

Karatsiolisová, Nikola. *Volnočasové aktivity dětí na prvním stupni základních škol* [online]. Liberec. 2017. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. [cit. 2019-11-12]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/21504/BP.Nikola.Karatsiolisova.pdf?sequence=1>.

Langmeier, Josef a Krejčířová, Dana. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 2006. Psyché. ISBN 978-80-247-1284-0.

Pávková, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-666-6.

Slater, Alan a Gavin Bremner. *An Introduction to Developmental Psychology*. BPS Blackwell, 2017. ISBN 9781118767207.

Zadávací pracoviště: Ústav sociálních studií,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Daniela Vrabcová, Ph.D.

Oponent: prof. PhDr. Jan Hábl, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 11.12.2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucí práce Mgr. Danieli Vrabcové, Ph.D., samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 24. 4. 2023

Bc. Šárka Kořínková

Poděkování

Především bych chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce Mgr. Daniele Vrabcové, Ph.D. za její trpělivé a odborné vedení, za poskytování rad a za její vstřícnost.

Dále patří mé poděkování všem žákům a pedagogům, kteří mi byli nápomocni při realizaci výzkumného šetření. V neposlední řadě musím poděkovat i svému manželovi, mé dceři a rodině za jejich podporu.

Anotace

KOŘÍNKOVÁ, Šárka. *Volný čas žáků 1. a 2. stupně základní školy (komparace)*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023. 113 s. Diplomová práce.

Diplomová práce se zaměřuje na volný čas žáků 1. a 2. stupně základní školy. Práce vychází z předpokladu, že člověka v jeho životní cestě neovlivňuje pouze rodina, učitelé, vedoucí zájmových kroužků nebo naši přátelé. Zásadní ovlivnění přináší také instituce (např. škola) nebo prostředí, ve kterém člověk žije. Teoretická část se též zabývá specifiky školního věku a problematikou volného času. V empirické části se pomocí dotazníkového šetření a obsahové analýzy porovnává mezi sebou městská a vesnická základní škola.

Klíčová slova: město, školní věk, vesnice, volný čas, základní škola

Annotation

KOŘÍNKOVÁ, Šárka. *Free time of primary school pupils in the 1st and 2nd grades (Comparison)*. Hradec Králové: Pedagogical faculty, University of Hradec Králové, 2023. 113 pp. Diploma thesis.

The diploma thesis focuses on the free time of primary school pupils in the 1st and 2nd grades. Work is coming out from the assumption that a person's lifeway is not only influenced by family, teachers, and leaders or our friends. Institutions (e.g. school) or the environment in which a person lives are important as well. The theoretical part also deals with the specifics of school age and issue of free time. In the practical part, questionnaire survey and content analysis are used to compare urban and rural primary schools.

Keywords: city, school age, village, free time, primary school

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomová práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2022 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum: .....

Podpis studenta: .....

Obsah

ÚVOD.....	10
1 VOLNÝ ČAS.....	13
1.1 Co s volným časem?.....	15
1.2 Vývoj volného času.....	18
1.3 Edukační využívání volného času.....	20
1.4 Výchova mimo vyučování.....	22
1.4.1 Zájmová činnost.....	25
2 SPECIFIKA ŠKOLNÍHO VĚKU.....	27
3 VLIV PROSTŘEDÍ NA DĚTI, MLÁDEŽ A VOLNÝ ČAS.....	34
4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	39
4.1 Použité výzkumné metody.....	39
4.1.1 Dotazník.....	39
4.1.2 Obsahová analýza.....	40
4.2 Výzkumný soubor.....	41
4.3 Průzkum oblasti výzkumného šetření týkající se volného času žáků na základních školách.....	44
4.4 Výzkumný cíl.....	47
4.5 Stanovení předpokladů a hypotéz.....	48
4.6 Dotazník.....	51
4.7 Obsahová analýza města/obce a základních škol.....	53
4.7.1 Město Turnov a obec Jenišovice.....	53
4.7.2 Porovnání zkoumaných škol.....	58
4.8 Vyhodnocení předpokladů a hypotéz.....	66
5 VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	89
5.1 Ve městě – ZŠ Turnov.....	92
5.2 Na vesnici – ZŠ Jenišovice.....	93
ZÁVĚR.....	95

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	99
Knižní zdroje/monografie.....	99
Internetové zdroje.....	103
Články.....	105
PŘÍLOHY.....	114

ÚVOD

Tématem mé diplomové práce je Volný čas žáků 1. a 2. stupně základní školy (komparace). Mým hlavním cílem je zjistit, jak využívají svůj volný čas žáci 1. a 2. stupně základní školy ve vybrané lokalitě (město a venkov). Toto téma jsem si vybrala s ohledem na mé zaměstnání vychovatelky školní družiny a také proto, že jsem studovala na Technické univerzitě v Liberci obor Pedagogika volného času.

Volný čas je významnou součástí našeho života. Také žáci školou povinní mají svůj volný čas. Způsob trávení volného času značně ovlivňuje psychiku žáků, podílí se na volbě budoucího povolání nebo může kompenzovat školní neúspěch. Rodina působí jako první vychovatel ve volném čase a zároveň jako podporovatel, realizátor nebo inspirátor. Většina lidí chce mít volného času co nejvíc a v posledních letech stoupá zájem o smysluplné trávení volného času. Vývoj společnosti si žádá individuální osobnostní rozvoj. V průběhu let se žákům mění jejich názory, postoje a životní hodnoty. Naší snahou by mělo být umožnit žákům, aby si svou cestu dokázali najít sami. Přirozeně a spontánně nás ovlivňuje také prostředí, ve kterém žijeme. Toho můžeme lehce využít.

To, jak trávíme svůj volný čas, odráží naši osobnost navenek. Když nastane změna u více jednotlivců, mění se tím i celá společnost. Je důležité si tuto možnost uvědomit. Žáci by se měli sami zamyslet nad tím, jak nakládají se svým volným časem. Dotazník jim může pomoci se lépe poznat a uvědomit si důležitost smysluplného trávení volného času. Vyplňování dotazníků by tím mohlo mít pro žáky i hlubší význam. Mladí lidé často dávají přednost spíše pasivnímu a konzumnímu životu, což je velká škoda. Chtějí získávat pozitivky, ale nechtějí pro to nic udělat. Třeba by jim pomohlo něco ve svém postoji k volnému času změnit, kdyby věděli, že: *„Aktivita současně přináší pozitivky z uvolněné energie, odreagování a příjemné únavy. Volnočasové činnosti všeho druhu, od vycházky až po skutečné sportovní zatížení, jsou současně prevencí proti nemocem. Lékaři konstatují, že vhodné provozování činností i využívání volného času*

je velmi vhodným, levným a hlavně zdravým lékem. Jedinec si tak vytváří zásobu protilátek pro nebezpečné vlivy z vnějšku.“ (Tůma, 2013, s. 288)

Práci jsem rozdělila na teoretickou a empirickou část. Teoretická část je rozdělena na jednotlivé kapitoly, které obsahují důležité poznatky týkající se daného tématu. Následující, empirická část, obsahuje výzkumné šetření. Pomocí nestandardizovaného dotazníkového šetření jsem mezi sebou porovnála dvě základní školy. Jedna se nachází ve městě Turnov a druhá v obci Jenišovice (poblíž Turnova). Součástí obsahové analýzy je porovnání daných prostředí a základních škol. Výzkumné šetření bylo zaměřeno na žáky 5., 7. a 9. třídy. Dané výsledky interpretuji formou tabulek, grafického znázornění a slovního hodnocení. Souhrnné vyhodnocení výsledků z mého výzkumného šetření jsou na konci empirické části. Zjištěné výsledky dotazníkového šetření a obsahové analýzy mohou posloužit nejenom mně, vybraným základním školám, ale také všem, kteří jsou do aktivit volného času nějakým způsobem zainteresováni. V závěru diplomové práce uvádím odborné zdroje, ze kterých má práce čerpá a přílohy.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VOLNÝ ČAS

Volný čas můžeme definovat různými způsoby. Pedagogický slovník například uvádí, že jde o „čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin běžného dne po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku). Na výchovu a vzdělávání ve volném čase je zaměřena pedagogika volného času.“ (Průcha a kol., 2009, s. 341.) Jiná z definic doplňuje, že: „Volný čas (angl. leisure time, franc. le loisir) je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život.“ (Hofbauer, 2004, s. 13.)

Volný čas je pro nás velmi důležitý, protože nám dává možnost regenerace po fyzické i psychické stránce, zažíváme společenská setkání, poznáváme svět z různých perspektiv, naplňujeme naše hodnoty, zájmy a potřeby, odpočineme si. Velice důležitý je i prvek seberealizace při různých aktivitách. (Vodáková, 2011) Každá lidská bytost má dle Abrahama Maslowa (psychoterapeut, jeden ze zakladatelů humanistické psychologie) přirozené lidské potřeby, kde se na nachází právě již zmíněná potřeba seberealizace. V publikaci Respektovat a být respektován je klasická pyramida potřeb doplněna o vyšší potřeby. (Kopřiva a kol., 2008) Pokud to vezmeme od základny, tak uspokojování fyziologických potřeb tvoří základ života. Mezi další potřeby vedle fyziologických potřeb patří potřeba bezpečí, potřeba sounáležitosti a lásky a potřeba ocenění. Nejvýše v názorné pyramidě potřeb stojí seberealizace. Což je potřeba osobnostního charakteru. Jde o potřeby kognitivní, estetické, potřeba sebeaktualizace a také potřeba sebetranscendence. Princip uspokojování potřeb jde směrem od nejnižší postavených až po ty v nejvyšším patře. (Collin, 2014) Potřeby jsou pro nás důležité, protože nás pohánějí vpřed a ovlivňují naše snažení, činnosti i chování. Motivují nás k aktivitě. V ideálním stavu má dítě nejspíše to, co potřebuje a tudíž je jeho chování správné. (Kopřiva a kol., 2008) Podle Abrahama Maslowa musíme objevit skutečný smysl svého života a věnovat se mu. Aby mohly děti již od malička maximálně

realizovat svůj potenciál, budou potřebovat naši pomoc. Musíme jim pomoci hledat příležitosti, např. Maslow tvrdí, že: „*čím člověk může být, tím musí být*“. Každý jedinec má svůj individuální smysl života a jeho přirozeností je odhalit ho, usilovat o něho a nakonec ho naplnit. (Collin, 2014)

Organizované zájmové činnosti či další vzdělávání mimo školu řadíme do náplně volného času, které jsou přínosem pro rozvoj dítěte. Výběr aktivit konzultujeme přímo s dítětem, kterého se to týká. Volný čas však nemůže být celý zaplněn a prostor musíme nechat také na „nicedělání“, tedy pro neorganizované, neplánované činnosti. Všeobecně však platí, že zaměstnané dítě nezlobí. (Kopřiva a kol., 2008) Je známo, že děti se rády zabývají něčím zajímavým, a tím mohou zároveň rozvíjet své myšlení a dovednosti. Inteligentní bytosti udělají cokoli, aby se zbavily nudy. Dokonce se mohou dopouštět hloupého až destruktivního chování. To vysvětluje, že nudící se žáci budou dávat přednost raději špatným zážitkům (i kdyby je to mělo bolet), než žádným. Jako příklad můžeme u dětí pozorovat „úsměv Mony Lisý“. Psychologové popisují, že nastává často v situaci, kdy děti dělají něco, co se nemá a my na to přijdeme. V té chvíli má dítě přiměřený výraz trestaného, až na malé zvlnění kolem jednoho koutku úst. My si toto sdělení můžeme přeložit slovy, že dítě ví, že by se mělo cítit špatně a snaží se proto vypadat jako kající, ale má z toho, že na toto špatné chování reagujeme (dítě dosáhlo svého - snaží se zbavit nudy, cítí se odmítané nebo chce získat naši pozornost) vlastně radost. (Biddulph, 2012)

Během volnočasových aktivit dochází také ke kompenzaci, enkulturaci, k participaci, k integraci atd. (Michalíková, 2015) V tomto prostoru si dítě může vytvářet svůj vlastní svět, a tím rozvíjet svoji fantazii a kreativitu. (Pížová, 2017) S časem, který nám zbývá po splnění našich povinností, se pojí dobrovolnost, pestrost, přitažlivost aktivit a již zmíněný prvek seberealizace. Strávit ho můžeme doma, ve škole, v organizaci či v instituci, ale také venku. Děti v oblasti volného času ovlivňují zejména informační technologie (dětské časopisy, dětské knihy, televizní pořady, počítačové hry aj.) nebo sdělovací prostředky, sociální a ekonomická situace rodiny, malá informovanost nebo neznalost vlastních možností či nedostatečná kapacita nabízených míst aj. (Němec a kol., 2002) Jiřina Pávková do výčtu ovlivnění doplňuje

věk rodičů a počet sourozenců, jelikož i to sehrává důležitou roli. (Pávková a kol., 2001) Naším cenným zdrojem poznatků o vhodnosti trávení volného času našich dětí je jejich pozorování. (Karatsiolisová, 2017) Není žádným překvapením, že velký vliv na výchovu ve volném čase dětí a mládeže, ale i na současný život, má globalizace. Ta oslabuje význam dosavadních hranic států a má vliv na podobu a vývoj nynější společnosti (Hofbauer, 2006). Hofbauer (2000) zmiňuje, že tím mezi lidmi rostou i mezinárodní kontakty.

1.1 Co s volným časem?

Jelikož mají děti relativně hodně volného času, je třeba s ním nějakým způsobem správně naložit. Chceme se vyvarovat toho, aby děti cítily ve volném čase nespokojenost, stres, nudu, nedostatek pohybu, ztrátu tvořivosti, odcizení se od lidí a další negativní aspekty, když jde o celoživotní proces. (Pávková a kol., 2001) Vzorem dětí jsou hlavně jejich rodiče, kteří jsou pro ně zpočátku také hlavním zdrojem informací. Později je však jejich věrohodnost podrobena zkoušce z dalších zdrojů, jako jsou učitelé, vychovatelé nebo jejich vrstevníci. Je tedy třeba, aby jim rodiče zprostředkovali realistický obraz světa, který si budou moci sami dotvářet, až se začnou osamostatňovat (vzniká tím vnitřní odolnost a jistota). Děti však musí vidět, že i jejich rodiče ví, jak kvalitně naplnit svůj volný čas a správně si ho zorganizovat. (Biddulph, 2012) Na druhou stranu v posledních letech přibývá případů, že si mnoho rodin nemůže dovolit realizovat svůj volný čas dle svých představ z důvodu snižování životní úrovně. Výdaje na volný čas jsou prvními škrty, které rodina v rodinném rozpočtu udělá. (Kraus, 2001)

Měli bychom mít na paměti, že když se budou rodiče cítit dobře, budou zdraví a odpočatí, tak také mohou svým dětem dávat to, co potřebují, a mít z toho radost. Přetažení rodiče nemohou dát dětem nikdy tolik, co ti odpočatí. Dobří rodiče tedy pečují i o sebe a předávají dobrou energii dál v podobě lásky, uznání, doteků a rozhovorů. Děti a mládež se tedy mohou svými rodiči inspirovat nebo se k nim v určitých aktivitách přidat. (Biddulph, 2012) Přesto, že vzorů je víc, rodina je v tomto ohledu

primární, ale ne vždy má dostatek času, materiálu nebo odborné kvalifikace, aby mohla dětem volný čas kvalitně naplnit. (Němec a kol., 2002) Tomáš Čech ve svém článku dodává, že rodiče mohou mít na své potomky nepřiměřené nároky nebo svou výchovnou funkci neplní dobře. (Čech, 2002) Vyvarovat bychom se měli také toho, aby dítě realizovalo představy a sny svých rodičů ve smyslu “přenosu” neboli očekávání, které děti dostávají “do vínku”. Rodiče by se měli zajímat o možnosti zjištění a podpory talentu svých dětí. Mohou tak vhodně ovlivňovat výběr náplně jejich volného času a kvalitně tak zacílit na budoucí povolání. Zájmy, které nejlépe odpovídají (našim) vnitřním předpokladům, by měly být spíše žádoucí, hluboké, trvalé a intenzivní, nikoli povrchní, krátkodobé, dočasné či přechodné. (Gregorová, 2015) Ne vše ale lze ovlivnit. Pokud se podíváme přímo na účastníka volnočasových aktivit, může z jeho strany vzniknout problém nebo bariéra, pokud si nesprávně zvolí své aktivity, trpí tělesným, mentálním nebo sociálním handicapem, má nedostatek volného času, cítí nechuť či neschopnost nebo je pasivní. (Čech, 2002) Na vývoj a jeho formování působí i osobnostní vybavenost, dědičnost a jeho okolí, což je součástí jeho sociálního prostředí. (Hájek, 2004)

Rodiče, vychovatelé, učitelé a další lidé, kteří mají na děti a mládež vliv, by měli dbát na plánování jejich vhodného režimu dne. Povinnosti a volný čas dětí by měly být v rovnováze. Podporuje se tím jejich správný tělesný a duševní vývoj. Protože, když jsou odpočinuté, tak mají lepší vztahy s lidmi a podávají kvalitnější výkony ve škole. Zároveň během zájmové činnosti získávají nové vědomosti. (Němec a kol., 2002) Nic se ale nesmí přehánět. Na jedné straně je mnoho rodičů, kteří na své děti nemají čas, a proto je přihlásí na velké množství kroužků. Tím ale snadno své potomky přetěžují a ti pak přicházejí o svůj „volný“ čas. Na druhé straně jsou rodiče, kteří o volný čas svých dětí nejeví zájem. Často u těchto jedinců dochází k negativním společenským jevům. (Svobodová, 2012)

Přínos kvalitně stráveného volného času je zřejmý, neboť dle studie provedené na University of California, Irvine, the University of Wisconsin-Madison je statisticky významný rozdíl mezi žáky prvního a druhého stupně, kteří navštěvují kvalitní mimoškolní aktivity a programy. Jejich schopnosti v matematice a nižší

pravděpodobnost sklonu k protispolečenskému chování jsou mnohonásobně lepší v porovnání s dětmi, které tráví svůj volný čas bez dohledu. (Vandell a kol., 2007)

Volný čas je individuální záležitost každého jedince. K jeho masivnímu rozvoji došlo v 19. a 20. století. To, jak pestrý volný čas budeme mít, závisí na mnoha faktorech. Mezi ty hlavní patří například věk, pohlaví, vzdělání, rodinný stav, zaměstnání, kondice duševní i tělesná a také zvyklosti typické pro dané prostředí. (Podloucká, 2016) Tím to ale nekončí. Mezi lidmi panuje určitá nevyváženost v množství volného času, kterým disponují, a ve způsobu jeho trávení. Někdo ho prožívá aktivně (hraje např. hokej), někdo má aktivitu neutrální (jde se podívat na zápas), nebo ho tráví pasivně (sledováním televizního utkání). Volný čas lze dělit také podle sociální interakce (tedy podle toho, s kým ho trávíme) – můžeme být o samotě, v malé přátelské skupině nebo v kolektivu. (Pávková a kol., 2001) Volného času více, než by si jistě přáli, mají **nezaměstnaní**. Nezaměstnaní lidé často upadají do pasivity a ztrácejí motivaci. Rozbití jejich harmonogramu dne s sebou nese změny ve vnímání času, protože čas v tomto případě plyne pomaleji. Narušuje se jejich vlastní existence, ekonomická situace i duševní rovnováha. Způsobuje to nejen vyšší stres, větší napětí, nižší úroveň života, ale také pocity podřazenosti, ztrátu sebedůvěry, ohrožení hodnot jedince nebo někdy také ohrožení morálky a ztrátu své ceny. (Kraus a kol., 2001)

Existují také jedinci, kteří volný čas odmítají na základě vlastního rozhodnutí. Důvodem může být jejich ekonomický tlak a společenské postavení, profesní nebo kariérní ambice. Důsledkem odmítání volného času je **workoholismus** (druh závislosti). Tito lidé dokonce nechtějí a odmítají nárok na dovolenou nebo pracují přesčas. (Hofbauer, 2004) Jak již bylo řečeno, volný čas pro ně není moc důležitý a práce je tou nejvyšší hodnotou. Nebezpečí číhá u jejich dětí, neboť tento životní styl přebírají od svých rodičů a napodobují ho. V životním stylu se pojí hodnotová orientace s chováním nebo způsobem využívání a ovlivňování materiálních či sociálních životních podmínek. Nic bychom neměli podcenit, neboť jde o významnou složku socializace, a proto nabízíme tedy nejen těmto dětem pomocnou ruku v tom, jak rozumně využívat volný čas. Přesným opakem workoholiků jsou lidé, kteří berou

povinnosti jako nutné zlo a chtějí mít vše co nejdříve hotové, aby se mohli co nejvíce věnovat svým koníčkům a zájmům. Vhodnou variantou je tedy rovnováha: volný čas nemáme ani podceňovat a ani přeceňovat, jelikož obě varianty s sebou nesou následky v podobě psychické a často i fyzické nepohody.

Během života jedince ale podmínky volného času nejsou stejné. Lidé mají také **přelomová období**, a to třeba tehdy, pokud odejdou do důchodu, při mateřské dovolené, při ztrátě životního partnera nebo třeba v nemoci. Častým nežádoucím jevem bývá to, že pokud lidé mají více volného času a peněz, tak netráví volný čas s prožitkem, spíše si koupí drahé vybavení domácnosti, aby dali najevo svou prestiž, ale na kvalitní trávení volného času litují svých peněz. Právě díky již vytvořeným osobním zájmům a zálibám (ve kterých zažíváme nové zážitky a prožitky) se dokážeme s životní změnou, ztrátou nebo s životním neštěstím lépe vyrovnat. (Pávková a kol., 2001)

1.2 Vývoj volného času

Cílevědomost, systematičnost i dobrovolnost jsou znaky klasické výchovy. Také využíváme neformální výchovu, kde pedagog může využívat nahodilých a nečekaných situací ve prospěch dobré výchovy. S dětmi také diskutuje, mluví s nimi, reaguje na ně. Mělo by být pro děti přirozené, že povinnosti a volný čas jsou běžnou součástí života. Ideální by bylo, kdyby to měly „nakoukané“ od svých rodičů. Rodina může podpořit své dobré vztahy, pokud budou všichni členové trávit čas společně. Také děti by měly být aktivní, ať už při přípravě, realizaci nebo při hodnocení. Zároveň by měly trávit nějaký volný čas i samy, nebo třeba v instituci, ale nejlépe z vlastní iniciativy a za podpory svých rodičů. Škola je dobrým místem pro shromažďování informací o využití volného času svými žáky. Vhodnou variantou je vzájemné propojení vyučování a zájmové činnosti ve škole. (Bendl a kol., 2015)

Jiřina Pávková s kolektivem uvádí, že do 19. století rodiče od časného věku zajišťovali lidské potřeby a také své děti často zapojovali do boje o živobytí. Přesto i tehdy měly děti čas i na své hry. Jedním z hlavních rysů vývoje volného času byl jeho nárůst vzhledem k práci. Jelikož původně byl volný čas doménou vyšší vrstvy

nebo městských rodin, probíhala náplň volného času jinak u různých společenských vrstev i v různém sociálním postavení. Už tehdy lidé věděli, že pokud se o děti po vyučování nebude nikdo starat, budou bezprostřední a náchylnější k nevhodnému trávení volného času. Také příslušníci dělnictva usilovali o zkrácení pracovní doby z důvodu regenerace své pracovní síly. (Pávková a kol., 2001)

Volný čas se vyvíjí současně se společností. **V 1. fázi (50. – 60. léta)** se upřednostňuje práce na úkor volného času, který je vnímán jako opak práce a slouží k rekreaci nebo k načerpání sil, tedy k odpočinku.

Ve 2. fázi (70. – 80. léta) se pohled na práci a volný čas mění (už není tak ostré vyhranění těchto pojmů). Volný čas slouží k uspokojování hmotných a kulturních potřeb. Nově lidé vyžadují více zábavy a prožitků. Díky tomu se rozvíjí bohatá zájmová činnost nejen ve školách formou kroužků, ale také mimo ni. Postupně vznikají domy pionýrů a volný čas už není jen výsadou bohatších vrstev. Každý člověk má v moderní společnosti nárok na čas nejen pracovní, ale i volný. Výběr náplně volného času bývá často ovlivněn druhem a typem práce, kterou dotyčný vykonává. Postupně se z volného času stal konzum, který už není prostředkem, ale lidským cílem. Jsme otroky našich potřeb, neboť často kvůli uspokojení jedné z nich, se vyvolává „hlad“ po další, nové potřebě. Proto máme nedostatek času na své blízké a nemáme čas na „život“. Musíme neustále pracovat, abychom tyto potřeby stihli uspokojovat!

Ve 3. fázi (90. léta) se stírají hranice mezi prací, „polovolným“ a volným časem. Velkou výzvou moderní doby se stala kultivace člověka. Díky svobodné volbě činností můžeme provozovat to, co nás těší a baví. Patří sem činnosti sloužící k odpočinku, dobrovolné společensky prospěšné činnosti, tvůrčí činnosti, sportovní činnosti, dobrovolné vzdělávání se, přičemž se lze fyzicky a psychicky zregenerovat. Tyto aktivity můžeme konat o samotě, ve skupině (to má i sociální dopad) nebo v organizaci.

Děti a mládež rády získávají prožitky v partě kamarádů, neboť upřednostňují především kolektivní způsob života. Vzniká obliba prožitkové formy volného času. Pokud jde o volný čas dětí a mládeže, tak by bylo vhodné z výchovných důvodů jejich volný čas pedagogicky ovlivňovat (nabízet jim činnosti, motivovat je, vést je nenásilně a s citem, ale také je informovat), protože ještě nemají dostatek zkušeností. (Němec a kol., 2002)

1.3 Edukační využívání volného času

Typické pro druhou polovinu 19. století je stěhování lidí z venkova do měst kvůli rozvoji průmyslu. Rodiče své malé děti zapojují do práce a u mládeže vznikají problémy s jejich vzděláváním, s výchovou a s volným časem. V tomto období se objevuje mnoho významných osobností oboru volného času, jako je Ernst Thomson Seton, Jan Jindřich Pestalozzi, Giovanni Bosco. Koncem 19. století se objevuje další volnočasového vyžití. Jako výchovné systémy fungují např. Salesiáni a Skauting. Mezi tělovýchovnými organizacemi se nachází Sokol, Orel a DTJ. Spolkové činnosti lze ve volném čase naplňovat např. formou sportovní, tvůrčí, pěveckou, čtenářskou, vzdělávací nebo charitativní. Fungují také katolické a evangelické kroužky nebo nedělní školy. Hlavní osobností Woodcrafterské ligy se stal Ernst Thomson Seton, Robert Baden – Powel patří k anglickému Skautingu a předním představitelem české skautské organizace (zvané Junák) je Antonín Benjamín Svojsík. Ke skautskému hnutí neodmyslitelně patří také spisovatel Jaroslav Foglar. Mezi zařízení volnočasových aktivit, které fungovaly po roce 1945, můžeme zařadit školní družinu, školní klub, dům pionýrů a mládeže, lidové školy umění, školy s internáty, stanice mladých techniků, přírodovědců, turistů apod. nebo odborářské domy kultury a jiné. Tato zařízení měla větší, či menší ideologickou náplň danou socialistickým zřízením. Skautská organizace byla po roce 1969 zakázána a mohla obnovit svou činnost až po roce 1989. Také v nesocialistické části Evropy, v pluralitní společnosti, se objevují herní prostory, hřiště, střediska volného času dětí a mládeže, sportovní a turistická zařízení nebo třeba letní tábory, ale bez komunistické ideologické zátěže. Vznikají nové typy institucí

a činností, aby za pomoci pedagogů, lékařů a dalších odborníků vytvořily specifická víceúčelová hřiště, tělocvičny, muzea, parky zábavy, galerie, zájmová sdružení atd. pro určitou věkovou kategorii nebo zvláštní skupinu dětí a mládeže.

Dvacáté století je stoletím vědeckého a technického rozvoje, ale také doba válečných hrůz. Pokrok v oblasti průmyslové výroby a sociální změny způsobily, že po druhé světové válce se začala výrazně jinak projevovat skupina dospívajících. Mládež se začala chovat jinak, než tomu bylo dříve zvykem. Změnily se hodnoty, ale také podmínky společnosti jsou jiné. Ve 2. polovině 60. let 20. století vzniklo v USA hnutí hippies, které kritizovalo stávající životní styl a společenské hodnoty. Také skupina Beatles ovlivnila mladé lidi na řadu let. Následně se celosvětově šíří rocková hudba a k jinému životnímu stylu motivuje také hnutí punk. Hodně se cestuje. V 60. – 70. letech vzniká známá environmentální organizace Greenpeace, která inspirovala ke vzniku Brontosaura u nás. Svět v 70. letech je zachvácen sexuální promiskuitou, zneužitím drog a masivně se šíří AIDS. V 70. a 80. letech jsou i vlivem médií viditelné sociálně neadaptované a marginalizované (okrajové) skupiny mládeže. Sílí vliv konkurence i hromadných sdělovacích prostředků. V zájmové činnosti je vidět posun k lepšímu. (Němec a kol., 2002)

V současnosti bychom ze strany rodinné i školní výchovy měli dávat velký důraz na důslednost. Ve společnosti působí mnoho negativních vlivů, proto bychom se měli snažit děti a mládež lépe motivovat a pečovat o jejich náplň volného času společným výběrem vhodných aktivit, které vedou ke vzniku sociálních zkušeností, posilují odpovědnost lidí nebo třeba kultivují jejich emoce. (Kraus a kol., 2001) Navíc, zmírnění nudy a zvyšování pocitu pohody dospívajících lidí společensky přijatelným volnočasovými aktivitami může působit jako prevence antisociálních aktivit (jako je užívání drog a kriminalita). (Iso-Ahola & Crowley, 1991)

Bylo by tedy vhodné, aby škola tyto kompetence (jak kvalitně využívat volný čas) lépe zprostředkovala. Blahoslav Kraus se svým kolektivem (2001) dokonce uvádějí, že bychom se kvůli prevenci negativních jevů měli zaměřit zejména na emoční inteligenci u dětí a mládeže. Škola by pro provozování pedagogiky volného času, nikoliv jako vyučovací předmět, nabídla prostor pro praktické činnosti.

Autoři (Kraus a kol., 2001, s. 170.) uvádí, že „Mezi „učivo“ navrhované pedagogiky volného času by bylo možné také zařadit: podněty a návrhy pro řemeslnou práci, problematiku životního prostředí a sociální práce, zdravotní otázky chování ve volném čase. Příprava pro volný čas má také zahrnout: výchovu ke spontaneitě, tj. vychovávat k čestnosti, otevřenosti, zvědavosti, senzibilitě, kreativitě a flexibilitě. Zároveň také výchovu k sociabilitě, tj. usilovat o kooperaci, toleranci, shovívavosti a ohleduplnost.“. Ve volném čase je možné se také zaměřit na provádění nácviku životních rolí. (Kraus a kol., 2001)

1.4 Výchova mimo vyučování

V oblasti volného času se objevují dva termíny, které by se mohly zdát být synonymy, ale opak je pravdou. Prvním termínem je **mimotřídní výchova**, kterou organizuje škola mimo svoji výuku. Jedná se o různé soutěže, sporty, hry, exkurze aj. Nás ale pro oblast volného času spíše zajímá druhý pojem - **mimoškolní výchova** (jinak řečeno též **mimoškolní výchova**), která se odehrává, jak již bylo řečeno, mimo školu. (Němec a kol., 2002)

Je důležité rozlišovat také rozdíl mezi pojmy Pedagogika volného času a výchova mimo vyučování. **Pedagogika volného času** je vědní obor a zabývá se teoretickými a praktickými aspekty výchovy ve volném čase. (Pávková, 2014) „Úkolem pedagogiky volného času je jeho ovlivňování ve smyslu dobrovolnosti, aktivity a participace (aktivní podíl na plánování a uskutečňování činnosti), zájmovosti a zajímavosti, citlivosti a citovosti, seberealizace a sociálních kontaktů.“ (Hájek, 2004, s. 41) Praktickou větví je právě **výchova mimo vyučování**, která probíhá mimo povinné vyučování žáků základních a středních škol. S tím souvisí dobrovolné volnočasové aktivity i určité povinnosti, které musí žáci plnit (sebeobslužné návyky, plnění školních povinností apod.) mimo bezprostřední vliv rodiny. Výchova mimo vyučování probíhá převážně ve volném čase v instituci jako je školní družina, domov mládeže nebo dětský domov. (Pávková, 2014) Výchova mimo vyučování má specifické požadavky - pedagogické ovlivňování volného času, požadavek

na jednotu a specifíčnost, dobrovolnost pro účastníky, požadavek na aktivitu, seberealizace svěřence, pestrost, přitažlivost, zajímavost, odpočinek, rekreace, ale také zájmové zaměření, citlivost a citovost nebo požadavek sociálního kontaktu. (Bendl a kol., 2015) Každé výchovné působení musí být multidimenzionální (rozvojová a preventivní složka). Výchovná funkce ovlivňuje mravní vlastnosti klienta a ten získává díky ní nové vědomosti. Dále se tato funkce pojí s celoživotním vzděláváním nebo rozvíjením našich schopností. Pomocí zdravotní funkce můžeme usměrňovat režim dne vychovávaných, využívat střídání činností, podporujeme pobyt na čerstvém vzduchu, hygienu, správnou stravu, tvoříme klidné prostředí a dbáme na bezpečnost. Když rodiče tráví čas ve svém zaměstnání, je o děti postaráno, tak výchova mimo vyučování plní funkci sociální. Utváříme díky ní sociální vztahy a můžeme vyrovnávat rozdíly mezi rodinami. Jako poslední je preventivní funkce výchovy. V primární prevenci nejprve míříme na celou populaci a jde spíše o prevenci v širší oblasti. V sekundární prevenci už pracujeme s lidmi, kteří mají vyšší riziko závadného chování, ale i s těmi, kteří mají velkou pravděpodobnost, že se mohou stát oběťmi kriminálků. Posledním krokem je terciární prevence, která léčí klienty a zabraňuje jejich recidivě. (Pávková a kol., 2001) Tuto funkci nelze opomenout, neboť z mnohých výzkumů vyšlo najevo, že jednou z příčin kriminality a dalších sociálně patologických jevů je nedostatečná nebo někdy až nevhodná náplň a organizace volného času. (Vítková, 2007)

Pedagog mimo vyučování dokáže vytvořit pro své svěřence bezpečné prostředí, příjemnou a tvořivou atmosféru. Díky svým zkušenostem a znalostem věkových specifik svých žáků pomáhá uspokojovat jejich individuální zájmy. Osobnostním předpokladem této profese také je, že má o své žáky zájem, má je rád, umí je motivovat a pochopit, podporuje je. Jelikož mívá vychovatel dobré komunikační schopnosti, často si svým citlivým vedením získává důvěru svých žáků a dokáže tak rozpoznat, kdy jejich svěřenec potřebuje kontakt s odborníkem a ten mu zprostředkuje. (Němec a kol., 2002) Pávková se svým kolektivem ještě doplňuje, že vzájemný vztah mezi vychovatelem a vychovávaným (ale i ve vztahu k jeho rodičům) je ve výchově moc důležitý, neboť pomocí komunikace a participace budujeme dobré sociální klima.

Vychovatel musí jít příkladem, jelikož svým svěřencům předává hodnoty a postoje. Zkušený pedagog dokonce ví, že to, co nemůže nabídnout všem, tak nedává žádnému dítěti. (Pávková a kol., 2001) Největší důležitost však můžeme vidět v myšlence, že „úkol pedagoga volného času bude i rozvíjení schopnosti dětí a mládeže oceňovat volný čas jako hodnotu, kterou můžeme promrhat nebo zužitkovat“. (Hájek, 2004, s. 36)

Základní školská zařízení pro výchovu mimo vyučování využívají jako formy učení nejčastěji způsoby senzomotorického učení, učení řešení problémů, sociální učení, pojmové učení, verbální učení a učení podmiňováním. Ve výchově mají žáci poznatky a zkušenosti v bezprostřední praktické činnosti. (Pávková a kol., 2001)

Do **školní družiny** chodí žáci, kteří navštěvují 1. stupeň základní školy a jsou rozděleni do oddělení po maximálně 30 žácích. Zde mohou odpočívat, pohybem kompenzovat své sezení při vyučování, zažívat rozmanité zájmové činnosti, jít na procházku apod. V provozu na některých školách bývá i ranní družina v čase před vyučováním. Pedagogovi se, v placené školní družině, říká vychovatel. Na základní škole navazuje na školní družinu pro 2. stupeň **školní klub**, který je taktéž za úplatu. Žáci středního školního věku jsou už samostatnější a mají většinou vyhraněné zájmy. Nejen v docházce se uplatňuje princip dobrovolnosti. Nabídka školního klubu vychází z přání a zájmů žáků současně s respektem k personálním a materiálním podmínkám. Samozřejmostí je respektovat výchovné záměry. I zde působí vychovatel. Žáci si zde mohou odpočinout, povídat s přáteli, mít chvíli soukromí, studovat apod. K dispozici často mívají počítač, společenské hry, knihovnu a další. Dům dětí a mládeže a stanice zájmových činností zastřešují **Střediska volného času** pro děti, žáky, studenty a dospělé osoby za úplatu. Své služby nabízejí pravidelně, příležitostně, spontánně nebo formou táborové činnosti. Věnují se často také osvětové činnosti. Pedagogové působící ve střediscích volného času se nazývají pedagogové volného času, ale působí tam i externisté a dobrovolníci.

Domov mládeže, internáty a školy v přírodě patří mezi školská výchovná a ubytovací zařízení, která se také podílejí na výchově ve volném čase a vedou žáky/studenty k tomu, jak racionálně využívat svůj volný čas. **Domovy mládeže** slouží za úplatu těm, kteří kvůli velké vzdálenosti od místa bydliště nemohou do školy

docházet nebo dojíždět. I zde působí vychovatelé, kteří mají na starost výchovné skupiny. Těchto služeb využívají žáci středních škol a studenti vyšších odborných škol. Obdobně fungují také **internáty**, které slouží dětem předškolního věku, žákům základních a středních škol, kteří mají zdravotní postižení. Vychovatelé mají vzdělání v oboru speciální pedagogiky a vedou výchovné skupiny. **Škola v přírodě** nabízí dětem z mateřských škol a žákům základních škol zotavovací pobyt pod vedením jejich učitelů a vychovatelů. Vzdělávání dětí pokračuje dál ve zdravotně příznivém prostředí s upraveným rozvrhem hodin. I způsob vyučování je jiný. Využívá se pohybových aktivit, tvořivosti, hry a dalších činností, které doplňují klasickou výuku ve škole. Odpolední čas připomíná pobyt ve školní družině. (Pávková, 2014) Posledním vybraným typem jsou **základní umělecké školy a jazykové školy**. Dobrovolné základní umělecké školy jsou věkem neomezené a nabízí své služby v oblasti estetiky (hudba, hudebně-pohybový obor, literárně-dramatický obor a výtvarné umění) a jazykové školy své klienty připravují na střední a vysoké školy v cizím jazyce. (Pávková a kol., 2001)

1.4.1 Zájmová činnost

„Co víme o dnešní generaci školáků? Na jednu stranu se zdá, že slovo zábava je heslem doby, prohlubuje se pasivita, konzumnost a nenáročnost aktivit. Na druhou stranu se poměrně vysoké procento dětí účastní organizovaných forem mimoškolní činnosti. A právě tyto děti se podle průzkumů cítí v životě šťastnější než jejich vrstevníci.“ (Vodáková, 2011, [cit. 2022-04-03])

Zájmové činnosti patří mezi výchovně-vzdělávací činnosti v době mimo vyučování. Jsou aktivního charakteru a zaměřují se na uspokojování a rozvíjení individuálních schopností, ale i potřeb a zájmů člověka. Jedině tyto činnosti dělá se zájmem a prožívá u toho kladné pocity, neboť má k něčemu vztah a má snahu o aktivní kontakt s předmětem svého zájmu. Zájmová činnost ovlivňuje názory, postoje a přesvědčení klienta. Obsahově je dělíme na společenskovední, technickopraktické

(pracovní), vědeckotechnické a vědecké, přírodovědné, estetickovýchovné, tělovýchovné, sportovní a turisticky zaměřené. (Němec a kol., 2002)

Zájmy a zájmové činnosti můžeme dělit na receptivní (divák, posluchač) a aktivní (soutěže, dílny). Dalším dělením získáváme zájmy – hluboké a povrchní, dle časového hlediska – zájmy krátkodobé a dlouhodobé, dle rozmanitosti – zájmy jednostranné a mnohostranné nebo třeba zájmy – žádoucí a nežádoucí aj. Provozovat je můžeme individuálně nebo skupinově. Zájmy se ale v průběhu života mění v souvislosti s věkem a celkovým vývojem osobnosti. (Pávková a kol., 2001)

U mladších žáků ještě nejsou zájmy diferencované, ale probíhá u nich řada rozmanitých činností. Jelikož mají v tomto věku do všeho nadšení a touhu zkoušet něco nového, vyzkoušejí toho více najednou. S přibývajícím roky už ale bývají zájmy vyhraněnější a méně povrchní. Dospívající mají opět snahu se pouštět do všeho „po hlavě“ a vše vyzkoušet. S tím souvisí také to, že poznávají svět a nějakým způsobem do něho zasahují. Nejdůležitějším úkolem dospívání je najít si své místo, své uplatnění. (Němec a kol., 2002)

2 SPECIFIKA ŠKOLNÍHO VĚKU

Každý člověk má jiné zájmy, neboť ty souvisí s celkovým zaměřením osobnosti. **V mladším školním věku** využíváme spíše zvědavost dětí, jejich chuť a nadšení do činností. **U staršího školního věku** žáci přechází ke specializovanějšímu výběru, který odpovídá potřebám naší společnosti. (Gregorová, 2015) Zároveň, s věkem klesá ochota se podřizovat autoritám a je zde čím dál větší touha po samostatnosti. Všechny věky ale mají společné, že je během života formuje a motivuje rodina, vrstevníci, obec/město, školní klub, škola, školní družina, občanská sdružení a podobné subjekty, soukromé subjekty jako jsou cestovní kanceláře, dětské koutky a jiné. (Hájek, 2004) S přechodem na 2. stupeň základní školy sílí tendence ke sdružování se s vrstevníky a jejich konformita k vrstevnické skupině. Starší žáci jsou plni afektů, často střídají nálady, kolísá jim sebevědomí, mají vyhraněný cit pro estetičnost atd. Ve škole bereme v potaz, že jejich vnímání času a prostoru se zpřesňuje, paměť je trvalejší a pohotovější, pozornost je stálejší a úmyslná. (Pávková, 2001)

V každém věku člověka existují určitá **specifika volného času**. Vycházíme z toho, že děti mají mnohem více volného času, než dospělí. Na rozdíl od nich, ale nemají dostatek zkušeností a takovou psychickou a fyzickou vyspělost. Proto potřebují naši pomoc s nabídkou činností a také nastavit denní režim, aby se nestalo, že např. kvůli mnoha zájmovým kroužkům nebudou mít dostatek času pro sebe, pro svou hru nebo na své vrstevníky. Dětem mladšího školního věku bychom měli vytvořit z aktivního trávení volného času pozitivní návyk, který se stane běžnou součástí jejich života. Mohou se tak vyvarovat mnoha negativním vlivům a problémům postmoderní doby. (Karatsiolisová, 2017) Musíme však počítat s tím, že ze začátku „*často budou děti měnit skupiny, jichž jsou členy. Je to způsobeno zejména tím, že hlavně v mladším školním věku jsou zájmy ještě nestabilní, sociální vztahy dosud nepevné, takže dítě často přechází z oddílu do oddílu, z jednoho kroužku do druhého, mění i příslušnost k zájmově zaměřenému občanskému sdružení.*“ (Hájek, 2004, s. 38) Postupem času by se měly zájmy a mysl žáka ubírat směrem k volbě budoucího povolání.

(Pávková, 2001) Tomu může z velké části pomoci rodina, která své potomky dobře zná a může jim pomoci nalézt volnočasové aktivity odpovídající jejich schopnostem i zájmům. S tím souvisí i důležitost trávit čas svobodně a zodpovědně. Čím je ale dítě starší, tím méně je otevřené návrhům vlastních rodičů. (Martín a kol., [cit. 2023-03-07])

Dolní hranice mladšího školního věku se ohraničuje **školní zralostí** (6-9 let) a v horní části již nastupuje **puberta** (10-11/12 let), ve které probíhá pohlavní dospívání jedince. Lepší přechod z předškolního věku ke školním povinnostem mají děti, které již navštěvovaly mateřskou školu. Není to pro ně taková změna jako pro děti, které přicházejí rovnou z rodiny. Školní domácí příprava je pro žáky velmi důležitá, ale u těch nejmenších by neměla přesáhnout hodinu denně. Zpočátku je potřeba pomoc od rodičů, ale později to už žáci zvládají sami. Školáky chválíme a pozitivně motivujeme, aby měli ze školy dobrý pocit a zažívali školní úspěch. Tím podpoříme i jejich sebedůvěru ve vlastní schopnosti. V opačném případě by strach ze selhání mohl zapříčinit, že nebudou mít dost motivace k překonávání překážek a raději se zátěží nebo novým, neznámým situacím vyhnou. Riziko spatřujeme také v porovnávání se spolužáky a v soutěžení s nimi. (Thorová, 2015) **Střední školní věk** (11-15 let) s sebou přináší rozhodnost, větší uvědomělost, ale především cílevědomost. Během školní výuky nebo u zájmových činností již mají žáci rozmanitější motivy jednání a snáze překonávají překážky. I přes kolísání a větší rozmanitost citů (včetně fyziologických změn) mají lepší sebeovládání, než tomu bylo dříve. (Pávková, 2001)

Zapojovat dítě do práce doma je vhodné, ale **hra** je pro školní věk ještě velmi důležitá a měla by být zařazena pro zdravý vývoj osobnosti. Společenské hry nacházejí v tomto věku své uplatnění a sblížují dítě s členy jeho domácnosti i s jeho vrstevníky. Složitější pravidla hry jsou vítaná. (Thorová, 2015) Zpočátku svůj volný čas děti mladšího školního věku naplňují hrou, která napodobuje skutečnost. Není se čemu divit, protože dříve byla hra jejich hlavní náplní dne. Získávají při ní ponaučení, prožitek, zábavu a uspokojí si své potřeby pohybové a sociální aktivity. Pokud by děti hru do svého denního programu nezahrnovaly, mohlo by to ohrozit jejich duševní rovnováhu. Chybělo by jim uspokojení potřeby zvědavosti, představivosti, citových

projevů i pohyb. (Tomášová, 2017) V praxi se ale hra, učení a práce od sebe těžko oddělují. Hrou i prací se může člověk něco naučit a zároveň učení může mít podobu hry. Výsledek hry však není až tak významný, jako jeho průběh. (Hájek a kol., 2011) Do sedmi až osmi let si pospolu hrají děti obou pohlaví. Ke změně dochází od osmi do deseti let, kdy se už dívky a chlapci seskupují odděleně. Po desátém roce se obě skupiny sobě navzájem dokonce vyhýbají. (Tomášová, 2017) Ve středním školním věku se do popředí dostává erotika a první lásky. (Pávková, 2001) Psychoanalýza tento věk označuje za období "latence". Významně se upevňují **sexuální role** mužské a ženské. Každé pohlaví klade na jedince jiné nároky. K plnému ujasnění **sexuální identity** jedince dochází kolem 11 let. (Thorová, 2015)

Pokud se podíváme na děti v mladším školním věku, můžeme si všimnout, že jejich postava už není zakulacená jako byla dříve a vývoj je rovnoměrně plynulý. Mění se také sada mléčných zubů. Někdy se u těchto dětí mohou projevat i nevhodné návyky ve formě kousání nehtů, tahání za vlasy, okusování věcí nebo se dotýkají svých genitálií. Snadno se dostanou do stresu a rozpláčou se, trápí je i různé obavy. V tomto věku se mohou objevit psychosomatické obtíže. (Thorová, 2015) Na 2. stupni vlivem velké rychlosti změn během růstu se stávají žáci tělesně neohrabaní. **Vzhled jedince** se mění díky pohlavnímu dozrávání. (Pávková, 2001) **Ve volném čase** musíme brát v úvahu zvýšenou unavitelnost a kolísavou pozornost vlivem prudšího vývoje nervové soustavy. Síly se však obnovují rychle. Sedavý čas strávený ve škole je třeba vyvážit pohybovou aktivitou. V rovnováze by měly být také řízené a spontánní pohybové činnosti. Mladší školní věk je zlatým věkem pro motorické učení, jelikož jde o senzitivní období, díky kterému se děti snáze naučí základům různých sportovních aktivit. S tím souvisí fakt, že jde o první období tělesné obratnosti a zdatnosti. Forma, kterou sport dětem nabízíme by měla být především hravá. (Thorová, 2015) Svobodná volba způsobu trávení volného času u mladších věkových kategorií je relativní pojem, neboť se odvíjí od vůle rodičů nebo nabídky školy. (Hájek, 2004)

Díky psaní, výtvarné a pracovní činnosti se u žáků zlepšuje **jemná motorika**. V oblasti kresby již nedochází k tak velkým pokrokům jako v dřívějších letech, přesto se zlepšuje vystižení reality (od 8 let) a v kresbě se děti věnují více detailům.

Svoji zručnost zkouší také prací se skutečnými nástroji a více pomáhají v domácnosti. (Thorová, 2015) Postupně se zdokonaluje jejich reprodukční fantazie. Žáci na 2. stupni rozvíjejí svoji tvůrčí fantazii a lze u nich spatřovat i denní snění. (Pávková, 2001)

Centrem jejich života stále zůstává **rodina**, ve které se už častěji podílí na spolurozhodování. Funkcí rodiny je poskytovat pocit bezpečí a lásky, emoční a materiální podporu, povzbuzení a komunikaci a také být vhodným sociálním vzorem svým dětem. (Thorová, 2015) K partě s nežádoucím chováním se připojí spíše jedinec, který je zavrhováný, než někdo, ke kterému mají rodiče kladný postoj. Zavrhovaný jedinec získává svým agresivním jednáním obdiv vrstevníků. Skupinový tlak je v tomto období silný a ovlivňuje nejen vývoj, ale i chování dotyčného. (Pauknerová, 2015) Stejný osud mají i děti, které nemají uspokojenou potřebu uznání. (Kopřiva a kol., 2008) Opora rodičů je pro ně stále velmi potřebná, i když už děti začínají kritizovat své rodiče a poukazují na chyby, kterých se dopouštějí. Rodiče mají stále hlavní autoritu, určují hranice a pravidla chování. Autorita učitelů slábne už okolo 10. roku a začíná převažovat **vrstevnický vliv**. Proto jsou v tomto věku důležité skupinové hry a týmová spolupráce. Potřebné se jeví také vytváření skupin a spolků, které se pojí s tajemstvím, výlučností a důvěrností. Avšak nebývají stálé a trvalé. Vážnost spatřují v potřebě vytvářet podmínky členství, určují hierarchii organizace, pravidla chování i seznam členů. Rodina, škola a média mají vliv na slovník dítěte, ale nejvíce v tomto směru ovlivňují vrstevníci.

V **komunikaci** se prvňáčci stále zlepšují a mají čím dál větší slovní zásobu, ale ještě v tom nejsou tak obratní. Spíše opakují to, co slyšeli od dospělých. Nejsou ještě schopni popsat události, které se staly. Obtížně vyjadřují svoje pocity, své trápení. Během první třídy mizí i patlavost. Žáci mluví tak, jak jsou zvyklí z domova, ale postupně, pod vlivem svých vrstevníků, do svého slovníku zařazují sprostá slova. Zprvu na sebe žalují, posmívají se atd., až kolem 9-10 let mají více soudržnosti a solidarity. Musíme je naučit, že na všem a na každém se dá najít něco dobrého. (Thorová, 2015) Ve středním školním věku se s řečí pojí větší slovní zásoba s použitím slangových výrazů a typická je hlasitost projevu mimo vyučovací hodinu. (Pávková, 2001)

V oblasti **socializace** se dítě přizpůsobuje školní situaci a učí se díky skupině spolužáků určité solidaritě, kázni a trénuje různé strategie, jak může čelit jejich agresi. V pubertě probíhá bouřlivý citový vývoj, ve kterém pubescenti zažívají první opravdové erotické zkušenosti a bouří se proti autoritám. Již zmiňovaní vrstevníci mají velký vliv na způsobu jejich odívání, na jejich mluvu atd., ale zároveň touží po své individualitě. (Říčan, 2009) Díky kamarádům je snazší překonat nejistotu z dospívání. Vrstevnická skupina dodá potřebné sebevědomí a sebejistotu. Ve výsledku jde o oporu, zázemí a ochranu jedince. (Vítková, 2007) Jedinci tak mohou získat zkušenost žít jinak, než je tomu v kruhu rodinném. Mají možnost se prosadit, zveřejňovat vlastní pocity, diskutovat, pozorovat se atd. Dochází k postupnému odpoutávání se od své rodiny. (Hájek, 2004)

Vývojovým úkolem v mladším školním věku do 11 let je snaživá píle. Pokud dojde k neúspěchu a dítě vývojový úkol nezvládne, může vzniknout komplex méněcennosti. V dospívání, které se dělí na pubescenci (11-15 let) a adolescenci (15-20/22 let), je vývojovým úkolem získat identitu, neboli totožnost. To s sebou může přinášet rozpor mezi názory a postoji, které jsme si osvojili už v dětství.

Rozumový vývoj přechází od střízlivého realisty (zaměřuje se na to, co je a jak to je) z konkrétních logických operací (názorné myšlení) k formální logice, díky které již dospívající jedinci myslí abstraktně a nezávisle na obsahu. Později dochází pomocí zkušeností ke zrychlení a zdokonalení myšlení. (Říčan, 2009) Větší abstrakce, zobecnění, logické myšlení včetně kritičnosti jsou charakteristikou staršího školního věku. (Pávková, 2001)

Piaget tuto myšlenku rozvíjí a mladší školní věk (v období 4 – 7 let) nazývá stavem intuitivním. To znamená, že dítě sice může vykonávat mentální operace, ale zůstává stále nevědomé ohledně principů a vlastních znalostí. Hlavními znaky dětského myšlení v tomto období jsou vnímání a intuice. Ty dítě ve schopnostech myšlení zásadně limitují na rozdíl od racionálního myšlení. V období 7 – 11 let se procesy mění znovu. Vytváří se prostor pro konkrétní operace a vznikají nové strategie (děti využívají více logiky a flexibility). Jejich myšlení je ale stále omezeno, neboť je vždy vázané ke konkrétní situaci. (Slater a Bremner, 2017) V následujícím období

dospívání - adolescence (období 10 – 20 let) dochází ke komplexní proměně osobnosti v oblasti somatické, psychické a sociální. (Vágnerová, 2012) Jedinec si klade otázku: „Kdo jsem?“. Hledá smysl vnímání sám sebe a snaží se najít svůj smysl pro individualitu. (Slater a Bremner, 2017) Díky volnočasovým aktivitám jim můžeme pomoci vyvíjet jejich autonomii a posílit tím vnímání své osobnosti. (Gibbons et al., 1997; Gordon & Caltabiano, 1996) V tomto období by tedy neměli rodiče volný čas svých dětí podceňovat, neboť vrstevníci mají velký vliv na vývoj antisociálního chování. (Monahan a kol., 2009)

Konec dospívání je specifický tím, že vrcholí fluidní inteligence (přirozená a vrozená bystrost při řešení logických problémů). Klesat začne až po 40. roce věku. Druhým typem je inteligence, která se nazývá krystalická a můžeme ji posílit trénováním. (Říčan, 2009)

Prvňáčci nepotřebují žádné vnější pobídky formou trestů a pochval. Mají dychtivou touhu po učení a chtějí získávat nové poznatky. Jejich krátkodobá a dlouhodobá paměť je stabilnější. Školní dovednosti berou jako výzvu. Musí se naučit správnou strategii, jak se učit. Časem tato silná **vnitřní motivace k učení** slábne. Nejprve jsou žáci hraví a soustředit se na jednu věc dokáží jen 10 minut. Rádi poslouchají pohádky a chlapci si ještě hrají s dívkami. Postupně si začínají všimnout vztahů v rodině, v sousedství a na jiných místech. Stoupá významně vliv dětské skupiny. Ve vytváření návyků prospěšných pro zdraví je optimální se zaměřit na střední školní věk a období pubescence.

Díky spolužákům se jedinec učí stále lépe porozumět lidem. Narůstá tedy jeho **sociální porozumění** i jeho seberegulace. Ve školním věku dochází k vlastnímu uvědomělému sebehodnocení. Kladné sebehodnocení (úspěch připisuje svým schopnostem a snaze, neúspěch jako možnost k učení) s sebou nese dobré podmínky pro jeho duševní zdraví.

Školní dítě už má lepší **emoční porozumění**, protože ví, že pocity, přání či motivy lze před ostatními skrývat. Významně se vyvíjí také **sociální kontrola** a **hodnotová orientace**. Školák už ví, co se smí a co ne, co je dovoleno, ale také zakázáno/trestáno. Zná také základní hodnoty (pozná to “dobré” i “zlé”).

Piaget určil tři základní etapy vývoje **morálky u dítěte**. Žák přechází od heteronomní morálky v předškolním věku (příkazy a zákazy od dospělých) k autonomní morálce, jelikož uznává určité jednání za správné nebo nesprávné bez autority dospělého, pouze svým úsudkem. Stanovené zásady bere v potaz bez ohledu na okolnosti stejně, nedělá žádné výjimky. Změna nastane v 11-12 letech, kdy přihlíží i k motivům jednání. Bere již ohled na vzniklou situaci, na vzniklé vnější podmínky i vnitřní pohnutky. Tam, kde si lidé mohou v rodině sdělovat své pocity a přání, se u dětí snáze vyvine autonomní morálka vyššího typu.

L. Kohlberg Piageta zkoumal a doplnil třemi základními stadii **morálního vývoje**. Předkonvenční úroveň je 1. stadium, které obsahuje trest nebo odměnu, jelikož se dítě ještě orientuje na uposlechnutí či neuposlechnutí dospělého. Dítě očekává za své konformní chování nějakou výhodu nebo se tím snaží vyhnout nepříjemnosti. V konvenční úrovni splňuje sociální očekávání a má morálku “hodného dítěte”. Nejvyšší možné stadium je postkonvenční úroveň, která je založena na principech, které jedinec přijme za své. Předpokládá, že se na nich všichni lidé shodnou. (Langmeier a kol., 2006)

3 VLIV PROSTŘEDÍ NA DĚTI, MLÁDEŽ A VOLNÝ ČAS

Dnes nikdo nepochybuje o tom, že prostředí, do kterého se dítě narodí, kde vyrůstá a žije, ho zásadně ovlivňuje a poznamenává. *„Aby se mohlo rychle vyvíjet, jeho praktický a společenský život musí být úzce spjat s jeho kulturním prostředím.“* (Montessori, 2011, str. 27) Dokonce je třeba, aby se vědomosti a sociální zkušenosti získávaly současně. (Montessori, 2011) Arnošt Inocenc Bláha zmiňuje pojem „sociální dědičnost“, která se na jedince přenáší stejně tak jako geneticky přenášené dispozice. Vše je individuální a vliv prostředí se různě projevuje také u pohlaví. (Kraus a kol., 2001) Už od narození do sebe člověk nevědomky (0-3 roky), přirozeně a bez námahy „nasává“ z okolí vše jako houba vodu. Získává tím potřebné poznatky a dovednosti pro svůj život. V Montessori pedagogice se tomu říká absorbuující duch a v současné neurologii se to nazývá plasticitou mozku. Je tedy nesmírně důležité při známosti těchto poznatků dětem vytvářet podněcující prostředí. V prostředí, kde se propojují zájem, výkon, radost a potřeby dětí se může uvolnit cesta k jejich osobnostnímu vývoji. I lelkování je někdy třeba. Odpovědnost dospělých je proto značná. (Cymbálová, 2017) *„Ze svého okolí si tak dítě s neobyčejnou rychlostí a dokonalostí přivlastňuje zvyky, mravy, hodnotové představy a to vše nepřijímá jen pasivně – danými podněty je formována jeho řeč, pohyby, vnímání okolí, je utvářena jeho vůle, jednání, myšlení a cítění.“* (Cymbálová, 2017, str. 44) To, co si jedinec osvojí později už není tak silné a „vryté pod kůži“ jako tomu bylo v dětství. Naše zkušenosti bývají už daleko povrchnější. Absorbuující duch je omezen pouze na roky raného dětství. Vše si pak člověk později nevědomky přenáší i na své děti. (Cymbálová, 2017)

Prostředí je chápáno jako určitý prostor, objektivní realita (patří sem lidé i okolí). **Životní prostředí** je pojem užší a představuje prostor, který vytváří, díky působení různých činitelů, podmínky pro život (organismus v něm žije, vyvíjí se a rozmnožuje se). (Kraus a kol., 2001) *„Životní prostředí člověka lze tedy vymezit*

jako tu část světa (prostor, který člověka obklopuje), s níž je člověk ve vzájemném působení, tj. na člověka působí svými podněty, ovlivňuje jeho vývoj a on na tyto podněty reaguje, přizpůsobuje se a také aktivně svou prací mění.“ (Kraus a kol., 2001, str. 99) Člověk dokáže díky své aktivitě a snaze prostředí (přírodní i společenské) měnit a to ovlivňuje jeho způsob života. (Kraus a kol., 2001)

Mezi další typy prostředí, v tomto případě dle velikosti prostoru, patří **mikroprostředí, mezoprostředí a makroprostředí**. Všechna tato prostředí jsou součástí socializace jedince. Neměli bychom opomenout, že zdravý jedinec bývá součástí hned několika mikroprostředí a jejich vzájemných vztahů (už to není pouze rodina, jako tomu bylo dříve). Je tedy potřeba posilovat transkontextuální sociální vazby jedince, transkontextuální činnosti a eliminovat konflikty mezi mikroprostředími. Základní škola, rodina ale také zájmové kroužky atd., by o sobě měly navzájem vědět a měly by hledat jádro společných, propojených zájmů jako důvod pro spolupráci. (Helus, 2015)

Nás bude velmi zajímat prostředí podle povahy daného teritoria. Jde o **prostředí lokální**, kam patří prostředí **městské a venkovské**. *„Lokální prostředí lze definovat jako skupinu lidí žijících na ohraničeném teritoriu, uznávající společné tradice, symboly, hodnoty (s vědomím jisté diference a zvláštnosti), užívající stejných institucí a služeb, žijící v jistém pocitu sounáležitosti a vnitřní bezpečnosti a připravená ke společným činnostem.*“ (Kraus a kol., 2001, str. 126) Dané prostředí člověka velmi mocně a intenzivně ovlivňuje (hlavně s ohledem na jeho jednání, výkonnost a osobnost). Až na individuální rozdíly se chování všech ve stejném prostředí (výlet, hřiště, školní třída, domov, atd.) shoduje. (Kraus a kol., 2001)

Při srovnání těchto dvou prostředí nás v souvislosti s daným tématem této diplomové práce napadne, že se prostředí města a venkova liší v možnostech nabídky pro volnočasové aktivity. Prostory, kde zájmové aktivity probíhají, ovlivňují psychickou pohodu dětí a mládeže. (Špatenková, 2010) Odlišné typy lokalit se odrážejí v jejich chování i v povahových znacích dětí. Rozdíly jsou znát hned ve čtyřech oblastech. (Kraus a kol., 2001) Autor uvádí: *„a) sociální přizpůsobivost – městské děti a mládež jsou adaptabilnější, racionálnější, samostatnější, odbojnější, méně*

sebekritické a disciplinované, b) kontakty s lidmi, sociabilita – ve městech existuje více kontaktů, ale méně osobních styků, c) míra radikalismu a konzervatismu – obyvatelé venkova jsou konzervativnější, i když s rostoucí celkovou informovaností rozdíl pomalu mizí, d) životní aspirace – náročnost na povolání, vzdělání je u městských dětí a mládeže vyšší. (Kraus a kol., 2001, str. 130) Zajímavé je, že lepší verbální schopnosti, intelektové schopnosti a s tím související výkonnost ve škole se pozitivněji podepisuje na městských dětech. To často nahrává i jejich rodičům, kteří se výrazněji orientují na vedení dětí k dalšímu vzdělávání. Bohužel s těmito pozitivy souvisí i jevy jako jsou drzost, vzpurnost, rafinovanost a pohodlnost. Častěji se schylují k záškoláctví, kouření a orientují se na výkonnostní sport. Venkovské děti mají naopak menší výchovné problémy. (Kraus a kol., 2001)

V posledních desetiletích došlo k postupnému sblížování a vyrovnávání obou typů prostředí. Velké změny můžeme vidět hlavně u toho **venkovského obyvatelstva**, neboť na ně mají vliv hromadné sdělovací prostředky, dostupná doprava a také znásobení množství podnětů, motivů a situací. (Kraus a kol., 2001) Ještě v polovině 20. století děti z vesnice denně pomáhaly své rodině s hospodářstvím. Rodina musela držet pohromadě, protože byla odkázána na to, co si vypěstují, co vytvoří nebo prodají. S tím se pojí mnoho tradic, které se na některých vesnicích dodržují dodnes. (Svobodová, 2012) Můžeme tedy vidět, že se výrazně mění rytmus života. Pozitivní dopad vědeckotechnického pokroku spatřujeme v rodinném životě, v chodu domácností, ve výrobním procesu a v zemědělství atd. To přináší i bonus v podobě časové dotace pro volný čas. (Kraus a kol., 2001) Oproti městu má vesnice blíže k přírodě (výrazná fauna a flóra) a volnočasové aktivity se často provozují na čerstvém vzduchu. Rodičům ale nastává ztížená situace, pokud své děti musí na zájmové kroužky odvézt. To rodinu stojí samozřejmě čas i peníze. Na druhou stranu se tím může vyrovnávat potřeba dětí mít s lidmi častější kontakt, jako tomu je u dětí z města. Vesnické děti mají naopak víc zkušeností s prací na zahrádce, s péčí o zvířata a rostliny. (Špatenková, 2010) Během společné činnosti, která bývá častější na venkově, se děti s rodiči více sblížují a mají lepší příležitosti a čas k neformálním rozhovorům. (Biddulph, 2012) Významnější roli na vesnici oproti městu sehrává škola a učitelé,

ale také zachování lidové kultury, tradic a folklóru. Zná se tu pomalu každý s každým, takže zde dobře funguje sociální kontrola. Kulturní prostředí je odkázáno často na samotnou aktivitu obyvatel, proto jsou mezilidské vztahy pro vesnici tak důležité. Jednou z možností, jak rozvíjet schopnosti a dovednosti dětí ve volném čase je činnost tradičních spolků, které však na některých vesnicích postupem času upadají. (Tomášová, 2017) Mezi nevýhody vesnice patří nižší úroveň služeb a migrační tendence. Jiný je i způsob bydlení a celkový styl života. (Kraus a kol., 2001) Z logiky věci mívají děti na vesnici více možností k pohybu, a tím posilují svou imunitu, zlepšují fyzickou zdatnost a svou manuální zručnost. Na rozdíl od městských rodin se u těch venkovských minimálně objevuje možnost chalupaření, chataření a další obdobné pobyty v přírodě. (Tomášová, 2017)

Ve městě má žák bohatší nabídku zájmových aktivit, která podporuje jeho sociální vztahy. Větší hustota zalidnění vede k ne tak hlubokým mezilidským vztahům, ale díky tomu se mohou děti setkávat s lidmi různého věku, etnika, vzdělání či profese. (Tomášová, 2017) Výchova probíhá z velké části v institucích oproti vesnici, kde je role výchovných institucí omezená. Velkou městskou výhodou je profesní rozmanitost, rozvinutá osvětová aspirace a dostupnost značného množství kulturních institucí. Nacházíme zde rychlou reakci na společenské dění. Město má s vesnicí shodnou různorodost v oblasti dělby rolí. Vztahy v rodině bývají výrazně narušeny oproti uvolněným svazkům rodinným a sousedským na vesnici. (Kraus a kol., 2001) Městské děti žijí převážně konzumně, rychle, proměnlivě a ve výrazné anonymitě. Výjimkou nejsou ani časté změny v jejich životě. Výchovu dětí nepodporuje ani fakt, že se oslabil institut sousedství ruku v ruce s nefungující neformální společenskou kontrolou. Klid mohou děti načerpat v parku, neboť příroda často bývá mimo dosah. Naopak kultura je všudypřítomná. Často jí bývá město přesycené. Patří sem galerie, divadla, kina, muzea a další. Nabídka sportovních aktivit je větší, neboť město disponuje bazény, zimními stadióny, fitcentry apod. Tomu se nemůže vesnice vyrovnat. Nelze si nevšimnout, že mnoho městských prostředí bývá častěji zaměřeno spíše na dospělou populaci, než na děti. (Tomášová, 2017)

EMPIRICKÁ ČÁST

4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Kvantitativní výzkum je dle Pedagogického slovníku charakterizován: „Zdrojem poznání je pouze objektivní a co možná nejpřesnější zkoumání reality (v pedagogice edukační reality), podobně jako v přírodních vědách. Cílem výzkumu je objasňování jevů na základě vědecké teorie a ověřování hypotéz.“. (Průcha a kol., 2009, s. 140)

V současné době se dává nejčastěji přednost sběru dat v on-line podobě, neboť je to mimo jiné nejrychlejší a finančně výhodnější cesta. Metody kvantitativního výzkumu jsou různé a patří mezi ně například experiment, strukturované pozorování, rozhovor nebo třeba mnou vybraný dotazník. Naší snahou je objektivnost na rozdíl od kvalitativního výzkumu, kde hraje důležitou roli subjektivní pohled respondenta. Zároveň se od kvalitativního výzkumu liší prvotní dedukcí. Snažíme se naše tvrzení nebo teorii buď potvrdit, nebo vyvrátit. Jelikož můžeme výzkum kdykoliv zopakovat, musí být zabezpečen požadavek reliability, validity a reprezentativnost výběru většího počtu respondentů. Nejtypičtější je kvantitativní vyjádření dat. (Maňák a kol., 2005)

4.1 Použité výzkumné metody

4.1.1 Dotazník

Dotazník je: „Výzkumný a diagnostický prostředek ke shromažďování informací prostřednictvím dotazování osob.“ (Průcha a kol., 2009, s. 58) Patří mezi nejrozšířenější techniku získávání dat možná i proto, že je to technika levná. Dotazník je nejméně náročný na čas a dotazovat se můžeme velké skupiny osob najednou v papírové i v online podobě. (Olecká a kol., 2010) Respondent je osoba, která vyplňuje dotazník a odpovídá na otázky, neboli položky dotazníku. Otázky mohou být uzavřené, polouzavřené nebo otevřené. Administrací se nazývá zadávání dotazníku, který může být anonymní, nebo neanonymní. Ze zkušeností zadavatelů vyplývá, že u anonymních dotazníků bývají spíše k pravdivější údaje (pro zjištění pravdivosti výroků můžeme

vsunout tzv. L-otázky). Někdy však respondent může nabýt dojmu, že vyplňovat anonymní dotazník je nedůležité a tudíž v dotazníku odpovídá povrchně. Délka dotazování se odvíjí od potřeby výzkumníka zjistit všechny potřebné údaje. U mladších věkových skupin bývá doba na vyplnění dotazníku kratší, než-li je všeobecně doporučováno (cca 30 minut). (Gavora, 2000)

Nevýhodou pro výzkumníka je malá návratnost, varianta, že za dotyčného odpovídá někdo jiný nebo možnost nevyplnění všech otázek dotazníku. Vhodné je provést předvýzkum. (Olecká a kol., 2010) Další podmínkou dobrého dotazníku je jeho validita (Zjišťuje dotazník, co zjišťovat má?), reliabilita (Je dotazník spolehlivý?) a praktičnost. Dostatečně vysoká reliabilita je podmínkou dobré validity. (Chráska, 2016)

4.1.2 Obsahová analýza

Studium dokumentů pomocí obsahové analýzy se používá jako doplňující technika či zdroj informací. Jde o jednoduchou a nenáročnou techniku. Umožňuje převod verbální komunikace do měřitelných proměnných. (Olecká a kol., 2010) „*Slouží objektivnímu systematickému a kvantitativnímu popisu zjevného obsahu jakéhokoli sdělení. Jde o poznání kvality obsahových prvků, poznání myšlenek, názorů, motivací.*“ (Olecká a kol., 2010, s. 27)

„*Analýza verbálních projevů se v té či jiné formě uskutečňuje vlastně u každé výzkumné metody, ve které se pracuje se slovem. Tak je to např. u protokolů z pozorování, u záznamu interview, dotazníku, u metody verbálních výpovědí, u slovních asociací, u metody dokončování vět apod. U těchto výzkumných metod je analýza verbálních produktů jedním z postupů v rámci dané metody.*“ Dále se můžeme dočíst, že: „*Obsahová analýza je i vhodným výzkumným nástrojem na ověřování (validizaci) zjištění uskutečněných pomocí jiných výzkumných metod.*“ (Gavora, 2000, s. 117)

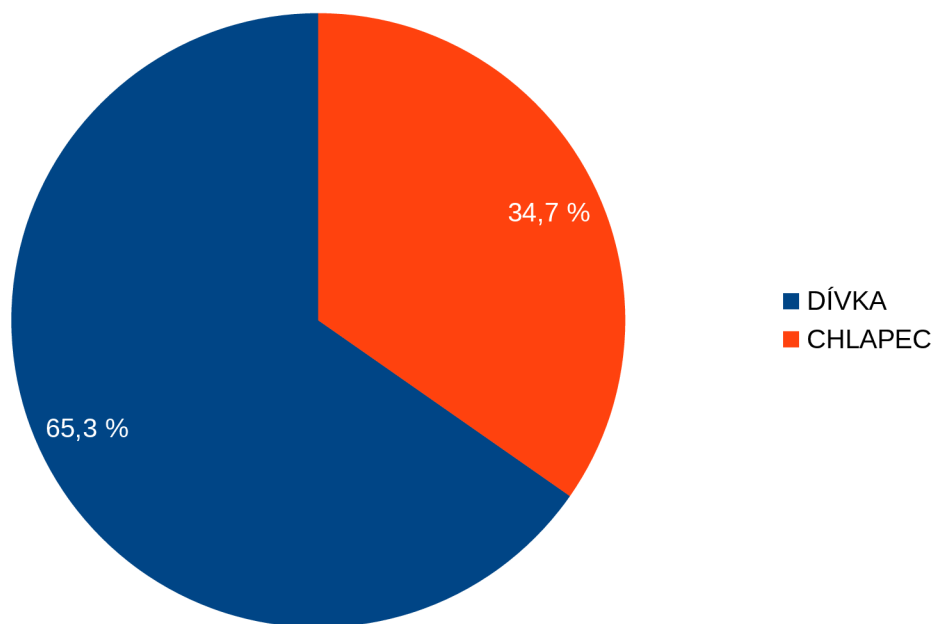
Výzkumník si nakonec projde shody a rozdíly v názorech respondenta, které získal pomocí dvou výzkumných nástrojů. Toto zjištění se nakonec vyhodnotí. Každá obsahová analýza textu by měla být objektivní. Dělíme ji na nekvantitativní a kvantitativní způsob. (Gavora, 2000)

4.2 Výzkumný soubor

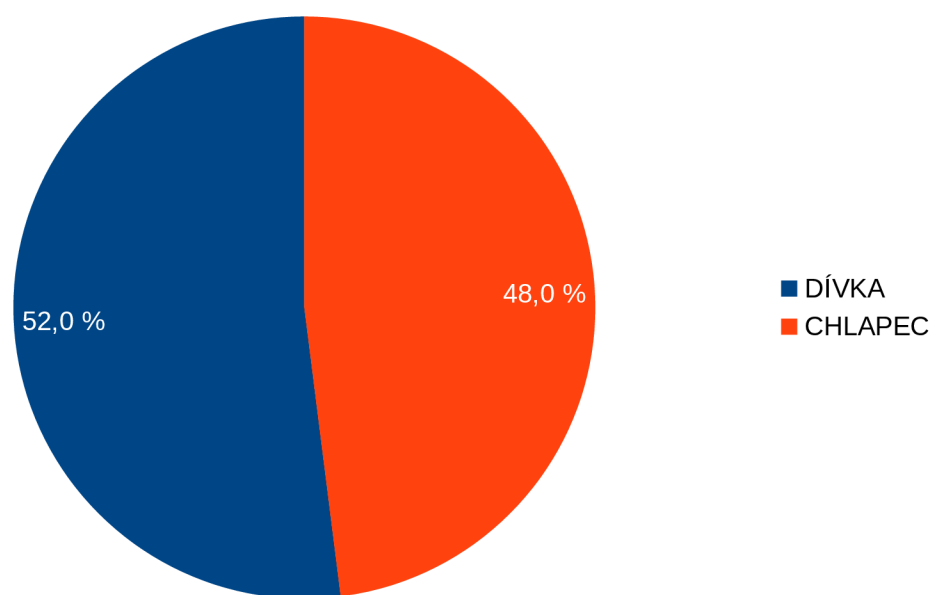
Výzkumného šetření se zúčastnilo 122 respondentů z 5., 7. a 9. třídy základní školy v Turnově a v Jenišovicích. Toto věkové období jsem vybrala, protože je v životě každého člověka z hlediska volby trávení volného času zlomovým obdobím. Díky vhodně vybraným zájmům mohou žáci podpořit své budoucí zaměstnání nebo svůj životní styl. Jde tedy o jejich budoucnost, a tím vlastně i o budoucnost nás všech.

Dotazník vyplnilo 72 žáků z městské školy a 50 žáků ze školy vesnické. Z daného počtu bylo 47 dívek a 25 chlapců ze ZŠ Turnov a 26 dívek spolu s 24 chlapci ze ZŠ Jenišovice. Jelikož jde o regionální zjištění, nemohou být výsledky tohoto šetření zobecnitelné na naši populaci. Dotazníky byly vypracovány žáky v online provedení. Návratnost tedy byla 100 %.

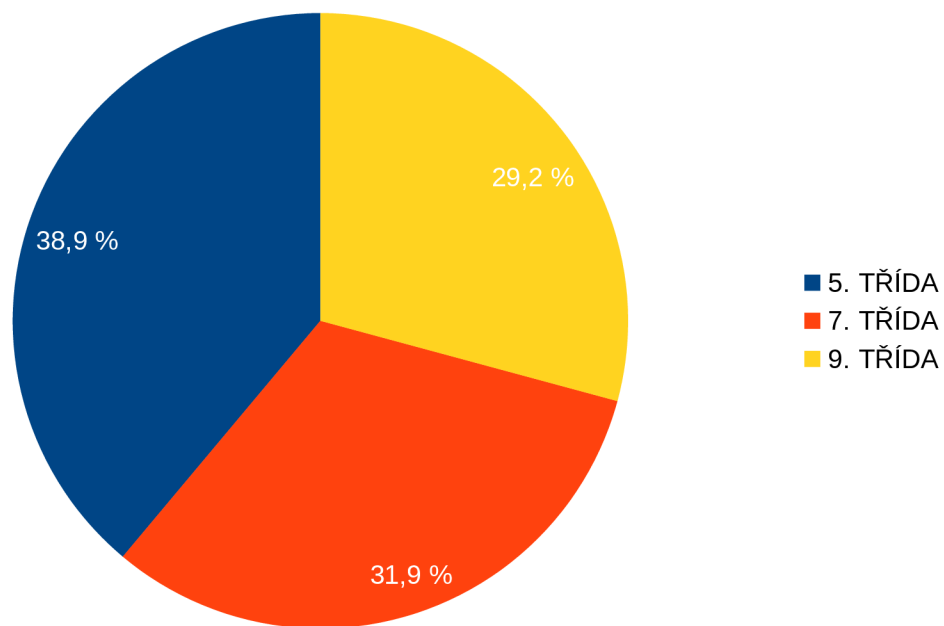
Obsahová analýza byla provedena u města Turnova spolu s obcí Jenišovice a také u Základní školy Turnov a Základní školy Jenišovice.

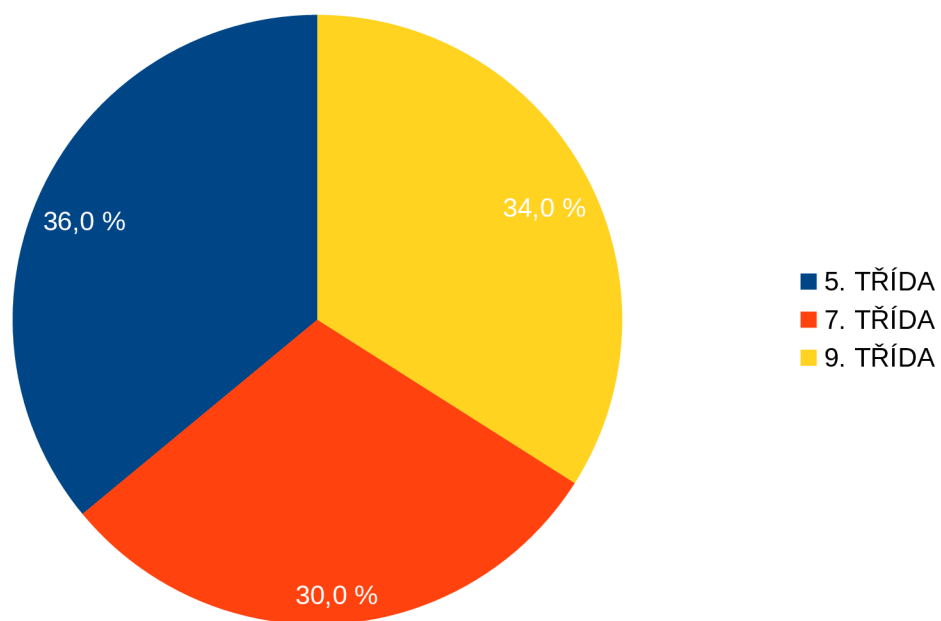
Graf 1: Rozložení respondentů dle pohlaví na ZŠ Turnov

Graf 2: Rozložení respondentů dle pohlaví na ZŠ Jenišovice

Graf 3: Rozložení respondentů dle navštěvované třídy na ZŠ Turnov

Graf 4: Rozložení respondentů dle navštěvované třídy na ZŠ Jenišovice

4.3 Průzkum oblasti výzkumného šetření týkající se volného času žáků na základních školách

Zde jsou uvedeny hlavní a zásadní výsledky, které se týkají daného tématu. Při nastudování bakalářských a diplomových prací se mnoho autorů shodovalo v tom, že městské děti tráví více svůj volný čas zájmovými aktivitami, než děti z venkova. Zároveň z výzkumů vyplývá, že jsou městské děti více podporovány svými rodiči, aby svůj volný čas trávily kvalitně. Vesměs se více jak polovina dotazovaných rodičů (z města i z venkova) zajímá o to, co jejich děti dělají ve volném čase. S rodiči tráví děti relativně stejné množství času ve městě i na venkově. V jednom z výzkumů (Podloucká, 2016) jsme se dokonce dozvěděli, že s nimi více než 3 hodiny volného času za týden tráví až 79 % žáků. Vysoké procento dotazovaných žáků z obou prostředí pocítuje dostatečné množství svého volného času.

Mezi trávením volného času na venkově a ve městě můžeme najít rozdíly, ale jsou minimální. Děti z venkova se například věnují o něco více sportu a městské děti zase vysedávání u počítače, kde nejčastěji hrají hry nebo tráví čas na sociálních sítích. V jedné diplomové práci (Michalíková, 2015) se dokonce uvádí, že denně každý 7. dotazovaný respondent stráví u počítače 5 a více hodin. Venkovské děti mají zároveň v průměru méně volného času oproti dětem z města. Věnují se studiu a více pomáhají v domácnosti. Markéta Svobodová ve své diplomové práci (Svobodová, 2012) uvádí, že venkovské děti by si přály ve 13 %-27,7 % širší nabídku v místě bydliště a městské děti v 15 %-34,1 % to neumí posoudit. Autorka také přichází se zjištěním, že obě skupiny tráví maximální množství volného času ve svém bydlišti (děti z venkova až v 85 %). Velice překvapivé v bakalářské práci (Peprníčková, 2011) je, že na otázku, zda by se dospívající z vesnice přestěhovali do města, byla převažující odpověď NE.

Své příbuzné navštěvují většinou děti venkovské stejně tak jako školní družinu. Rozdílně tráví svůj volný čas dívky i chlapci. Dívky mívají většinu méně volného času, neboť se často věnují učení více než chlapci, navštěvují více zájmových kroužků nebo pomáhají v domácnosti. Chlapce nacházíme nejčastěji ve sportovním odvětví.

Obě pohlaví spojuje, že páteční večer sedí nejraději u televize nebo počítače. V 80 % jezdí o hlavních prázdninách na letní tábory a výlety (Michalíková, 2015). Autorka dokonce uvádí, že v 5 % kouří tabákové výrobky a ve 14 % konzumují alkohol (nejčastěji pivo). V jednom případě dokonce dochází k užívání nelegálních drog. Z jiného výzkumu můžeme zjistit, že má více jak 1/3 respondentů zkušenost se sociálně patologickými jevy (Podloucká, 2016).

Shodně žáci vidí volný čas jako volnost a svobodu naplněnou zábavou s kamarády, čas, kdy hrají na počítači, věnují se svým zájmům a kroužkům, pečují o zvířata, vzdělávají se a odpočívají. Nejraději sportují, komunikují s kamarády (s rodinou výrazně méně), hrají na počítači nebo sledují televizi. Malé procento zvolilo ve svém volném čase pasivitu. Mnoho dotazovaných dětí tráví svůj čas nejraději venku, na hřišti, na ulici nebo náměstí a až poté v domácím prostředí.

Z výzkumů vyplývá, že město má na rozdíl od venkova větší možnosti k rozmanitému trávení volného času, ale zase menší kontakt s přírodou. Zároveň zájmy a kroužky bývají ve městech dražší, takže více levnějších koníčků mívají děti z vesnice. Velké procento dotazovaných bývá se svým volným časem spokojeno a myslí si, že ho naplňuje plnohodnotně. Do organizované zájmové činnosti a jiných kroužků je přihlášena většina dětí (často mimo školu), avšak samotné pubertální děti už moc organizovaný volný čas nevyhledávají a je úplně jedno, jestli pochází z města nebo z vesnice. Ti se často rozhodují, že stráví volný čas podle toho, co je baví a zajímá. Ten, kdo se účastní zájmové činnosti, tak má často dva a více kroužků.

V článku *Děti a volný čas* přichází autorka se zjištěním, že v současnosti mají děti často větší problémy v komunikaci a zhoršily se i výkony ve všech oblastech školních znalostí a dovedností. Nejčastěji děti tráví čas s přáteli, dle provedeného výzkumu až 41,7 % času hrají hry na počítači, na sociálních sítích jsou 23,6 %. Zbývající procenta jsou věnována sportu (19,9 %) a jiným činnostem – četba knih, venčení psa, péče o domácí zvířata, fotografování, pobyt na zahradě (9,2 %). Překvapivě pouze 5,5 % tráví volný čas sledováním televize. Chlapci a dívky ale netráví svůj volný čas stejným způsobem. Ostatně je to už popsáno výše při výzkumech bakalářských a diplomových prací. Dívky se rády věnují hudebním a výtvarným aktivitám, sportu,

tanci a četbě knih. Chlapce láká sport (florbal, volejbal, fotbal a další), věnují se také jazykovým kroužkům, plavání, skautu, modelářství, hokeji, hasičské činnosti, sokolnictví nebo psaní knih. Knihy čte více jak polovina dětí, která je často ovlivněna kolektivem nebo výukovou látkou. Nejvíce dětí navštěvuje zájmové kroužky v mladším věku. (Ježková, 2010)

Publikace s názvem *Já chci do oddílu aneb jak si děti a rodiče vybírají kroužky a oddíly* je též zdrojem zajímavých výsledků. Vliv na zapojení dítěte do volnočasových činností mají dle zjištění rodiče, tedy vzdělání rodičů, ekonomická situace rodiny, také rozdělení sociálních rolí v rodině, vliv pohlaví rozhodujícího rodiče atd. Zároveň záleží také na místu bydliště, na pohlaví dítěte a jeho věku. Více než tři čtvrtiny rodičů si myslí, že organizované volnočasové aktivity jsou užitečné a rozvíjejí osobnost dětí. Jsou přesvědčeni, že velkým přínosem je i pravidelnost a počet kroužků. S tím souvisí, že pouze v malé míře (26 %) by rodiče nechali dětem volnost, aby si dělaly, co chtějí. Velice přínosné je, že pro běžné rozhodování o konkrétní aktivitě rozhoduje stejně tak rodič, jako dítě (zde můžeme vidět značný posun v přesouvání odpovědnosti z rodičů na děti). Při výběru volnočasových aktivit hraje hlavní roli přání dítěte (ze 79 %) a až poté přínos a užitečnost pro dítě z pohledu rodičů (68 %). Většina rodičů se zajímá a je pro ně důležité vědět, kde mohou jejich děti trávit organizovaný volný čas. Ti mají o tom, co dané bydliště a okolí nabízí, většinou dobrý přehled. Daná nabídka se ze 73 % dotazovaných rodičů zdá dostatečná. Z pohledu rodičů tráví jejich potomci volný čas hrou, četbou, časem stráveným na počítači a sledováním televize. V 82 % jejich děti (6–15 let) navštěvují pravidelně různé zájmové kroužky, kurzy a další aktivity. Největším přínosem bývá smysluplné trávení volného času a také to, že poznají něco nového. Organizované aktivity 73 % dětí začalo pravidelně navštěvovat mezi 6.–8. rokem. Informace o nich se rodiče dozívají většinou (ze tří čtvrtin) ve škole a tento zdroj informací berou jako nejdůvěryhodnější, až pak přicházejí média v podobě internetu a místního tisku. Nejvíce navštěvované jsou sportovní a pohybové kroužky nebo oddíly. Spolu se vzdělávacími aktivitami jsou nejnavštěvovanější staršími dětmi. Umělecké (výtvarné a hudební) kroužky nejčastěji navštěvují žáci mladší. Rodiče bývají v naprosté většině s těmito aktivitami spokojeni. Hlavními důvody, proč některé děti

(18% ve věku 6–15 let) nenavštěvují organizované aktivity nebo je navštěvují nepravidelně či méně než jednou týdně bývá jejich nezáměr (28 %) nebo cena aktivity (24 %). Hlavní nezáměr dětí (40 %) přichází mezi 11–15 lety. Souvislost mezi tím, zda rodiče dříve navštěvovali nějaké organizované aktivity a teď je navštěvují i jejich děti, tady je. Dříve aktivní rodiče využívají i nabídek jednorázových či krátkodobých aktivit. Přínosům těchto aktivit přikládají větší důležitost a takto vynaložený čas jejich dětí vnímají jako příležitost pro rozvoj jejich osobnosti. (Šimková, 2012)

4.4 Výzkumný cíl

Hlavním cílem diplomové práce je zjistit, jak využívají svůj volný čas žáci 1. a 2. stupně základní školy ve vybrané lokalitě (město a venkov).

4.5 Stanovení předpokladů a hypotéz

Při stanovení předpokladů a hypotéz vycházíme z toho, co už z výzkumných šetření o oblasti volného času žáků na základních školách víme. Zaměříme se tedy spíše na nová zjištění a již dané poznatky (v rámci regionálního zjištění) obohatíme.

H1. Mezi navštěvovaným ročníkem základní školy a počtem navštěvovaných zájmových kroužků je statisticky významná souvislost.

U této hypotézy vycházíme z faktu, že žáci ve vyšším ročníku mají náročnější učební látku a také delší vyučování, než žáci mladší. To můžeme vidět v týdenním počtu vyučovacích hodin strávených ve škole (součást obsahové analýzy základních škol). Pokud bychom měli u žáků dodržovat vhodný režim dne, aby nedošlo k jejich přetěžování, musí se zákonitě snížit počet zájmových kroužků. Tím se opět dostanou do rovnováhy povinnosti a volný čas. Prostor musíme nechat také pro „nicnedělání, lelkování“, odpočinek nebo pro neorganizované a neplánované činnosti.

Druhým argumentem je poznatek, že postupem let bývají zájmy čím dál více specializované a jdou více do hloubky. Proto jedinci často mívají čím dál menší počet zájmových kroužků.

P1. Předpokládáme, že vliv rodičů bude největší u venkovských žáků v 5. ročníku.

Už od dětství nás v oblasti volného času značně ovlivňují naši rodiče. Zpočátku jsou pro všechny vzorem a hlavním zdrojem informací. Díky nim získáváme realistický obraz o světě, který si později sami dotvoříme. Proto by rodiče měli být dobrým vzorem pro své děti. Ty je pak budou napodobovat, budou se jimi inspirovat a učit se od nich správné organizaci volného času. To je asi nejčastější na vesnicích, kdy děti pomáhají svým rodičům na zahradě nebo na poli. Díky tomu dochází k většímu sbližování se a k častější neformální komunikaci. Můžeme se tedy domnívat, že by vliv rodičů měl být větší u venkovských žáků. Přece jen, pokud budou muset žáci za svými zájmovými

kroužky dojíždět, tak je budou právě rodiče dle svých možností na kroužky nejčastěji dopravovat.

Pátý ročník byl zvolen proto, že je z nabízených ročníků nejnižší, neboť ve vyšších ročnících pomalu sílí vrstevnický vliv a kvůli tomu dochází k odpoutávání se od své rodiny. S tím souvisí i čím dál větší neochota se podřizovat autoritám a sílící potřeba samostatnosti.

V tomto věku je opora rodičů stále velmi důležitá, i když to není vždy úplně tak zřejmé. Dle výzkumu (Podloucká, 2016) stráví za týden až 79 % žáků volný čas se svými rodiči, který je delší než 3 hodiny.

P2. Předpokládáme, že mezi trávením neorganizovaného volného času letos a v minulém roce bude jen malý rozdíl.

Přístup k trávení volného času se během lidského života sice mění, ale jeden rok je ve většině případů krátká doba na výraznou změnu. Předpokládáme, že nejbližší výrazná změna v neorganizovaném volném čase u nynějších žáků přijde s přechodem na jinou školu (gymnázium, střední škola apod.). Bylo by zajímavé toto výzkumné šetření později opakovat. Další změny během života přijdou se změnou povolání/zaměstnání, při nezaměstnanosti, při mateřské dovolené apod. Jak již píšeme u specifík školního roku, tak žáci ještě nemají dostatek zkušeností, jak se svým volným časem „naložit“, mají problém i s nastavením správného režimu dne.

P3. Předpokládáme, že méně jak polovina žáků si vybírá náplň volného času s ohledem na své budoucí povolání/zaměstnání.

Předpokládáme, že málokterý žák je tak uvědomělý, aby si vybíral zájmové kroužky podle toho, co by chtěl jednou dělat. Z mnoha výzkumných šetření zjišťujeme, že volný čas vnímají žáci shodně jako volnost a svobodu naplněnou zábavou a kamarády, čas, kdy hrají hry na počítači, věnují se komunikaci na sociálních sítích, pečují o zvířata a odpočívají. Z toho můžeme usoudit, že si zájmové kroužky vybírají podle nabídky nebo dle současného zájmu. Můžeme tedy žáky podpořit, aby objevili, co je baví a co by chtěly po škole dělat – a na to aby se připravovali. Proto bychom měli zjistit

jejich talent a ten jim pomoci rozvíjet. Podpoříme tak maximální realizaci jejich potenciálu.

P4. Předpokládáme, že žáci navštěvují častěji zájmové kroužky mimo základní školu.

Tento předpoklad byl zařazen proto, že město Turnov nabízí opravdu širokou škálu možností, jak organizovaně i neorganizovaně trávit svůj volný čas, i s ohledem na počasí a roční období. Žáci z Turnova mají samozřejmě výhodu, oproti dětem z vesnice, které se musí do nedaleko vzdáleného města nějak dopravit. Mapy od společnosti Google například udávají, že nejrychlejší cesta autem z Jenišovic trvá cca 9 minut. Dopravit se mohou také osobním vlakem, rychlíkem nebo autobusem. Vesnic, ze kterých zkoumaní žáci pocházejí, bude ale více.

Oproti tomu škola má sice velké množství zájmových kroužků ve svojí nabídce, ale je svými možnostmi omezena. Z vlastní zkušenosti ale vím, že na prvním stupni se na zájmové kroužky žáci hlásí ve velkých počtech a většinou jich mívají více.

4.6 Dotazník

Mnou zadaný nestandardizovaný dotazník (viz Příloha A) byl žáky vyplněn v prostředí Google formuláře (za asistence příslušného učitele) na jaře roku 2023. Dotazníky byly anonymní. Respondenti odpovídali na 21 otázek uzavřených, polouzavřených a otevřených. Návratnost byla 100 % a na každou otázku musel žák odpovědět, neboť všechny otázky byly mnou nastaveny jako povinné (všechny výsledky dotazníkového šetření – viz Příloha B). Před samotným výzkumným šetřením v 5., 7. a 9. ročníku absolvovali žáci stejných škol v 6. a 8. třídě předvýzkum (všechny výsledky dotazníkového šetření – viz Příloha C). Na základě získaných odpovědí došlo k úpravě 4. otázek (viz Příloha D).

V úvodu dotazníku jsem se respondentům představila a vysvětlila jim, k čemu dané odpovědi poslouží. Poté následovaly otázky, které zjišťovaly základní údaje o respondentech, ale také jejich organizovaný a neorganizovaný volný čas letos a v minulém roce. Na konci úvodní části jsem všem respondentům poděkovala za jejich čas a za vyplnění tohoto dotazníku.

Otázky použité v dotazníku:

1. Jsi: dívka/chlapec?
2. Jakou třídu základní školy navštěvuješ?
3. Bydlíš: ve městě/na vesnici?
4. Co bys pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítal/uvítala?
5. Jaké je tvé vysněné povolání/zaměstnání?
6. Myslíš, že tvůj způsob trávení volného času souvisí s tvým vysněným povoláním/zaměstnáním?
7. Jak tě tvůj zájmový kroužek/tvé zájmové kroužky/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k vysněnému povolání/zaměstnání?

8. Jaké povolání/zaměstnání má tvoje matka?
9. Jaké povolání/zaměstnání má tvůj otec?
10. Jak moc tě inspirují v trávení tvého volného času?
11. Míváš dostatek času během dne na odpočinek?
12. Do jaké míry jsi se svým volným časem spokojený/spokojená?
13. Pokud bys mohl/a něco na trávení svého volného času změnit, co by to bylo?

Letos (organizovaný volný čas)

14. Jakému zájmovému kroužku/jakým zájmovým kroužkům se tento rok věnuješ?
(napiš i ZUŠ či jazykovou školu, pokud navštěvuješ)

Minulý rok (organizovaný volný čas)

15. Jakému zájmovému kroužku/jakým zájmovým kroužkům ses minulý rok věnoval/a? (napiš i ZUŠ či jazykovou školu, pokud jsi navštěvoval)

Letos (neorganizovaný volný čas)

16. Kolik máš neorganizovaného volného času v uvedené dny?
17. Napiš, čemu se letos nejvíce věnuješ v oblasti neorganizovaného volného času.
(v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)
18. Zaškrtni, kolikrát v týdnu trávíš s jednotlivými osobami tvůj neorganizovaný volný čas.

Minulý rok (neorganizovaný volný čas)

19. Kolik jsi měl/měla neorganizovaného volného času v uvedené dny?
20. Napiš, čemu ses minulý rok nejvíce věnoval/a v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)
21. Zaškrtni, kolikrát v týdnu jsi s jednotlivými osobami trávil/a tvůj neorganizovaný volný čas.

4.7 Obsahová analýza města/obce a základních škol

4.7.1 Město Turnov a obec Jenišovice

Tabulka 1: Stručná charakteristika města/vesnice

	Turnov	Jenišovice
status	město	obec
okres	Semily	Jablonec nad Nisou
kraj	Liberecký	Liberecký
rozloha	22,71 km ²	7,42 km ²
počet obyvatel	14 174 (2022)	1 218 (2022)

Zdroj: (Wikipedie, [cit. 2023-03-02])

Město **Turnov** je administrativním, průmyslovým a kulturním centrem oblasti, která se tradičně nazývá Český ráj, městem protéká řeka Jizera. Nalezené pozůstatky lidského osídlení jsou z 5. tisíciletí před našim letopočtem. První písemné zmínky o Turnovu jsou z 13. století. Historické památky pocházejí z různých období – středověké hradby, čtyři kostely, sborový dům, klášter, kde je nyní pošta, radnice a lidová architektura vytvářejí příjemný rámec každodennímu pobytu ve městě. Turnov leží uprostřed polí, lesů a ovocných zahrad a také ve městě je poměrně dost zeleně, parků a zatravněných prostor. (Kříž a kol., 2022) Jelikož jsou na dohled pískovcové skály, stal se Turnov centrem českého horolezectví. Český ráj byl vyhlášen v roce 1955 jako první Chráněná krajinná oblast v Československu. Zde jsou zvláště chráněné přírodní rezervace, ale většina oblasti je dobře dostupná po silnicích a turistických cestách. Občané Turnova se věnují turistice a cyklistice, vodáctví nebo třeba paraglidingu.

Historicky byl Turnov známý hlavně broušením drahých a skleněných kamenů. Dříve se brousily různé drahokamy. Ty se pak vyvážely do Evropy, Ameriky, Asie a Afriky. Český granát se používal nejen na slavnostní šaty, ale i jako dozdobení selských krojů. Rudý drahokam byl symbolem země a vlastenectví. Učitelé z odborné šperkařské školy (v současnosti SUPŠ a VOŠ Turnov) vytvořili kopii českých korunovačnických klenotů.

V Turnově byla vyrobena také granátová souprava pro anglickou královnu. Výrobou syntetických krystalů na světové úrovni se zabývá firma CRYTUR, s. r. o., na broušení kamenů navazuje firma Dias Turnov, s. r. o. Daří se tu průmyslu dřevozpracujícímu, stavebnímu, sklářskému, potravinářskému, ale také zahradnictví a pěstitelství.

Mezi další známé podniky patří i elektrárna ve Shořalém mlýně, kde v Čechách poprvé v roce 1886 svítily elektřinou. (Cogan, 2001) Firma Šroubárny, Kamax a další se zabývají výrobou různých kovových komponentů převážně pro automobilový průmysl (mladoboleslavská Škoda). Nesmíme opomenout vznik nových podniků v průmyslové zóně Vesecko, které vyrábí obalový a hygienický materiál.

Rozvoj průmyslu a podnikání má pozitivní vliv na zaměstnanost a zároveň i spokojenost obyvatel. Ve městě se nachází stovky firem z různých oblastí podnikání a služeb: obchody, nemocnice, stomatologická zařízení, několik budov se zdravotními středisky, ordinují tu praktičtí lékaři, dětské lékaři, různí specialisté, ale i alternativní léčitelé. Jsou zde realitní kanceláře a právní poradny, advokáti, účetnictví, kosmetické salony, pojišťovny a banky. S turistikou souvisí i hustá síť pohoštění a stánků s občerstvením, cukrárny, restaurace, hostince, stánky apod. (ZlatéStránky.cz, [cit. 2023-03-02])

V Turnově jsou tři velké základní školy, každá z nich má kolem 600 žáků, tři menší základní školy se specifickými účely, čtyři střední školy a celkem osm mateřských škol. Budova Gymnázia Turnov navíc poskytuje základnu pro odpolední a večerní vzdělávání obyvatel Turnova. Je zde i krytý bazén, který je pravidelně otevřen i pro veřejnost. Město je zřizovatelem Základní umělecké školy, která má téměř 700 žáků hudebních, výtvarných a dramatických oborů. Žáci mají možnost účinkovat v hudebních skupinách a pěveckých sborech. Turnov je tradiční kulturní město a na rozvoj kultury dbá i nabídkou kulturních programů v KC Střelnice (kde je i kino a velký sál na pořádání koncertů a plesů), v Městském divadle, v Muzeu Českého ráje v Turnově. Ve městě se plánuje nová městská knihovna,

neboť stávající knihovna Antonína Marka již svou velikostí nestačí plnit požadavky čtenářů a knihovníků.

Řemeslné dílny a další vzdělávací programy se pořádají v Kamenářském domě, na Dlaskově statku v Dolánkách u Turnova, ve Žluté ponorce (středisko volnočasových aktivit dětí a mládeže) nebo také v novém Domě přírody Českého ráje v Dolánkách. Podívat se, jak žila šlechta, se můžeme podívat na zámek Hrubý Rohozec. (Kříž a kol., 2022)

Také nabídka sportovišť v Turnově je opravdu velká: Oranžové hřiště (Duhová energie), víceúčelové hřiště s umělou trávou a hřiště na beach volejbal Maškova zahrada, hřiště za sokolovnou (Turnov – Mašov), hřiště TJ Turnov (Daliměřice), hřiště Základní školy Žižkova, hřiště Gymnázia Turnov, venkovní posilovna v Rývových sadech, hřiště pod Základní školou Skálova, hřiště Základní školy 28. října, workoutové hřiště u Základní školy Skálova, zimní stadion, koupaliště v Maškově zahradě, skatepark, inline okruh kolem Jizery, plavecký bazén při Gymnáziu, fotbalový areál, sokolovna Mašov, lyžařský areál Struhy, areál loděnice a házené, tenisové kurty. (Turnov: oficiální stránky města, [cit. 2020-10-18]) Chloubou města se stal v roce 1931 atletický stadion Ludvíka Daňka: nedávno nově rekonstruovaný běžecký okruh je hojně navštěvován; zde se také každoročně koná mezinárodní sportovní mítink – Memoriál Ludvíka Daňka (Cogan, 2001)

Mezi zájmové spolky a sdružení, sportovní spolky, profesionální spolky, kluby, organizace, oddíly, volnočasové instituce apod. patří: Tělovýchovná jednota Turnov, která sdružuje 20 sportovních oddílů, Tělocvičná jednota Sokol Turnov, AC Turnov, z. s., Tenisový klub Turnov, z. s., Taneční a pohybová škola ILMA, ILMA z. s., SPORTINLINE, z. s., SKI club Turnov, z. s., Klub českých turistů, Sokol Turnov, FK Turnov, z. s., HC Turnov 1931, z. s., Junák – český skaut, středisko Štika Turnov, z. s., JOGA Lucie Vlčková, Orel jednota Turnov, Klub lyžařů Turnov, z. s., Šachový klub ZIKUDA Turnov, z. s., Outdoor school Jizera, Žlutá ponorka Turnov, Vzdělávací centrum Turnov, o.p.s., Český rybářský svaz, z. s., apod. (Turnov: oficiální stránky města, [cit. 2020-10-18])

Jenišovice je obec s dominantou kostela svatého Jiřího, jež se nachází 7 km od Turnova ve výšce 380 m. n. m. Je to vesnice, která se v posledních desetiletích rychle rozrostla. Vzniklo mnoho novostaveb. V roce 2022 měli na 2 katastrálních územích (Jenišovice a Odolenovice) obyvatelé v průměrném věku 38,2 let. Důsledkem tohoto stavebního růstu a přistěhování mladých rodin se navýšil i počet žáků prvních tříd. Obec je zřizovatelem základní a mateřské školy. Do zdravotních středisek obyvatelé dojíždějí buď do Turnova, nebo do Jablonce nad Nisou či Liberce. Obec též disponuje Mobilním Rozhlasem a profilem na sociálních sítích. Například v sekci fotografie jsou vidět nafocená všechna důležitá místa a hlavně budovy v čase před rekonstrukcí a po rekonstrukci. Každý občan má tedy možnost vidět, co se v obci „děje“ a může si ji i virtuálně „projít“. (Obec Jenišovice, [cit. 2023-02-10])

První záznam o obci je z roku 1143. V posledních letech obec mění svůj charakter ze zemědělského na příměstskou obytnou obec. S tím souvisí i zajištění základního občanského vybavení. Jenišovice v letech 2000 – 2021 provedly mnoho stavebních akcí: úprava okolí návsi, kruhový objezd, bezpečný záliv pro autobusy, oprava kostela sboru krále Jiřího z Poděbrad apod. Proběhla plynofikace a byla rekonstruována kanalizace. (Wikipedie Jenišovice (okres Jablonec nad Nisou), [cit. 2023-03-02])

V Jenišovicích a Odolenovicích můžeme najít 25 firem (v oblasti: velkoobchod, doprava silniční, dřevo – zpracování, adrenalinové a extrémní sporty, úřady krajské, městské a obecní, magistráty, truhlář, stolař, stavební stroje, jeřáby, alternativní medicína a léčitelé, lesní technik, lesník, lesnictví, počítače – software, školy mateřské, jesle apod.). (ZlatéStránky.cz, [cit. 2023-03-02])

K dispozici je všem občanům místní knihovna, která se nachází v prostorách nové přístavby ZŠ Jenišovice. (Obec Jenišovice, [cit. 2023-02-10]) Obec nabízí také sportovní vyžití pro své občany na sportovní střelnici, na tenisovém hřišti nebo na víceúčelovém hřišti s umělým povrchem u ZŠ. (Wikipedie Jenišovice (okres Jablonec nad Nisou), [cit. 2023-03-02]) Na stránkách obce v sekci s názvem Život v obci mohou občané najít záložku Akce v okolí. V nabídce jsou přehledně zobrazeny výstavy, divadlo, hudba, pro děti, kurzy, vzdělání, konference, film, volný čas, sport a turistika s platností od dnešního dne až po následujících 60 dní.

Taktéž v oblasti turistika si každý může nalézt oblast svého zájmu. V nabídce jsou kategorie – příroda, doprava, sport a rekreace, památky a muzea, ostatní, města, obce, vesnice, technické zajímavosti, výletní místa a parky nebo ZOO a botanické zahrady. (Obec Jenišovice, [cit. 2023-02-10])

Mezi zájmové spolky a sdružení, sportovní spolky, profesionální spolky, kluby, organizace, oddíly, volnočasové instituce apod. patří: Sportovní klub Jenišovice, z. s., Orientační běh, FC Jenišovice, Volejbalový oddíl, Oddíl rekreačního sportu, Klub vojáků v záloze nebo Myslivecké sdružení Jenišovice – Bezděčín. (obec Jenišovice, [cit. 2023-02-10]) Mezi další spolky patří Sokol, Spolek dobrovolných hasičů Jenišovice, Český kynologický svaz ZKO, atd. (Wikipedie Jenišovice (okres Jablonec nad Nisou), [cit. 2023-03-02])

4.7.2 Porovnání zkoumaných škol

Tabulka 2: ŠVP zkoumaných škol ve školním roce 2022/2023

plně organizovaná ZŠ	Základní škola Turnov, Skálova 600, příspěvková organizace	Základní škola Jenišovice, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace
rok založení	1908	1962
umístění školy	město - Turnov	vesnice - Jenišovice
kraj	Liberecký	Liberecký
ředitel/ředitelka	Mgr. Michal Loukota	Mgr. Markéta Zakouřilová
zřizovatel	Město Turnov, Antonína Dvořáka 335, okres Semily, 511 22 Turnov	Obec Jenišovice, se sídlem Jenišovice 12, okres Jablonec nad Nisou, kraj Liberecký
kapacita školy	680 žáků	250 žáků
kapacita ŠD	150 žáků	50 žáků
vize školy	„Společně k zodpovědnosti“	„Škola je místo, ve kterém učitelé a žáci společně vytváří bezpečné klima vedoucí k vnitřní pohodě a radosti z učení.“
spádová oblast školy	Region Turnovska	Obce – Jenišovice, Frýdštejn, Žďárek, Paceřice a okrajové části města Turnova
ke škole náleží	tělocvična, školní jídelna, školní zahrada, školní knihovna, volnočasový klub, možnost využití atletického areálu AC Turnov, tělocvičnu v Sokolovně a sportovní halu TJ Turnov v sousedství školy	2 tělocvičny, školní jídelna, sportovní areál, školní zahrada, knihovna
prostorové vybavení	3 budovy	1 budova

Zdroj: (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Základní škola Turnov se zaměřuje na výchovu sportovních talentů v rámci sportovní přípravy, ve své výuce využívá inovativní metody a zaměřuje se na čtenářskou gramotnost. Spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou Semily, se speciálním pedagogickým centrem, se střediskem výchovné péče, s AC Turnov, s oddíly florbalu, basketbalu a volejbalu TJ Turnov, s Městskou knihovnou Antonína Marka v Turnově, s Městským divadlem či Muzeem Českého ráje, se Střediskem pro volný čas dětí a mládeže v Turnově nebo pořádá výjezdy do zahraničí a spolupracuje i se zahraničními partnery. (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11])

Škola disponuje výchovným poradcem, metodikem prevence sociálně patologických jevů, speciálním pedagogem, školním psychologem, asistenty pedagoga. Její propagace probíhá přes místní nebo regionální tisk, rozhlas a regionální televizi, díky webovým stránkám školy a školním profilům na sociálních sítích nebo pomocí Youtube kanálu. (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11])

Základní škola Jenišovice poskytuje kvalitní základní vzdělání zaměřené na aktivní dovednosti žáků, pomáhá žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, snaží se rozvíjet hudební a výtvarný talent žáků ve spolupráci se ZUŠ Železný Brod a ZUŠ Turnov, nadále podporuje rozvíjení pohybových dovedností žáků ve školních a mimoškolních sportovních aktivitách, rozvíjí komunikační dovednosti žáků, snaží se o vedení žáků k zodpovědné volbě povolání, klade důraz na dodržování stanovených pravidel, mezi další zaměření školy patří zajištění všeobecného a rovného vzdělání pro všechny nebo udržet si tradici školy, pěstovat svou prestiž a rozvíjet své silné stránky. Spolupráce školy probíhá se státními pedagogickými poradnami, se soukromými Pedagogicko-psychologickými poradnami v Turnově, se ZUŠ Železný Brod, s Mateřskou školou Jenišovice, s okolními obcemi, se sdružením obcí MAS Turnovsko nebo, jako u městské školy, s Městskou knihovnou Antonína Marka v Turnově, s Městským divadlem, s kinem v Turnově, se Střediskem pro volný čas dětí a mládeže v Turnově, apod. (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Škola disponuje též výchovným poradcem, metodikem prevence sociálně patologických jevů, školním psychologem, asistenty pedagoga, ale také poradcem pro volbu povolání. Oblasti médií, které škola využívá, jsou: webové stránky, Youtube kanál, zpravodaj OÚ Jenišovice a regionální tisk. (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

V tabulkách níže (viz Tabulky 3, 4) je naznačeno velmi podobné týdenní rozvržení vyučovacích hodin, které musí žáci strávit ve škole. Celkem žáci stráví ve škole 26-35 vyučovacích hodin týdně, nejvíce tráví čas ve škole žáci 9. ročníků v Jenišovicích.

Tabulka 3: Týdenní počet vyučovacích hodin strávených ve škole - ZŠ Turnov

	PO	Út	ST	ČT	PÁ	celkem
5. ročník	5	6	5	5	5	26
7. ročník	8	4	7	6	6	31
9. ročník	8	8	6	8	5	35

Zdroj: (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 4: Týdenní počet vyučovacích hodin strávených ve škole - ZŠ Jenišovice

	PO	Út	ST	ČT	PÁ	celkem
5. ročník	5	6	5	5	5	26
7. ročník	6	8	6	6	5	31
9. ročník	6	6	6	8	5	31

Zdroj: (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Postupem let se celkový počet žáků a celkový počet tříd zvyšuje (viz Tabulky 5, 6, 7). Stejně tak se zvyšuje i počet pedagogických pracovníků obou škol. V posledním sledovacím období nastává změna na pozici ředitelky školy (ZŠ Jenišovice), kterou se nově stala Mgr. Markéta Zakouřilová.

Tabulka 5: Charakteristika ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2019/2020)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
ředitel/ředitelka	Mgr. Michal Loukota	Mgr. Milena Kučerová
počet pedagogických pracovníků	61	18
celkový počet tříd	25	9
celkový počet žáků (2. pololetí)	626	188
počet zájemců o přijetí do 1. ročníku	74	32
počet přijatých žáků do 1. ročníku	59	31
počet odkladů do 1. ročníku	15	1

Zdroj: (ZŠ Skálava Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 6: Charakteristika ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2020/2021)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
ředitel/ředitelka	Mgr. Michal Loukota	Mgr. Milena Kučerová
počet pedagogických pracovníků	64	19
celkový počet tříd	27	10
celkový počet žáků (2. pololetí)	647	192
počet zájemců o přijetí do 1. ročníku	83	24
počet přijatých žáků do 1. ročníku	60	19
počet odkladů do 1. ročníku	9	2

Zdroj: (ZŠ Skálava Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 7: Charakteristika ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2021/2022)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
ředitel/ředitelka	Mgr. Michal Loukota	Mgr. Markéta Zakouřilová
počet pedagogických pracovníků	68	21
celkový počet tříd	29	10
celkový počet žáků (2. pololetí)	695	192
počet zájemců o přijetí do 1. ročníku	87	40
počet přijatých žáků do 1. ročníku	51	31
počet odkladů do 1. ročníku	8	5

Zdroj: (ZŠ Skálava Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

V následujících tabulkách jsou počty žáků, kteří prospěli s vyznamenáním, prospěli a neprospěli. Žáků, kteří prospěli s vyznamenáním je u obou škol dvakrát více, než těch kteří prospěli. Prospěch s vyznamenáním má u školy v Jenišovicích výrazně vzrůstající tendenci, o čemž se můžeme přesvědčit níže (viz Tabulky 8, 9, 10). Nejvíce žáků, ve sledovaném období, neprospělo v Základní škole v Turnově. Slovní hodnocení probíhá pouze u jednoho žáka na škole ZŠ Jenišovice.

Tabulka 8: Prospěch - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2019/2020)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
prospělo s vyznamenáním (2. pololetí)	418	128
prospělo (2. pololetí)	207	59
neprospělo (2. pololetí)	1	1
slovní hodnocení (2. pololetí)	-	1

Zdroj: (ZŠ Skálava Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 9: Prospěch - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2020/2021)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
prospělo s vyznamenáním (2. pololetí)	428	137
prospělo (2. pololetí)	215	55
neprospělo (2. pololetí)	4	0
slovní hodnocení (2. pololetí)	-	1

Zdroj: (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 10: Prospěch - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2021/2022)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
prospělo s vyznamenáním (2. pololetí)	412	140
prospělo (2. pololetí)	280	56
neprospělo (2. pololetí)	3	1
slovní hodnocení (2. pololetí)	-	0

Zdroj: (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Za zmínku stojí také počty zameškaných vyučovacích hodin (viz Tabulky 11, 12, 13), které jsou skokové. Nejvyšší je počet neomluvených hodin u městské školy (807), oproti škole venkovské (0) ve školním roce 2021/2022.

Tabulka 11: Počty zameškaných vyučovacích hodin - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2019/2020)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
počty zameškaných vyučovacích hodin – omluvené hodiny (2. pololetí)	11 482	3 531
počty zameškaných vyučovacích hodin – neomluvené hodiny (2. pololetí)	140	0

Zdroj: (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 12: Počty zameškaných vyučovacích hodin - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2020/2021)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
počty zameškaných vyučovacích hodin – omluvené hodiny (2. pololetí)	21 997	3 377
počty zameškaných vyučovacích hodin – neomluvené hodiny (2. pololetí)	66	6

Zdroj: (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 13: Počty zameškaných vyučovacích hodin - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2021/2022)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
počty zameškaných vyučovacích hodin – omluvené hodiny (2. pololetí)	38 625	24 194
počty zameškaných vyučovacích hodin – neomluvené hodiny (2. pololetí)	807	0

Zdroj: (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Pochvaly na vysvědčení, ani napomenutí třídního učitele ZŠ Turnov ve svých výročních zprávách neuvádí. Nejčastějším výchovným opatřením, na obou školách, byly třídní důtky. (viz Tabulky 14, 15, 16) Na Základní škole v Jenišovicích nebylo potřeba využít v žádném ze školních období ředitelskou důtku, nebyl udělen snížený stupeň chování.

Tabulka 14: Pochvaly a výchovná opatření - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2019/2020)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
pochvaly na vysvědčení (2. pololetí)	-	0
napomenutí třídního učitele (2. pololetí)	-	8
třídní důtky (2. pololetí)	4	4
ředitelské důtky (2. pololetí)	1	0
2. stupeň z chování (2. pololetí)	0	0
3. stupeň z chování (2. pololetí)	0	0

Zdroj: (ZŠ Skálova Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 15: Pochvaly a výchovná opatření - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2020/2021)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
pochvaly na vysvědčení (2. pololetí)	-	0
napomenutí třídního učitele (2. pololetí)	-	15
třídní důtky (2. pololetí)	41	0
ředitelské důtky (2. pololetí)	2	0
2. stupeň z chování (2. pololetí)	2	0
3. stupeň z chování (2. pololetí)	0	0

Zdroj: (ZŠ Skálava Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

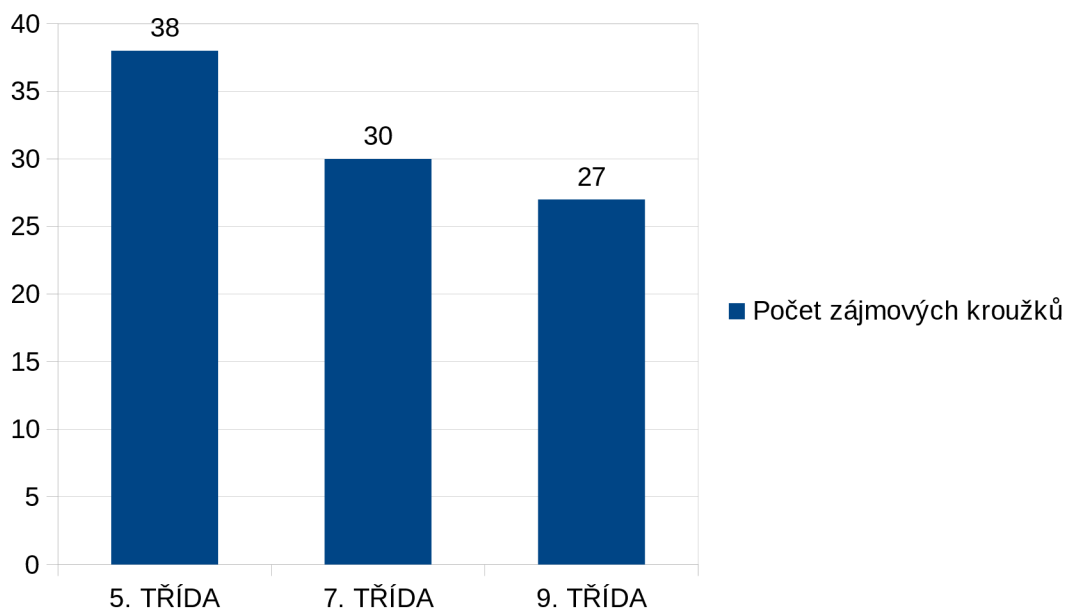
Tabulka 16: Pochvaly a výchovná opatření - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2021/2022)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
pochvaly na vysvědčení (2. pololetí)	-	1
napomenutí třídního učitele (2. pololetí)	-	3
třídní důtky (2. pololetí)	35	9
ředitelské důtky (2. pololetí)	3	0
2. stupeň z chování (2. pololetí)	2	0
3. stupeň z chování (2. pololetí)	3	0

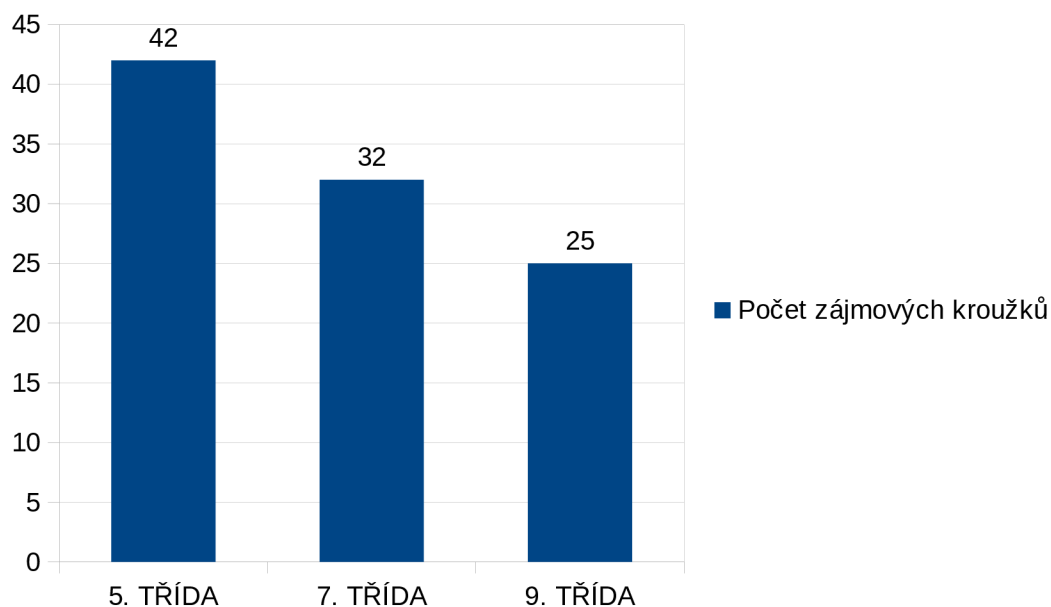
Zdroj: (ZŠ Skálava Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

4.8 Vyhodnocení předpokladů a hypotéz

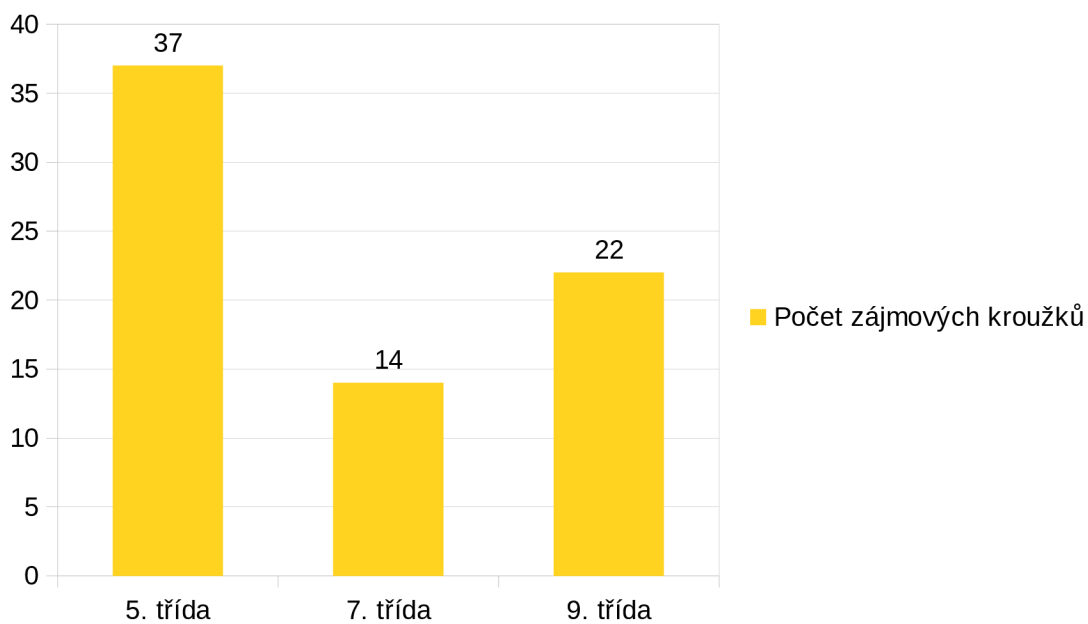
H1. Mezi navštěvovaným ročníkem základní školy a počtem navštěvovaných zájmových kroužků je statisticky významná souvislost.

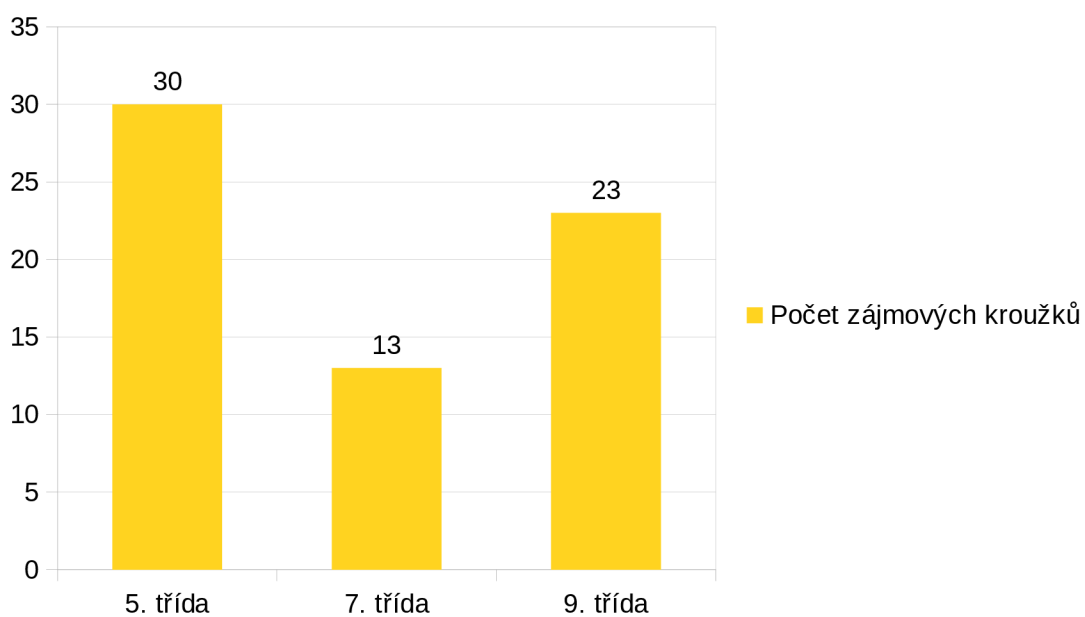
Graf 5: Počet zájmových kroužků v závislosti na ročníku ZŠ Turnov - LETOS

Graf 6: Počet zájmových kroužků v závislosti na ročníku ZŠ Turnov – MINULÝ ROK

Graf 7: Počet zájmových kroužků v závislosti na ročníku ZŠ Jenišovice - LETOS

Graf 8: Počet zájmových kroužků v závislosti na ročníku ZŠ Jenišovice – MINULÝ ROK

Doplňující informace k H1:

Tabulka 17: Počet odpovědí na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Turnov

	5. ročník	7. ročník	9. ročník
ANO, MÁM DOSTATEK ČASU, ABYCH ODPOČÍVAL/A	8	6	4
SPÍŠE ANO	13	8	11
SPÍŠE NE	5	6	3
NE NEMÁM DOSTATEK ČASU, ABYCH ODPOČÍVAL/A	2	3	3

Tabulka 18: Počet odpovědí na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Jenišovice

	5. ročník	7. ročník	9. ročník
ANO, MÁM DOSTATEK ČASU, ABYCH ODPOČÍVAL/A	5	4	2
SPÍŠE ANO	8	8	7
SPÍŠE NE	5	2	6
NE NEMÁM DOSTATEK ČASU, ABYCH ODPOČÍVAL/A	0	1	2

Z daného zjištění vyplývá, že nejčastější odpověď žáků z každého ročníku (na obou školách) je, že spíše mají dostatek svého času během dne na odpočinek. Z celkového počtu 122 odpovědí tomu odpovídá 45 %. DOSTATEK ČASU na odpočinek pociťuje skoro 24 %. To je dohromady více jak polovina žáků (69 %), kteří nemají výhrady kvůli nedostatku času na odpočinek.

Tabulka 19: Počet odpovědí na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem žáci spokojeni - ZŠ Turnov

	5. ročník	7. ročník	9. ročník
ZCELA SPOKOJEN/A	10	5	7
ČÁSTEČNĚ SPOKOJEN/A	16	16	9
SPÍŠE NESPOKOJEN/A	2	2	3
ZCELA NESPOKOJEN/A	0	0	2

Tabulka 20: Počet odpovědí na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem žáci spokojeni - ZŠ Jenišovice

	5. ročník	7. ročník	9. ročník
ZCELA SPOKOJEN/A	13	6	2
ČÁSTEČNĚ SPOKOJEN/A	5	7	12
SPÍŠE NESPOKOJEN/A	0	2	3
ZCELA NESPOKOJEN/A	0	0	0

Se svým volným časem jsou žáci (všech ročníků) na ZŠ Turnov téměř v 57 % ČÁSTEČNĚ SPOKOJENI. Pokud se podíváme na spokojenost komplexně, tak je jejich spokojenost mnohem větší (87,5 %), než jejich nespokojenost. Velmi podobné stanovisko zastává i ZŠ Jenišovice. Zde jsou žáci spokojeni až z 90 %. Jejich nejčastější odpovědi se různí (ZCELA SPOKOJEN/A, ČÁSTEČNĚ SPOKOJEN/A). Výsledky škol jsou tedy velmi podobné.

Tabulka 21: Tři nejčastější odpovědi na otázku, co by žáci nejraději změnili v trávení jejich volného času

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
nic	9	nic	8
méně domácích úkolů ze školy	7	více času s přáteli	5
být více venku	7	více odpočívat	4

Tomu, že nemají žáci ani jedné školy výhrady k množství času na odpočinek a se svým volným časem jsou ve velké míře spokojeni, odpovídá zjištění, že by v trávení jejich volného času neměnili NIC.

Vyhodnocení H1:

Tuto hypotézu ověřovaly otázky v dotazníku číslo 2, 14, 15. Počet zájmových kroužků LETOS i počet zájmových kroužků MINULÝ ROK se spolu s vyšším navštěvovaným ročníkem základní školy snižoval. Byla zde pouze výjimka v letošním a minulém roce na vesnické škole ZŠ Jenišovice. Týkalo se to žáků 7. tříd, kde byl nečekaný pokles zájmových kroužků oproti předchozímu ročníku a následný vzrůst v 9. třídě. Hypotéza, která předpokládá, že mezi navštěvovaným ročníkem základní školy a počtem navštěvovaných zájmových kroužků je statisticky významná souvislost, se u městské školy **ZŠ Turnov zcela potvrdila** a u vesnické školy **ZŠ Jenišovice se potvrdila jen částečně**.

Informace doplňující k H1: otázky v dotazníku číslo 11, 12, 13. Všechny ročníky obou škol se shodují na odpovědi SPÍŠE ANO u otázky, zda mají dostatek času během dne na odpočinek. Z tohoto zjištění tedy vyplývá, že jsou žáci napříč školami ze zkoumaných ročníků většinou bez přetížení. Shodným odpovědím by odpovídal i téměř totožný týdenní počet vyučovacích hodin žáků strávený ve škole v každém ročníku. Až na 5. ročník ZŠ Jenišovice (ti jsou nejčastěji ZCELA SPOKOJENI) se opět všichni shodují na tom, že jsou se svým volným časem SPOKOJENI ČÁSTEČNĚ. To se potvrzuje i u zjištění nejčastějších odpovědí žáků obou škol, že by nejraději nic neměnili v trávení jejich volného času.

P1. Předpokládáme, že vliv rodičů bude největší u venkovských žáků v 5. ročníku (z námi zkoumaných 5. tříd , 7. tříd a 9. tříd).

Tabulka 22: Výčet žáků, kteří bydlí ve městě (ze ZŠ Turnov i ze ZŠ Jenišovice) a jsou svými rodiči ovlivněni ve volbě svého budoucího povolání/zaměstnání

třída	vysněné povolání/zaměstnání	matka	otec
5.	detektiv	policistka	-

Tabulka 23: Výčet žáků, kteří bydlí na vesnici (ze ZŠ Turnov i ze ZŠ Jenišovice) a jsou svými rodiči ovlivněni ve volbě svého budoucího povolání/zaměstnání

třída	vysněné povolání/zaměstnání	matka	otec
9.	učitelka klavíru	učitelka v ZUŠ	-
9.	pedagožka	pedagožka ve školce (2-4 roky)	-
9.	letecký mechanik	-	automechanik
9.	autoelektronik	-	automechanik
9.	programátor	-	programátor
7.	kovoobráběč	-	kovoobráběč
7.	pedagog	pedagožka	-
7.	„práce v rodinné firmě“	„práce v rodinné firmě“	-
5.	trenér	-	trenér
5.	projektant domů	-	lesní projektant

Ze 122 žáků chce mít podobné povolání/zaměstnání jako jeden z rodičů pouhých 11, čemuž odpovídá 9 %. To je velmi zanedbatelné množství. Největší vliv udávají žáci 9. tříd, kteří bydlí na vesnici.

Tabulka 24: Počet žáků (v 5. třídě s bydlištěm na vesnici), kteří zvolili SILNÉ OVLIVNĚNÍ na otázku, jak moc je v trávení jejich volného času inspirují jednotlivé osoby

	absolutní četnost	relativní četnost (%)
OTEC	10	37 %
KAMARÁD/KA	10	37 %
UČITEL/KA	10	37 %
VEDOUcí KROUŽKU	9	33,3 %
MATKA	8	29,6 %
VEŘEJNĚ ZNÁMÁ OSOBNOST	7	25,9 %
SOUROZENEC	6	22,2 %
BABIČKA	5	18,5 %
STRÝC	5	18,5 %
TETA	3	11,1 %
SPOLUŽÁCI	3	11,1 %
DĚDEČEK	2	7,4 %
VYCHOVATEL/KA ŠD/ŠK	1	3,7 %

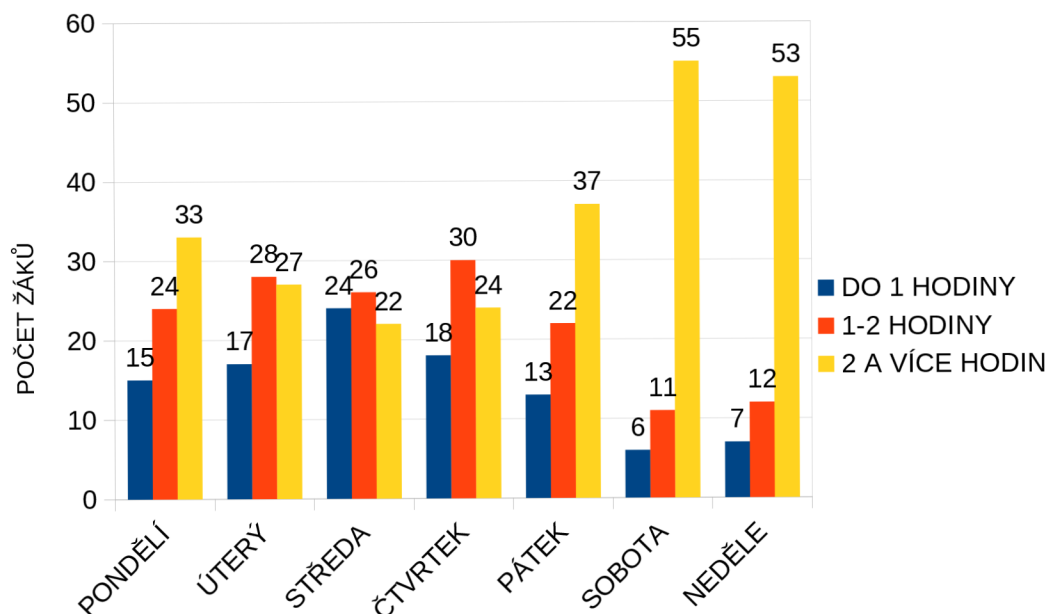
Z 27 žáků, v 5. třídě s bydlištěm na vesnici, SILNĚ OVLIVNĚNÍ (z nabízených možností: silné, okrajové, vůbec žádné nebo ovlivnění touto osobou není možné) zaškrtnulo u otce, kamaráda nebo učitele ve stejné míře 37 % žáků. Matka se nachází hned za vedoucím kroužku na 3. místě.

Vyhodnocení P1:

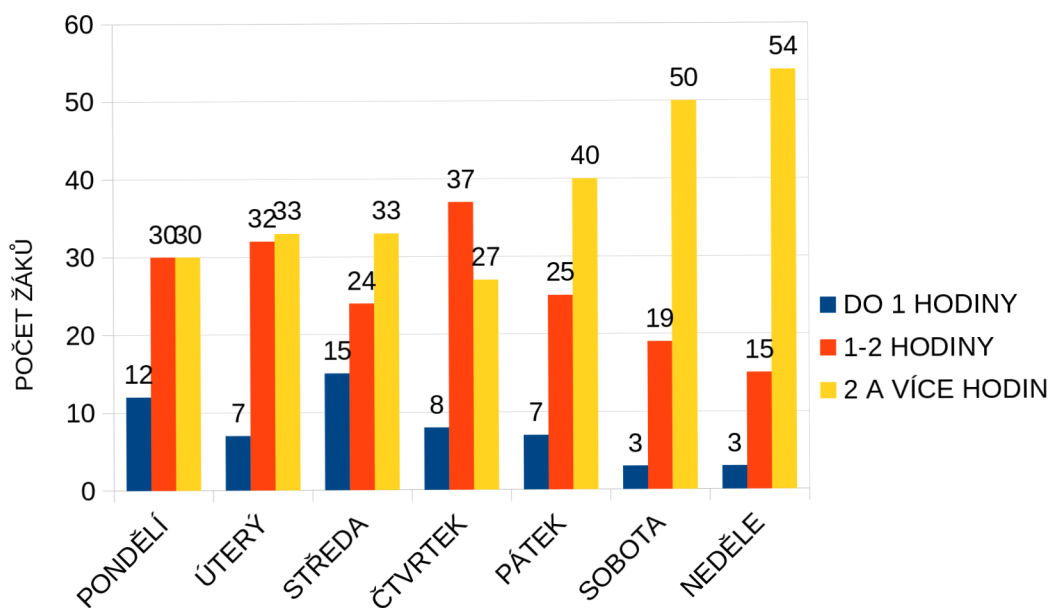
Předpokládáme, že vliv rodičů bude největší u venkovských žáků v 5. ročníku (z námi zkoumaných 5., 7. a 9. tříd). Tento předpoklad ověřovaly otázky v dotazníku číslo 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10. Z daných tabulek vyplývá, že vliv rodičů je opravdu (bez rozdílu ročníku) mnohem větší u venkovských žáků. Zároveň, nejsilnější ovlivnění v trávení volného času u žáků 5. třídy je skutečně jeden z rodičů (otec) shodně s kamarády a učiteli. Avšak z daných tříd (5. ročník, 7. ročník, 9. ročník) byl 5. ročník ovlivněn nejméně svými rodiči ve volbě svého budoucího vysněného povolání/zaměstnání. Daný předpoklad se tedy **potvrdil jen částečně**.

P2. Předpokládáme, že mezi neorganizovaným volným časem LETOS a MINULÝ ROK bude malý rozdíl ve všech ohledech.

Graf 9: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik mají neorganizovaného volného času v uvedené dny LETOS – ZŠ Turnov

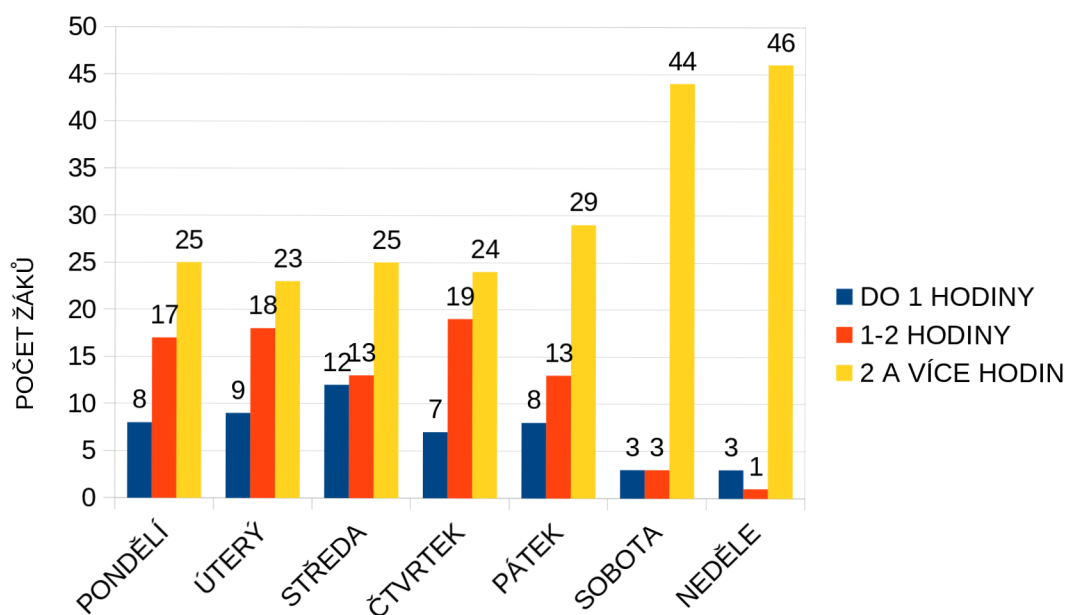

Graf 10: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik měli žáci MINULÝ ROK neorganizovaného volného času v uvedené dny – ZŠ Turnov

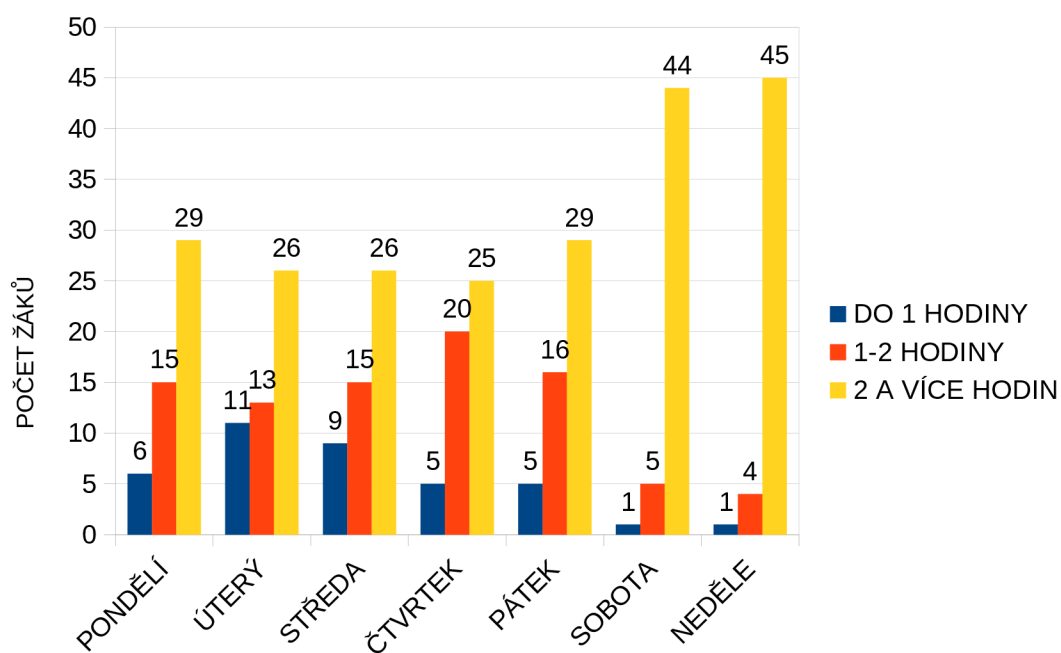
Tabulka 25: Rozdíl v počtu žáků (u odpovědi ohledně množství neorganizovaného volného času) mezi letošním a minulým rokem - ZŠ Turnov

	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle
Do 1 hodiny	3	10	9	10	6	3	4
1 – 2 hodiny	6	4	2	7	3	8	3
2 a více hodin	3	6	11	3	3	5	1

Největší rozdíl v odpovědích žáků, ohledně množství jejich neorganizovaného volného času v jednotlivé dny, mezi letošním a minulým rokem (ZŠ Turnov) je 11 a nejmenší rozdíl byl pouze 1 žák.

Graf 11: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik mají neorganizovaného volného času v uvedené dny LETOS - ZŠ Jenišovice

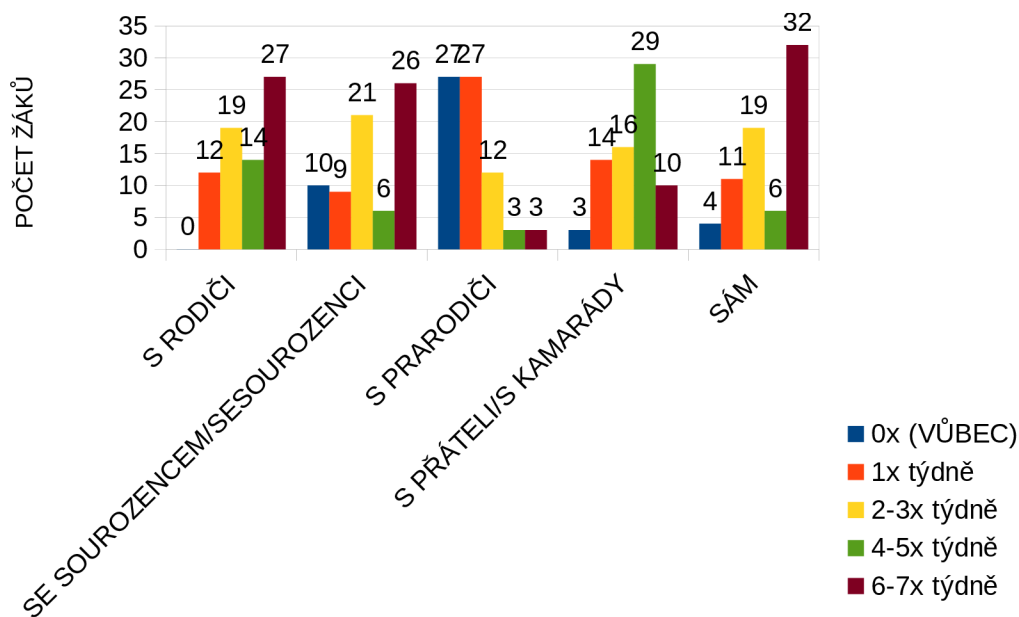

Graf 12: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik měli žáci MINULÝ ROK neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice

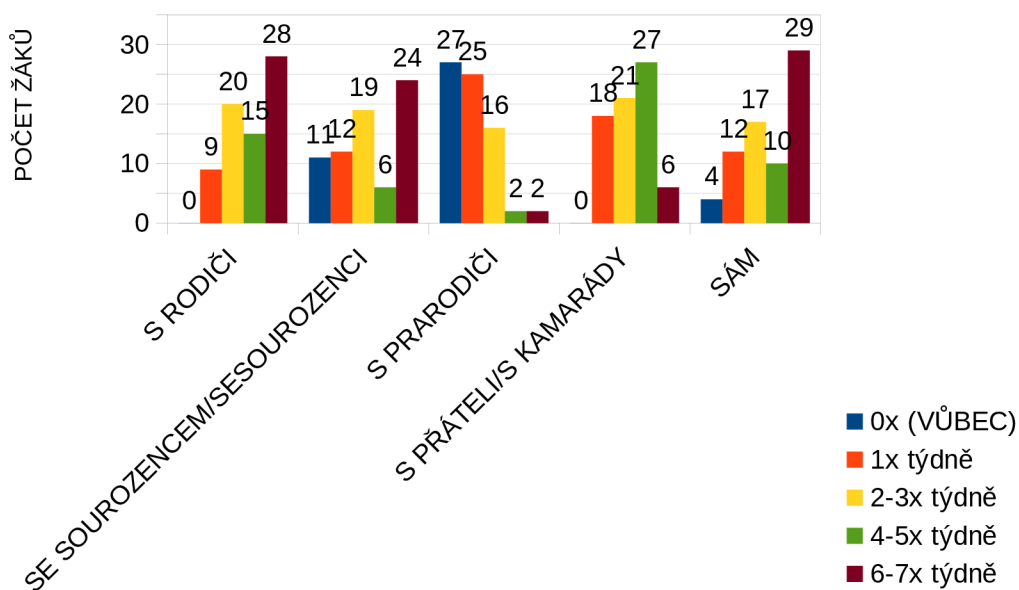
Tabulka 26: Rozdíl v počtu žáků (u odpovědi ohledně množství neorganizovaného volného času) mezi letošním a minulým rokem - ZŠ Jenišovice

	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle
Do 1 hodiny	2	2	3	2	3	2	2
1 – 2 hodiny	2	5	2	1	3	2	3
2 a více hodin	4	3	1	1	0	0	1

Největší rozdíl v odpovědích žáků, ohledně množství jejich neorganizovaného volného času v jednotlivé dny, mezi letošním a minulým rokem (ZŠ Jenišovice) je pouhých 5 žáků a dokonce ve dvou případech nebyl rozdíl žádný.

Graf 13: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas LETOS – ZŠ Turnov

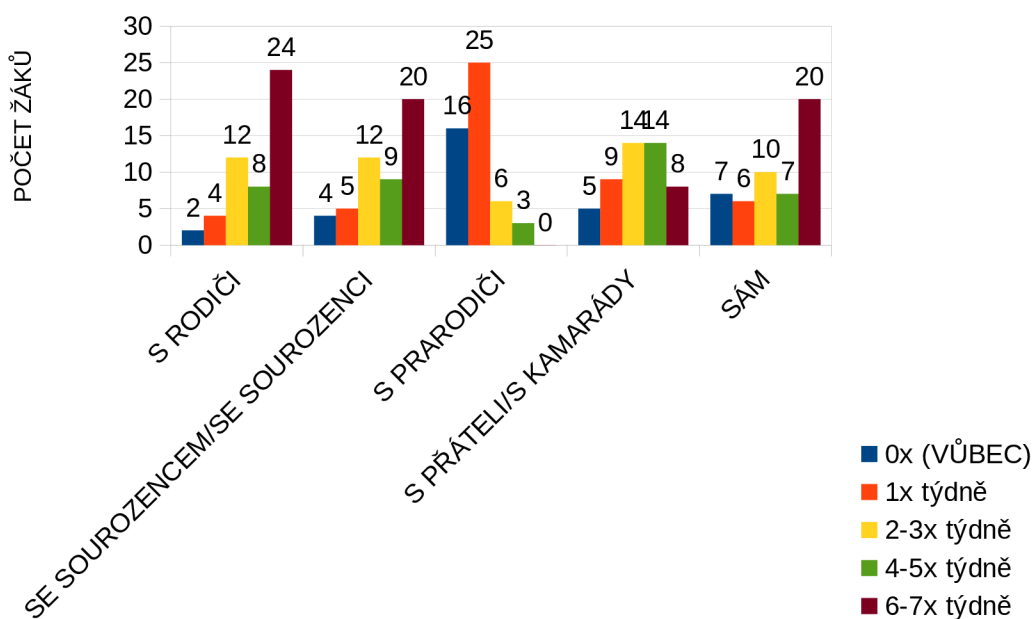

Graf 14: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu (MINULÝ ROK) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas – ZŠ Turnov

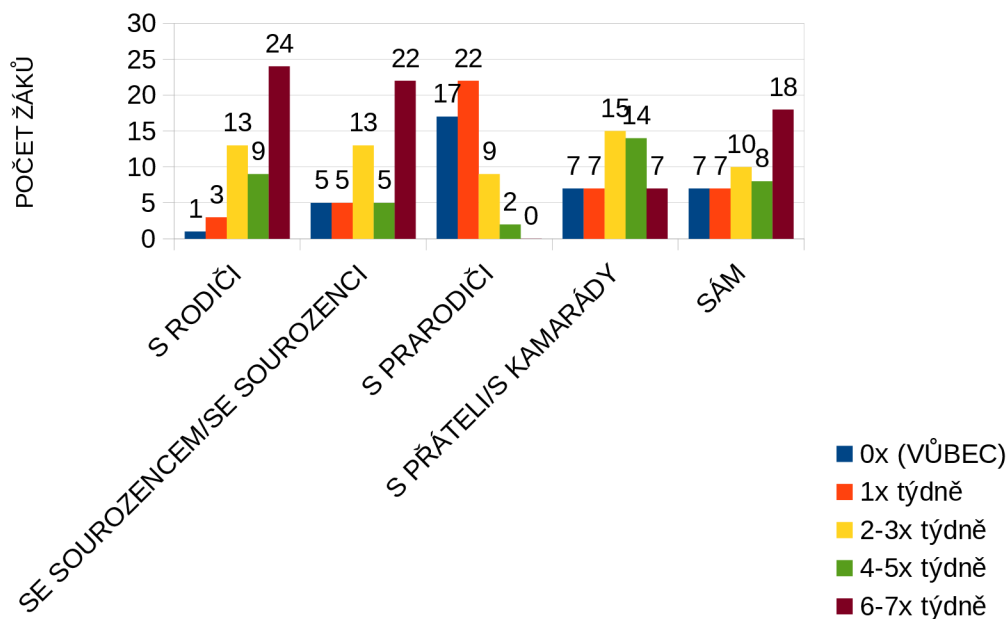
Tabulka 27: Rozdíl v počtu žáků (u odpovědi ohledně toho, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas) mezi letošním a minulým rokem - ZŠ Turnov

	0x (vůbec)	1x týdně	2-3x týdně	4-5x týdně	6-7x týdně
s rodiči	0	3	1	1	1
se sourozencem/ se sourozenci	1	3	2	0	2
s prarodiči	0	2	4	1	1
s přáteli/kamarády	3	4	5	2	4
sám	0	1	2	4	3

Nejčastěji (6-7x týdně) tráví svůj neorganizovaný čas žáci sami nebo s mírným odtupem s rodiči. U ZŠ Turnov je vidět, že to mají žáci LETOS obdobně jako MINULÝ ROK. Ve čtyřech případech nebyl rozdíl vůbec žádný, a pokud byl, tak maximálně u 5 žáků.

Graf 15: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas LETOS - ZŠ Jenišovice

Graf 16: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu (MINULÝ ROK) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice

Tabulka 28: Rozdíl v počtu žáků (u odpovědi ohledně toho, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas) mezi letošním a minulým rokem - ZŠ Jenišovice

	0x (vůbec)	1x týdně	2-3x týdně	4-5x týdně	6-7x týdně
s rodiči	1	1	1	1	0
se sourozencem/ se sourozenci	1	0	1	4	2
s prarodiči	1	3	3	1	0
s přáteli/kamarády	2	2	1	0	1
sám	0	1	0	1	2

Nejčastěji (6-7x týdně) tráví svůj neorganizovaný čas žáci, na rozdíl od ZŠ Turnov, s rodiči, a až potom s mírným odtupem sami. Stejně tak, jako u ZŠ Turnov, je též u ZŠ Jenišovice vidět, že to mají žáci LETOS obdobně jako MINULÝ ROK. Dokonce, v šesti případech nebyl rozdíl vůbec žádný a pokud byl, tak maximálně u 4 žáků. To je ještě lepší výsledek, než u předchozí školy.

Tabulka 29: Nejčastější odpovědi na otázku: Napiš, čemu se LETOS nejvíce věnuješ v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
hraní her	12	čas s přáteli	10
čas s přáteli	10	pobyt venku	6
četba knih	9	hraní her	6
mobil/tablet	8	jízda na motorce/na kole	5
samostudium	8	výtvarná činnost	5
		sportování	5

Tabulka 30: Nejčastější odpovědi na otázku: Napiš, čemu ses MINULÝ ROK nejvíce věnoval/a v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
čas s přáteli	14	hraní her	8
hraní her	10	jízda na motorce/na kole	6
mobil/tablet	7	čas s přáteli	5
společně strávený čas s rodinou	7	společně strávený čas s rodinou	4
samostudium	6	výtvarná činnost	4
četba knih	6	pobyt venku	4
		mobil/tablet	4

U obou škol je seznam aktivit v rámci neorganizovaného volného času úplně stejný LETOS, jako v MINULÉM ROCE. Náplň volného času však není ani u jedné školy ve stejném pořadí. Styčné body obou škol jsou čas strávený s přáteli a hraní her.

Vyhodnocení P2:

Otázky v dotazníku číslo 16, 17, 18, 19, 20, 21 zjišťovaly správnost předpokladu, že mezi neorganizovaným volným časem LETOS a MINULÝ ROK bude malý rozdíl ve všech ohledech. Tento **předpoklad se zcela potvrdil**.

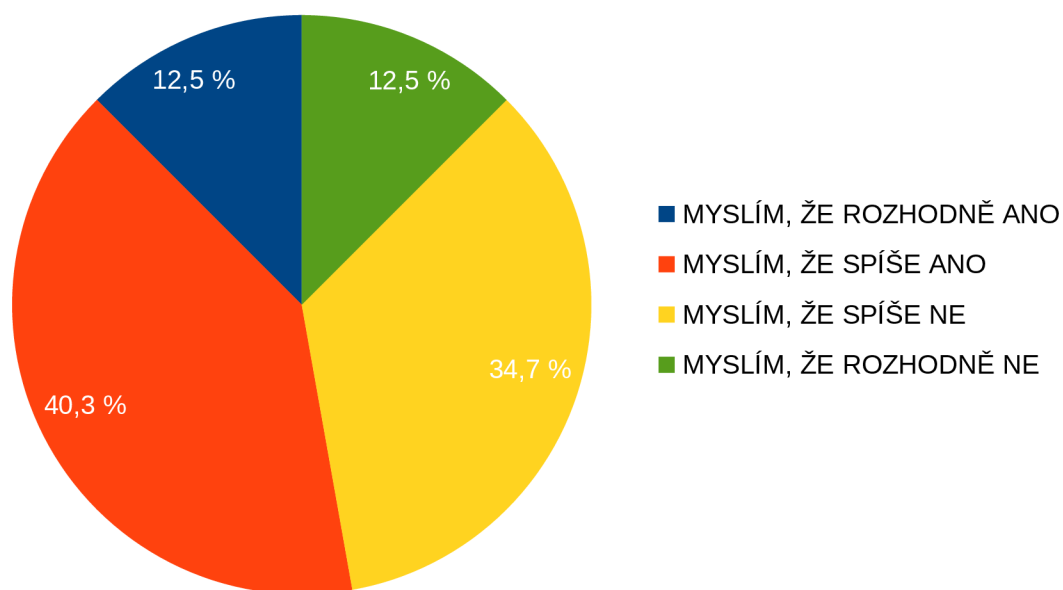
Odlišné odpovědi žáků ZŠ Turnov (ohledně množství jejich neorganizovaného volného času) mezi letošním a minulým rokem jsme shledali v jednotlivé dny jen u maximálně 11 žáků a minimálně u 1 žáka (z počtu 72). U ZŠ Jenišovice (z 50 žáků) odpovědělo oproti minulému roku rozdílně maximálně 5 žáků. Ve dvou případech byly odpovědi shodné.

V oblasti náplně neorganizovaného volného času žáků obou škol zjišťujeme, že nejčastější odpovědi byly na prvních 5-6 místech plně shodné. Jediný rozdíl byl v jejich pořadí.

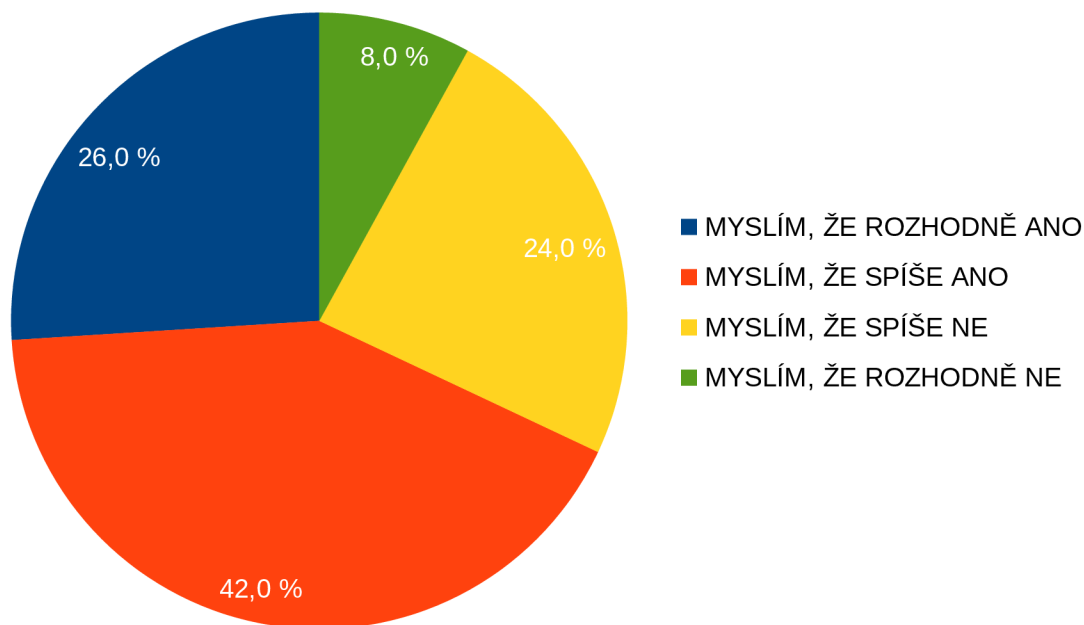
Největší shoda panovala u otázky týkající se toho, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas. V celkovém součtu se 10x ze 122 odpovědí mezi letošním a minulým rokem shodovaly. Největší rozdíl byl pouhých 5 žáků.

P3. Předpokládáme, že méně jak polovina žáků si vybírá náplň volného času s ohledem na své budoucí povolání/zaměstnání.

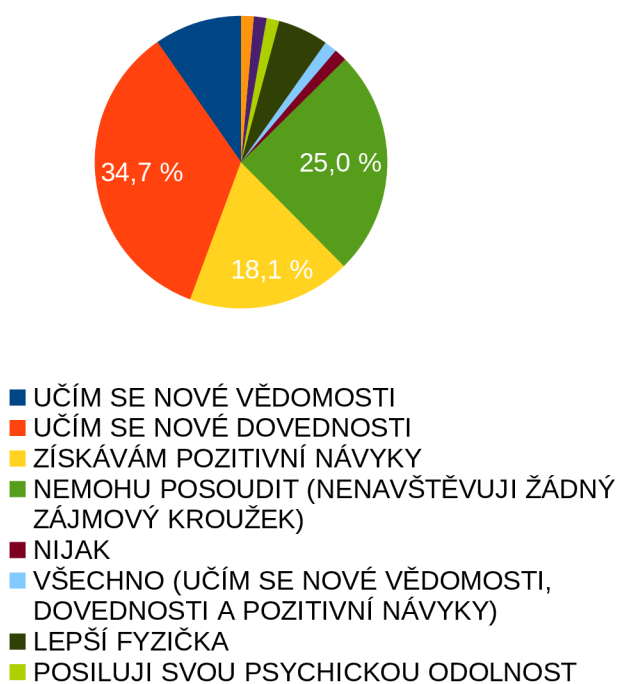
Graf 17: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním – ZŠ Turnov

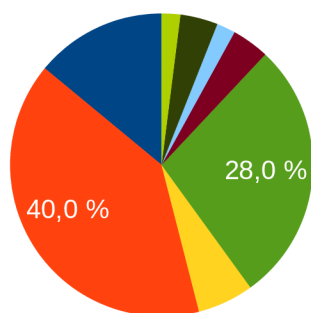
Graf 18: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním - ZŠ Jenišovice

Ve škole ZŠ Turnov se méně jak polovina žáků (40,3 %) vyjádřilo, že jejich způsob trávení volného času spíše souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním. Na druhém místě se ale umístila odpověď, že je jejich způsob trávení volného času spíše nesouvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním. Jde až o 34,7 % žáků, což není zrovna málo. Zároveň až 47,2 % žáků uvádí, že se svému vysněnému povolání/zaměstnání nepřibližují.

Mnohem lepších výsledků dosahuje škola ZŠ Jenišovice. Též, méně jak polovina žáků (42 %) se vyjádřila, že jejich způsob trávení volného času spíše souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním. Na druhém místě se, na rozdíl od ZŠ Turnov, umístila odpověď, že je jejich způsob trávení volného času rozhodně souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním. Takto odpovědělo 26 % žáků. Až 32 % se svému vysněnému povolání/zaměstnání dle jejich uvážení v rámci trávení volného času nepřibližuje.

Graf 19: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání – ZŠ Turnov

- UČÍM SE NOVÉ VĚDOMOSTI
- UČÍM SE NOVÉ DOVEDNOSTI
- ZÍSKÁVÁM POZITIVNÍ NÁVYKY
- NEMOHU POSOUDIT (NENAVŠTĚVUJI ŽÁDNÝ ZÁJMOVÝ KROUŽEK)
- SPORTUJI, ABYCH BYL FIT A ZHUBL
- SAMOUK
- POZNÁVÁM TÍM LIDSKÉ TĚLO
- NEVYBRAL/A JSEM NIC Z NABÍDKY

Graf 20: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání - ZŠ Jenišovice

Ze 122 žáků navštěvuje svůj zájmový kroužek, chodí do ZUŠ nebo do jazykové školy 55 žáků, protože si myslí, že v rámci jejich vysněného povolání/zaměstnání se naučí nové dovednosti. Až 25 % na ZŠ Turnov a 28 % na ZŠ Jenišovice nenavštěvuje žádný zájmový kroužek. Tomu odpovídá 32 žáků.

Doplňující informace k P3:

Tabulka 31: Porovnání 3 nejčastějších odpovědí (ze zkoumaných škol) týkající se otázky, co by pro trávení volného času žáci v místě svého bydliště uvítali

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
MÍSTO PRO SCHÁZENÍ SE S PŘÁTELI (RYBNÍČEK, LAVIČKY, OHNIŠTĚ, ALTÁN, ATD.)	54,1 %	42 %
VÍCE DRUHŮ HŘIŠŤ (NAPŘ. SKATEPARK, WORKOUT, ATD.)	38,9 %	42 %
BOHATŠÍ NABÍDKU ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ V MÍSTNÍCH INSTITUCÍCH (LEGO KROUŽEK, KROUŽEK ROBOTIKY, RŮZNÉ PC KROUŽKY, KUTILSKÝ KROUŽEK, ATD...)	2,8 %	12 %

Ve svých odpovědích se žáci shodují na tom, že by nejvíce uvítali, kdyby měli k dispozici místo, kde by se mohli scházet se svými přáteli. Je vidět, že mají zájem svůj volný čas trávit na čerstvém vzduchu. V rámci daného města i vesnice pro to mají vhodné podmínky. Zároveň s tím souvisí i druhá nejčastější odpověď, kde by uvítali, kdyby v místě svého bydliště měli více druhů hřišť. I zde se projevuje specifikum daného věku, kdy je velká potřeba obklopovat se přáteli a svými vrstevníky. Zřejmě proto, aby měli kde čas se svými přáteli trávit, umístili tyto skutečnosti do popředí tabulky před bohatší nabídku zájmových kroužků v místních institucích.

Vyhodnocení P3:

Předpoklad, že méně jak polovina žáků si vybírá náplň svého volného času s ohledem na své budoucí povolání/zaměstnání, zjišťovaly otázky v dotazníku číslo 4, 6, 7. Pokud dáme dohromady odpovědi MYSLÍM, ŽE ROZHODNĚ ANO a MYSLÍM, ŽE SPÍŠE ANO, tak se náš **předpoklad nepotvrdil** ani u jedné ze zkoumaných škol. U ZŠ Turnov takto odpovědělo 52,8 % žáků a u ZŠ Jenišovice dokonce 68 %. S nabídkou zájmových kroužků v místě svého bydliště jsou žáci obou škol spokojeni, až na 8 žáků (z celkového počtu 122 žáků), kteří by uvítali bohatší nabídku.

P4. Předpokládáme, že žáci navštěvují více zájmové kroužky mimo základní školu.

Tabulka 32: Nabídka zájmových kroužků zkoumaných škol (ve školním roce 2022/2023)

	ZŠ Turnov	ZŠ Jenišovice
zájmové kroužky školy	<ul style="list-style-type: none"> - Judo - Malý kutil - Street Dance - Docvičování AJ - Veselá věda - Fotbal - Tvořínek - Pohybová příprava - Dětská zumba - In-line bruslení - Parkour 	<ul style="list-style-type: none"> - Angličtina - Florbal - Jumping - Atletika - Keramika - Deskové hry - Gymnastika - Technický kroužek - Arduino (programování) - Pěvecký sbor ZŠ Jenišovice - Kytara - Klavír, housle - příprava na přijímací zkoušky
cenové rozmezí zájmových kroužků (za pololetí)	od 600,- do 1 949,-	zdarma až 800,-

Zdroj: (ZŠ Skálava Turnov, [cit. 2023-02-11]), (ZŠ Jenišovice, [cit. 2023-02-11])

Tabulka 33: Seznam navštěvovaných zájmových kroužků žáky (ve školním roce 2022/2023)

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
žádný zájmový kroužek	8	Klavír	8
jezdectví	8	žádný zájmový kroužek	6
Docvičování AJ	6	Florbal	6
Fotbal	6	Technický kroužek	5
atletika	5	Kytara	4
tancování mimo ZŠ	5	Jumping	4
florbal	4	jezdectví	4
zpěv	4	hokejový kroužek	3
plavání	4	posilovna	3
basketbal	3	fotbal	3
Dobrovolní hasiči	3	Atletika	2
Sokol	2	Keramika	2
hra na klavír	2	Gymnastika	2
volejbal	2	tancování	2
hraní na pozoun	2	nauka	2
Kurz první pomoci	2	Sokol	2
tenis	2	Pěvecký sbor ZŠ Jenišovice	2
hra na kytaru	2	skaut	2
Skaut	2	dílny	1
hra na housle	2	bicí	1
v ZUŠ	1	zpěv	1
hra v orchestru	1	inline brusle	1
elektrotechnika	1	v ZUŠ výtvarná nauka	1
čtenářský kroužek	1	hraní na pozoun	1
šachy	1	doučování	1
vaření	1	balet	1
Pohybová příprava	1	kroužek agility	1
gymnastika	1	plavání	1
mažoretky	1	hra na příčnou flétnu	1

Tabulka 34: Seznam navštěvovaných zájmových kroužků žáky (ve školním roce 2022/2023) - pokračování

Klub českých turistů	1	hra v orchestru	1
capoeira	1	orientační běh	1
hra na trubku	1	judo	1
sportovní lezení	1	sebeobrana	1
běh na lyžích	1		
dramatický kroužek	1		
Dětská zumba	1		
box	1		
Inline bruslení	1		
rehabilitace	1		
skateboard	1		
házená	1		
školní kroužek	1		
keramika	1		
dílny	1		
rybaření	1		
fitness	1		

Tabulka 35: Výhodnocení zájmových kroužků (ve školním roce 2022/2023)

CELKEM – POČET ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ ZŠ TURNOV	16	CELKEM – POČET ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ ZŠ JENIŠOVICE	35
CELKEM – POČET ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ MIMO ZŠ	84	CELKEM – POČET ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ MIMO ZŠ	42

Doplňující informace k P4:

Při porovnávání počtu zájmových činností a kroužků se mezi žáky z Turnova a Jenišovic neobjevily výraznější rozdíly. Polovina žáků navštěvuje jeden zájmový kroužek, asi čtvrtina má dva zájmové kroužky, pouze několik žáků má více jak 3 zájmové kroužky, dokonce jeden žák z Turnova uvádí, že má 6 zájmových kroužků (pro zajímavost zde uvádím jaké: jezdeckví, hra na pozoun, zpěv – sólový a sborový, hra v orchestru a v Big Bandu, Sokol, plavání). Z výzkumu vyplývá, že na 1. stupni (zde v 5. třídě) mají žáci tendenci navštěvovat více zájmových kroužků. (Mají více volného času a ještě nejsou zaměřeni na určitý typ činnosti, hledají, co by je mohlo bavit a nebojí se zkoušet nové věci. V 9. třídě žáci, kteří nepokračují v aktivitě z dřívější doby, tak se ostýchají nového kolektivu a jsou k sobě víc kritičtí, nevěří si, že by mohli být v nějaké nové aktivitě úspěšní.)

Na obou školách necelá desetina žáků uvedla, že nemají žádný zájmový kroužek.

Bylo by dobré, aby pedagogové zjistili, kteří žáci nemají žádný zájmový kroužek a např. v rozhovoru se žákem a jeho rodiči by se pokusili je motivovat k hledání takové aktivity, která by jim vyhovovala a rozvíjela žákovy schopnosti a dovednosti.

Vyhodnocení P4:

Předpokládali jsme, že žáci navštěvují více zájmové kroužky mimo základní školu. Tuto skutečnost zjišťovala otázka v dotazníku číslo 14 spolu s informacemi obsahové analýzy (města/obce a zkoumaných škol). Jelikož u obou základních škol vyšel menší počet jejich zájmových kroužků, oproti počtu nabízených zájmových kroužků mimo základní školu, můžeme tento předpoklad brát za **zcela potvrzen**. Ovšem, zjištěné odpovědi mohou být zkresleny tím, že žáci nepíší přesné znění zájmových kroužků a nějaké zájmové kroužky nabízené základní škol mohou být shodné s těmi mimo ni.

Zároveň jsme učinili zjištění, že žáci ze ZŠ Turnov navštěvují mnohem více zájmové kroužky mimo svoji školu, oproti škole v Jenišovicích.

5 VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Dle průzkumu oblasti výzkumného šetření, jež se týká způsobu trávení volného času žáků na obou základních školách, se mnoho předešlých šetření v mé práci potvrzuje.

Zjistila jsem například, že žáci z městské školy tráví více svůj volný čas organizovaně, tedy pravidelnými zájmovými aktivitami (84,7 %), než žáci ze školy venkovské (80 %). Komplexně se data shodují i se zjištěním autorky (Šimková, 2012) publikace *Já chci do oddílu aneb jak si děti a rodiče vybírají kroužky a oddíly*, kde se uvádí, že v 82 % děti (6-15 let) navštěvují pravidelně různé zájmové kroužky, kurzy a další aktivity. Můžeme říct, že rozdíly mezi 1. a 2. stupněm v míře návštěvnosti zájmových kroužků jsou minimální (85 % v 5. ročníku, 87 % v 7. ročníku a 81 % v 9. ročníku) a všechny třídy ZŠ Turnov přesahují 81 %. S velkou převahou (v 94 % případů) žáci 1. stupně ZŠ Jenišovice navštěvují zájmové kroužky, oproti 2. stupni (67 % žáků v 7. třídě, 76 % žáků v 9. třídě). Tudíž je i v našem případě do organizované zájmové činnosti přihlášena většina dětí (často mimo školu). Nejvíce žáků je i v našem výzkumném šetření takových, kteří navštěvují jeden zájmový kroužek. Nejvíce navštěvují zájmové kroužky u obou škol žáci 1. stupně. I ve výzkumu Ježkové (2010) je doloženo, že nejvíce dětí navštěvuje zájmové kroužky v mladším věku a postupně navštěvovanost organizovaných aktivit klesá. Jen v ZŠ Jenišovice mají více zájmových kroužků žáci 9. třídy – oproti žákům 7. třídy.

Žáci z obou škol uvedli na 1. místě podobnou dobu, kterou tráví se svými rodiči: odpověď 6-7x týdně trávím volný čas s rodiči napsalo 38 % žáků ZŠ Turnov a 48 % žáků ZŠ Jenišovice. S velmi malým rozdílem (26 % ZŠ Turnov, 24 % ZŠ Jenišovice) se na 2. místo řadí pobyt s rodiči ve volném čase 2-3x týdně. Podobně 4-5x týdně tráví volný čas s rodiči 19 % žáků ZŠ Turnov a 16 % ZŠ Jenišovice. Dle respondentů pouze 1x týdně tráví volný čas s rodiči 17 % žáků ZŠ Turnov a 8 % ZŠ Jenišovice.

Ve 4 % žáci (ZŠ Jenišovice) uvedli, že s rodiči netráví žádný volný čas. Při dalším dotazování bychom pravděpodobně zjistili, že tuto roli rodičů plní prarodiče.

Z našeho výzkumného šetření vyplývá, že mezi trávením neorganizovaného volného času žáků na venkovské škole a žáků z městské školy sice můžeme najít rozdíly, ale jsou minimální. Ve 21 činnostech se žáci ze školy městské i venkovské plně shodují. Jde např. nejčastěji o hraní her, čas strávený s přáteli, pobyt venku, četba knih, mobil/tablet apod. Zjištěná data lze porovnat i se článkem Děti a volný čas (Ježková, 2010), kde autorka uvádí výčet aktivit v pořadí – čas strávený s přáteli, hry na počítači, pobyt na sociálních sítích (mobil/tablet v našem případě), sport a jiné činnosti. Žáci z turnovské městské školy se věnují ještě 12 různým aktivitám (šachy, vaření, hlídání sourozence, tanec atd.), oproti 17 aktivitám, které vyplňují neorganizovaný volný čas respondentům z vesnické školy (hokej, ježdění do města, florbal, běh, natáčení videí apod.). Stejně zjištění vychází také z hlediska, že žáci z venkovské školy se například věnují o něco více sportu (16 žáků ze ZŠ Turnov, 25 žáků ze ZŠ Jenišovice) a žáci z městské školy zase vysedávání u počítače, kde nejčastěji hrají hry nebo tráví čas na sociálních sítích (24 žáků ze ZŠ Turnov, 15 žáků ze ZŠ Jenišovice). Můžeme si všimnout i toho, že děti z městské školy se častěji věnují sebevzdělávání a různým estetickým aktivitám. Pozitivním zjištěním je, že pouze jeden žák (ZŠ Jenišovice) uvádí, že nemá žádný zájem.

Teze, že děti z venkovské školy mají v průměru méně volného času oproti žákům z městské školy se jako jediné s jiným výzkumným šetřením nepotvrdilo (50 % žáků ze ZŠ Turnov, 62 % žáků ze ZŠ Jenišovice uvedlo odpověď 2 a více hodin za den neorganizovaného volného času během týdne). I zde se potvrzuje, že pasivita žáků se objevuje v menší míře, naopak převládá jejich aktivní přístup k trávení volného času. V největší míře sportují, věnují se estetickým aktivitám a tráví čas ve společnosti. Potvrzuje se, že město má opravdu na rozdíl od venkova větší možnosti k rozmanitému trávení volného času, ale v tomto případě nelze souhlasit s tím, že by ve městě Turnov měly děti menší kontakt s přírodou. Součástí obsahové analýzy byl výčet možností trávení volného času žáků jak v Turnově, tak i v Jenišovicích. Turnov má, oproti jiným městům, blíže k přírodě a Jenišovice se velmi přibližují životu ve městě. Jsou tu tak

malé rozdíly ve způsobu života obyvatel, že se rozdíly životního stylu ve městě a na vesnici stírají, což se projevuje i na způsobu trávení volného času dětí a mládeže.

I v našem případě je velké procento dotazovaných žáků obou škol opravdu se svým volným časem nad míru spokojeno. U ZŠ Turnov jsou žáci 1. stupně částečně spokojeni se svým volným časem stejně tak, jako žáci 2. stupně. Pouze 10 % žáků z 9. ročníku je zcela nespokojeno. V ZŠ Jenišovice jsou žáci z 1. stupně zcela spokojeni se svým volným časem, a to až ze 72 % dotazovaných žáků 5. třídy. Žáci na 2. stupni (7. a 9. třída) jsou se svým volným časem spokojeni částečně. Odpověď, že by někdo se svým volným časem byl zcela nespokojen jsem nezaznamenala ani u jednoho žáka.

Jako poslední jsem zjišťovala minimální požadavky na vzdělání, které jsou třeba s ohledem na vysněné povolání/zaměstnání žáků 1. a 2. stupně. Žáci 1. stupně ZŠ Turnov si dávají za cíl v největší míře povolání/zaměstnání, které ze 41 % vyžaduje maturitu. Až poté následuje výuční list (33 %), vysokou školu/VOŠ (21 %) a nakonec povolání/zaměstnání bez specifického požadavku na vzdělání (25 %). Druhý stupeň má větší ambice a 79 % žáků uvádí vysněnou profesi, ke které je zapotřebí vystudovat vysokou školu/VOŠ. U ZŠ Jenišovice by se největší procento žáků 1. stupně (42 %) obešlo při dosažení svého vysněného povolání/zaměstnání bez specifického požadavku na vzdělání: chtějí být např. atletkou, profesionálním hokejistou, florbalistou nebo fotbalistou. Na druhém místě se řadí vysoká škola/VOŠ (26 %), výuční list (23 %) a střední škola (16 %). Žáci druhého stupně ZŠ Jenišovice by uvítali přijetí na střední školu (84 %). Někdo ze žáků z obou škol si dokonce napsal i více vysněných povolání/zaměstnání (v jednom případě až 4).

V mém výzkumném šetření (předpoklad P1, který říká, že vliv rodičů bude největší u venkovských žáků v 5. ročníku) vyšlo, že jsou žáci na 1. stupni nejméně ovlivněni svými rodiči ve volbě svého povolání/zaměstnání. Dalo by se říci, že nemají ještě takový realistický přístup k volbě povolání, jako žáci v 9. třídách.

5.1 Ve městě – ZŠ Turnov

Na městské škole je ve výzkumném šetření poměr mezi dívkami (65,3 %) a chlapci (34,7 %) nevyvážený. Ze 72 odpovědí bylo 29,2 % žáků z 9. třídy, 31,9 % žáků ze 7. třídy a 38,9 % žáků z 5. třídy. Větší část respondentů bydlí na vesnici (54,2 %). Nejvíce by uvítali místa pro scházení se s přáteli (54,2 %) a druhou nejčtenější odpovědí bylo, že by žáci chtěli více druhů hřišť (37,5 %). Nejoblíbenější vysněné povolání/zaměstnání mezi dotazovanými je pedagog/pedagožka (8 žáků). Druhá nejčastější odpověď u této otázky bylo „nevím“ (7 žáků) a na třetím místě se umístilo povolání IT technik (5 žáků). Z výzkumného šetření jsme zjistili, že 40,3 % respondentů si myslí, že způsob trávení jejich volného času spíše souvisí s jejich vysněným povoláním a zároveň, že pomocí svých zájmových kroužků/účastí v ZUŠ nebo v jazykové škole získávají potřebné nové dovednosti (34,7 %). Nejčtenější povolání matky je dělnice (7x), administrativní pracovnice (6x) a účetní (5x). U otce pak suveréně vévodí povolání dělník (15x) a na druhém místě se umístil automechanik (5x). Největší vliv na naše respondenty v trávení volného času mají matka (37x) a otec (36x). Okrajový vliv má největší babička (43x) a žádné ovlivnění vychovateli ŠD/ŠK (35x).

V dotazníku 44,4 % žáků odpovědělo, že spíše má dostatek času na odpočinek a 56,9 % je se svým volným časem částečně spokojeno. Na trávení svého volného času by nejčastěji neměnili nic (9x). Na druhém a třetím místě by uvítali méně domácích úkolů ze školy a chtěli by trávit více času venku (shodně 7x). Nejčastějším zájmovým kroužkem je mezi dotazovanými letos jezdeckví (8x), pouze 8 žáků letos žádný zájmový kroužek nemá. Minulý rok se žáci dokonce nevěnovali žádnému kroužku v deseti případech, což byla nejčastější odpověď na tuto otázku. Na druhém místě se umístil tanec (8x). Z výzkumného šetření jsme zjistili, že minulý rok i letos mají dotazovaní nejvíce neorganizovaného volného času o víkendu. Tento čas tráví letos nejvíce hraním her (12x), oproti minulému roku, kdy byli nejraději s přáteli (14x). Letos svůj neorganizovaný volný čas sdílí s rodiči nejčastěji 6-7x v týdnu (27x), se sourozencem/sourozenci 6-7x v týdnu (26x), s prarodiči 1x týdně nebo vůbec (27x),

s přáteli/kamarády 4-5x týdně (29x), sám 6-7x týdně (32x). Minulý rok svůj neorganizovaný volný čas byli s rodiči nejčastěji 6-7x v týdnu (28x), se sourozencem/sourozenci 6-7x v týdnu (24x), s prarodiči vůbec (27x), s kamarády 4-5x týdně (27x) a sám 6-7x týdně (29x). Minulý rok, kdy mnoho dětí nenavštěvovalo žádný kroužek, byl poznamenán covidovou epidemií. To, že nejvíce času žáci trávili s prarodiči s touto situací, kdy neměli jiný dohled, také souvisí.

5.2 Na vesnici – ZŠ Jenišovice

Na vesnické škole je ve výzkumném šetření poměr mezi dívkami (52 %) a chlapci (48 %) vyvážený. Z 50 odpovědí bylo 34 % žáků z 9. třídy, 30 % žáků ze 7. třídy a 36 % žáků z 5. třídy. Skoro všichni respondenti (98 %) bydlí na vesnici. Největší zájem mají o místo pro scházení se s přáteli (42 %), chtějí více druhů hřišť (40 %) a 12 % dotazovaných má zájem i o bohatší nabídku zájmových kroužků v místních institucích. Mezi nejoblíbenější vysněná povolání se řadí designer/ka interiéru (4 žáci), pedagog/pedagožka (4 žáci) nebo automechanik (3 žáci). Nejvíce žáků (42 %) si myslí, že jejich způsob trávení volného času spíše souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním a zároveň, že pomocí svých zájmových kroužků/účastí v ZUŠ nebo v jazykové škole získávají potřebné nové dovednosti (40 %). Nejčastějším povoláním/zaměstnáním matek zkoumaných žáků jsou prodavačky (8x), dělnice (6x) a účetní (4x). U otců zde nacházíme nejčastěji dělníky (9x), ředitele (4x) a automechaniky (3x) spolu s techniky (3x). U 10. otázky nám vychází, že nejsilnější inspirace v trávení volného času přichází od matky (19x), okrajově je nejvíce ovlivňují spolužáci (32x) a vůbec žádné ovlivnění zaškrtili nejčastěji u strýce (23x). Na otázku, zda mívají dostatek času během dne na odpočinek byla nejčtenější odpověď, že spíše ano (46 %) a se svým volným časem jsou částečně spokojeni (48 %). Na druhém místě se překvapivě objevila odpověď, že jsou zcela spokojeni (42 %). Ve svém volném čase by neměnili nic (8x) nebo by trávili více času s přáteli (5x). Nejvíce navštěvovaným zájmovým kroužkem letos je hra na klavír (8x). Žáci se k zájmovým kroužkům v minulém roce nejčastěji vyjádřili, že žádné nenavštěvovali (11x). Nejdelší dobu

neorganizovaného volného času mají v neděli (2 a více hodin ve 46 případech) a v sobotu (2 a více hodin ve 44 případech), kdy nejčastěji dávají přednost času strávenému s přáteli (10x), oproti minulému roku, kdy nejčastěji hráli hry na PC (8x). Letošní rok tráví svůj neorganizovaný volný čas 6-7x v týdnu s rodiči (24x), 4-5x v týdnu s kamarády (14x), 2-3x v týdnu opět s kamarády/přáteli (14x), úplně nejvíce odpovědí bylo 1x v týdnu s prarodiči (25x) a vůbec paradoxně nejčastěji opět s nimi (16 odpovědí). V minulém roce měli žáci opět nejvíce neorganizovaného času v neděli (2 a více hodin ve 45 případech) a v sobotu (2 a více hodin ve 44 případech). Neorganizovaný volný čas minulý rok trávili nejčastěji 6-7x v týdnu s rodiči (24x), 4-5x v týdnu s přáteli/kamarády (14x), 2-3x v týdnu opět s přáteli/kamarády (15x), 1x v týdnu s prarodiči (22x) a opět s prarodiči (17x), což je stejné, jako v minulém roce.

ZÁVĚR

Diplomová práce je zaměřena na způsob trávení volného času žáků základní školy. Hlavním cílem bylo zjistit, jak využívají svůj volný čas žáci 1. a 2. stupně základní školy ve vybrané lokalitě (město a venkov). K poznání prostředí, které významně ovlivňuje způsob života a tedy i trávení volného času, sloužily knižní zdroje, internetové zdroje a zejména osobní zkušenost s pobytem v Turnově a okolí. Ke zjištění způsobu trávení volného času žáků byl vytvořen dotazník. V příloze je k nahlédnutí text dotazníku, data z hlavního výzkumného šetření zároveň s předvýzkumným šetřením, také návrh změn výzkumných otázek a souhlas ředitelů škol se zveřejněním názvu školy v mé diplomové práci (viz Příloha E). Daná práce se člení na teoretickou a empirickou část.

Teoretická část část podává informace potřebné k pochopení dané problematiky. Jsou to kapitoly s názvem Volný čas, Specifika školního věku a Vliv prostředí na děti, mládež a volný čas. V empirické části je popsáno výzkumné šetření za použití výzkumných metod – dotazník, obsahová analýza. Výzkumným souborem byli žáci 5., 7. a 9. tříd, neboť v tomto věku procházejí zlomovými obdobím, kdy dochází k výrazným změnám v trávení volného času a kdy se žáci sami častěji zamýšlí, nad smyslem svých mimoškolních aktivit vzhledem k výběru budoucího povolání/zaměstnání nebo životního stylu. Šetření probíhalo na dvou školách. První porovnávanou školou je městská škola - ZŠ Turnov a druhá škola vesnická - ZŠ Jenišovice. Na základě průzkumu oblasti výzkumného šetření, jež se týká trávení volného času žáků na základních školách, byly stanoveny 4 předpoklady a jedna hypotéza, které se potvrzovaly na základě dotazníkového šetření a obsahové analýzy škol a města/obce. Jedna hypotéza (H1), která říká, že mezi navštěvovaným ročníkem základní školy a počtem navštěvovaných zájmových kroužků je statisticky významná souvislost, byla u městské školy zcela potvrzena, ale u vesnické školy se potvrdila jen částečně. Předpoklad (P1), který předpokládá, že vliv rodičů bude největší u venkovských žáků v 5. ročníku, se též potvrdil částečně. Zcela se potvrdilo, že mezi

trávením neorganizovaného volného času letos a v minulém roce bude jen malý rozdíl (P2). Vyvrácen byl předpoklad P3. Ten zmiňoval, že méně jak polovina žáků si vybírá náplň volného času s ohledem na své budoucí povolání/zaměstnání. Zcela se potvrdil také poslední předpoklad (P4), že žáci navštěvují častěji zájmové kroužky mimo základní školu, neboť mají opravdu velmi bohatou nabídku zájmových činností.

Dotazníkové šetření obsahovalo 21 otázek týkajících se volného času žáků v letošním a v minulém roce. Samotnému průzkumu předcházela předvýzkum. Respondenti požadované dotazníky vyplňovali v online prostředí Google formuláře na jaře roku 2023. Sesbíraná data byla vyobrazena formou grafů, tabulek a slovním hodnocením.

Z výzkumného šetření vyplývá, že mezi žáky zkoumaných škol nebylo velkých rozdílů. Ukázalo se, že turnovskou základní školu navštěvuje většina žáků (54 %) také z vesnice, protože do městské školy dojíždějí ze spádové oblasti. Dotazníky tedy vyplnilo 122 žáků, z toho 88 žáků je z vesnice a 34 žáků z města. Jelikož jde o regionální výzkum, nemohou být výsledky tohoto šetření zobecnitelné na celou českou populaci. V mnoha ohledech se trávení volného času žáků z vesnické i z městské školy shodovalo nebo jejich odpovědi byly velmi podobné. Protože je ZŠ v Turnově sportovně zaměřena, uvádí žáci v dotazníku, že se pravidelně (organizovaně) věnují nějakým sportovním aktivitám častěji (59 žáků ze ZŠ Turnov oproti 39 žákům ze ZŠ Jenišovice). Estetické a technicko-praktické kroužky navštěvuje více žáků v Jenišovicích (21 žáků ze ZŠ Turnov oproti 30 žákům ze ZŠ Jenišovice).

V neorganizovaném volném čase se ukázalo, že žáci mají tendenci zvolit doplňující aktivity (sportuje 25 žáků ze ZŠ Jenišovice proti 16 žákům ze ZŠ Turnov), estetické výchově se nějakým způsobem (výtvarná či hudební činnost) věnuje ve svém volném čase 20 žáků ze ZŠ Turnov oproti 14 žákům ze ZŠ Jenišovice. Také několik žáků z turnovské školy by uvítalo větší nabídku kroužků, které by je rozvíjely po výtvarné stránce.

I tento výzkum potvrdil, stejně tak jako u bakalářských a diplomových prací, ze kterých jsem vycházela, že nejčastěji hrají hry na PC nebo mobilu, čas tráví s kamarády tzv. chodí ven, věnují se svým kroužkům, ale též vzdělávání, zvláště

v devátých třídách, kdy se připravují na přijímací zkoušky. Současně se nám také potvrdilo, že většina je s trávením a dobou svého volného času spokojena a myslí si, že jeho náplň je přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání.

Při porovnávání počtu zájmových činností a kroužků se mezi žáky z Turnova a Jenišovic neobjevily výraznější rozdíly. Polovina žáků navštěvuje jeden zájmový kroužek, asi čtvrtina má dva zájmové kroužky, pouze několik žáků má více jak 3 zájmové kroužky, dokonce jeden žák z Turnova uvádí, že má 6 zájmových kroužků. Z výzkumu vyplývá, že na 1. stupni (zde v 5. třídě) mají žáci tendenci navštěvovat více zájmových kroužků. Mají více volného času a ještě nejsou zaměřeni na určitý typ činnosti, hledají, co by je mohlo bavit a nebojí se zkoušet nové věci. V 9. třídě žáci, kteří nepokračují v aktivitě z dřívější doby, tak se ostýchají nového kolektivu a jsou k sobě víc kritičtí, nevěří si, že by mohli být v nějaké nové aktivitě úspěšní. Na obou školách necelá desetina žáků uvedla, že nemají žádný zájmový kroužek. Bližší porovnání 1. a 2. stupně se nacházelo ve vyhodnocení a interpretaci výzkumného šetření, ale dá se říci, že mezi nimi není velkých rozdílů.

Bylo by dobré, aby pedagogové zjistili, kteří žáci nemají žádný zájmový kroužek a např. v rozhovoru se žákem a jeho rodiči by se pokusili je motivovat k hledání takové aktivity, která by jim vyhovovala a rozvíjela žákovy schopnosti a dovednosti. Zkusila jsem vyhledat z dotazníků další informace, proč nemají žádnou organizovanou aktivitu. Při vyhodnocování dotazníků jsem zjistila, že 21 žáků z obou škol neuvedlo žádný kroužek. Z dalšího porovnávání těchto 21 dotazníků vyplynulo, že 9 žáků sice netráví čas organizovaně, ale věnují se oblastem svého zájmu, nebo dokonce připravě na své povolání, ať už studiem jazyků (chce být letuškou), sportováním (vojákem), jedna dívka cvičí MMA BJJ a chce se stát kriminalistkou, dva chlapci uvádějí opravování traktoru nebo auta (chtějí se stát automechaniky), jeden chlapec chce být IT technik a skládá počítače. Dokonce jedna dívka uvedla, že se připravuje na přijímací zkoušky kdykoli ve volném čase a ta také napsala, že je spíše nespokojena s trávením volného času a uvítala by více hodin spánku. Jelikož se chce stát právníčkou, tak zřejmě vše podřídila svému vysněnému povolání. Zdá se tedy, že většina žáků se snaží připravovat na své budoucí povolání. Překvapivé bylo také zjištění,

že i když někteří žáci uvedli, že nemají dostatek času odpočívat, tak jsou zcela spokojeni s volným časem.

Tato práce může být přínosem pro pedagogy vybrané základní školy, ale také všem, kteří se zajímají o život dětí a mládeže. Při vyhodnocování dotazníků vyvstaly nové otázky. Například to, zda žáci jsou schopni sami využít volný čas k regeneraci fyzických a psychických sil, zda nejsou svými rodiči přetěžováni tzv. v zájmu přípravy na budoucí studium, či povolání. Dalším námětem k zamyšlení je kritizované používání počítačů a telefonů – zdá se, že i při tzv. počítačové hře se mohou žáci zlepšovat např. v počítačové gramotnosti a své dovednosti využít v budoucnu i jako IT technik. Výzkum trávení volného času je důležitý i pro pedagogy, kteří se mnohdy mylně domnívají, že žáci mají spoustu volného času. Z výzkumu vyplývá, že tzv. organizovaný volný čas je součástí pevného programu po 5 dnů v týdnu. Pouze o víkendech mají žáci volno, ale to zase tráví se svou rodinou a většinou mají program, který jim organizují rodiče. Omezení výzkumného procesu vidím v tom, že během mého výzkumného šetření, ale i během předvýzkumu, bylo několik prázdnin, což zjišťování výsledků velmi zdrželo, neměla jsem čas na další doplňující šetření.

Na závěr bych ráda vyjádřila uznání pedagogům obou škol za jejich práci a volnočasovou nabídku, která vzhledem k počtu žáků je opravdu bohatá a snaží se jim „jít“ naproti. Je vidět, že obě školy mají velký vliv na způsob trávení volného času žáků. Je skvělé, že mají určité zaměření a umí motivovat žáky k pohybu a tvořivosti. Z přehledu prospěchu vyplývá, že ve zkoumaných třídách byl počet žáků, kteří měli na závěr roku vyznamenání, téměř dvojnásobný, než těch, kteří prospěli, obě školy tedy navštěvují žáci nadprůměrně inteligentní. I tímto faktem je možné vysvětlit daleko větší zájem o pravidelné zájmové aktivity, než jinde. Velký dík patří pedagogům, kteří umožnili žákům vyplnit dotazníky na počítačích, protože ani jeden dotazník nemusel být vyřazen kvůli nějakým posměškům nebo zjevným nesmyslům. Všichni brali tento výzkum vážně.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní zdroje/monografie

- BENDL, Stanislav a kol. *Vychovatelství: učebnice teoretických základů oboru*. Vydání 1. Praha: Grada, 2015. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4248-9.
- BIDDULPH, Steve. *Proč jsou šťastné děti šťastné*. Překlad Jana Pištorová. Vyd. 5. Praha: Portál, 2012. 139 s. ISBN 978-80-7367-864-7.
- COGAN, Miroslav. *Turnov: Český ráj*. Vyd. 1. [Železný Brod]: Pro Město Turnov vydalo nakl. Jakoubě, 2001. ISBN 80-901972-6-4.
- COLLIN, Catherine a kol. *Kniha psychologie*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2014. 352 s. Universum. ISBN 978-80-242-4316-0.
- CYMBÁLOVÁ, Šárka. *Postoje rodičů k výchově v Montessori mateřských školách*. Liberec, 2017. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci.
- GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-859-3179-6.
- GREGOROVÁ, Vladimíra. *Sociálně psychologické aspekty volnočasových aktivit dětí a mládeže*. Plzeň, 2015. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni.
- HÁJEK, Bedřich et al. *Děti, vedoucí, volný čas*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT, 2004. 120 s. ISBN 80-86784-06-1.
- HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Vyd. 2., aktualiz. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0030-7.

- HELUS, Zdeněk. *Sociální psychologie pro pedagogy. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2015. 399 stran. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4674-6.
- HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.
- CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2016. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5326-3.
- KARATSIOLISOVÁ, Nikola. *Volnočasové aktivity dětí na prvním stupni základních škol*. Liberec, 2017. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci.
- KOPŘIVA, Pavel a kol. *Respektovat a být respektován. 3. vyd.* Kroměříž: Spirála, 2008. 286 s. ISBN 978-80-904030-0-0.
- KRAUS, Blahoslav a kol. *Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2.
- KŘÍŽ, Jaroslav a kol. *Turnov. 1. vyd.* Praha: NLN, 2022. 470 s. Dějiny českých, moravských a slezských měst. ISBN 978-80-7422-847-6.
- LANGMEIER, Josef a KREJČÍŘOVÁ, Dana. *Vývojová psychologie. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.
- MAŇÁK, Josef, ŠVEC, Štefan a ŠVEC, Vlastimil. *Slovník pedagogické metodologie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. Pedagogický výzkum v teorii a praxi; sv. 3. ISBN 80-7315-102-2.
- MICHALÍKOVÁ, Karolína. *Volný čas a žák*. Brno, 2015. Diplomová práce. Masarykova univerzita.
- MONTESSORI, Maria. *Od dětství k dospívání*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2011. 117 s. ISBN 978-80-7387-478-0.

- NĚMEC, Jiří et al. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido, 2002. ISBN 80-7315-012-3.
- OLECKÁ, Ivana a IVANOVÁ, Kateřina. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, 2010. ISBN 978-80-87240-33-5.
- PAUKNEROVÁ, Tereza. *Struktura volného času dětí na 2. stupni základní školy*. Praha, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.
- PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2001. 229 s. ISBN 80-7178-569-5.
- PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. 145 s. ISBN 978-80-7290-666-6.
- PÍŽOVÁ, Kristýna. *Náhled rodičů na volný čas dětí mladšího školního věku*. Brno, 2017. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.
- PEPRNÍČKOVÁ, Lucie. *Možnosti trávení volného času ve městě a na vesnici u dospívajících*. Olomouc, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci.
- PODLOUCKÁ, Stanislava. *Způsob trávení volného času žáků druhého stupně základních škol*. Hradec Králové, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové.
- PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6.
- ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie*. 3., dopl. a upr. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-560-8.
- SLATER, Alan a Gavin BREMNER. *An Introduction to Developmental Psychology*. 3rd. BPS Blackwell, 2017. ISBN 9781118767207.

SVOBODOVÁ, Markéta. *Rozdíly v trávení volného času u dětí žijících na venkově a ve městě*. Praha, 2012. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze.

ŠIMKOVÁ, Svatava, ed. *Já chci do oddílu, aneb, Jak si děti a rodiče vybírají kroužky a oddíly: o výsledcích výzkumu na téma: Zdroje informací a kritéria při výběru volnočasových aktivit*. 1. vyd. Praha: Národní institut dětí a mládeže MŠMT, 2012. 22 s. ISBN 978-80-87449-20-2.

ŠPATENKOVÁ, Helena. *Možnosti využití volnočasových aktivit dětí základních škol z města a venkova*. Praha, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

TOMÁŠOVÁ, Jana. *Specifika trávení volného času dětí ve městě a na vesnici*. Hradec Králové, 2017. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové.

THOROVÁ, Kateřina. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0714-6.

VÍTKOVÁ, Petra. *Volný čas a způsoby jeho trávení u dětí staršího školního věku: Pohled na situaci ve městě Česká Třebová*. Zlín, 2007. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

Internetové zdroje

Encyklopedie profesi [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.prace.cz/encyklopedie-profesi/>

GIBBONS JL, LYNN M, STILES DA. *Cross-National Gender Differences in Adolescents' Preferences for Free-Time Activities. Cross-Cultural Research*. 1997;31(1):55-69. doi:10.1177/106939719703100104

KRAUS, Blahoslav. Volný čas dětí a mládeže v pedagogickém výzkumu. *Česká asociace pedagogického výzkumu* [online]. Praha: Česká asociace pedagogického výzkumu, 2001 [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://capv.cz/wp-content/uploads/2020/07/9_kraus.pdf

MARTÍN, J. M. a J. VERDIÁ. *Leisure and free time*. In: OpusDei.org [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://multimedia.opusdei.org/pdf/en/web-obr11-12.pdf>

MONAHAN, K. C., STEINBERG, L., and CAUFFMAN, E. (2009). Affiliation with antisocial peers, susceptibility to peer influence, and antisocial behavior during the transition to adulthood. *Developmental Psychology*, 45(6), 1520–1530. <https://doi.org/10.1037/a0017417>

Obec Jenišovice [online]. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.jenisovice.cz>

TURNOV: oficiální stránky města [online]. [cit. 2020-10-18]. Dostupné z: <https://www.turnov.cz/>

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání* [online]. První dotisk druhého, rozšířeného a přepracovaného vydání. [Prague, Czech Republic]: Karolinum, 2012, ©2012 [cit. 2021-08-22]. ISBN 978-80-246-2846-2. Dostupné z: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=2039908>.

Wikipedie: Jenišovice (okres Jablonec nad Nisou) [online]. [cit. 2023-03-02].
Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Jenišovice_\(okres_Jablonec_nad_Nisou\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Jenišovice_(okres_Jablonec_nad_Nisou))

ZlatéStránky.cz [online]. [cit. 2023-03-02]. Dostupné z:
<https://www.zlatestranky.cz/firmy/kraj/Liberecký%20kraj/okres/Jablonec%20nad%20Nisou/obec/Jenišovice>

ZlatéStránky.cz [online]. [cit. 2023-03-02]. Dostupné z:
<https://www.zlatestranky.cz/firmy/kraj/Liberecký%20kraj/okres/Semily/obec/Turnov>

ZŠ Jenišovice [online]. [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: <https://www.zsjenisovice.cz>

ZŠ Skálova Turnov [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://zsskalova.cz/>

Články

ČECH, Tomáš. Efektivní využívání volného času jako součást životního stylu dětí v postmoderní společnosti. *Pedagogická orientace* 2002, č. 2, s. 108–113. ISSN 1211-4669.

HOFBAUER, Břetislav. K současnému modelu zhodnocování volného času dětí a mládeže v České republice - cesta za pedagogikou volného času. *Pedagogická orientace* 2000, č. 3, s. 25–34. ISSN 1211-4669.

HOFBAUER, Břetislav. K současnosti a výhledu výchovného zhodnocování volného času dětí a mládeže. *Pedagogická orientace* 2006, č. 4, s. 25–41. ISSN 1211-4669.

ISO-AHOLA, S.E., and CROWLEY, E.D. (1991). Adolescent substance abuse and leisure boredom. *Journal of Leisure Research*, 23, 260–271.

JEŽKOVÁ, Veronika. *Děti a volný čas*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5422-6. Roč. 58 (2010), s. 109-113.

ŠIMKOVÁ, Svatava, ed. *Já chci do oddílu, aneb, Jak si děti a rodiče vybírají kroužky a oddíly: o výsledcích výzkumu na téma: Zdroje informací a kritéria při výběru volnočasových aktivit*. 1. vyd. Praha: Národní institut dětí a mládeže MŠMT, 2012. 22 s. ISBN 978-80-87449-20-2.

TŮMA, Jiří. Náplň volného času u dětí základní školy. *Studia Sportiva*. Brno: Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity, 2013, 2013 (3), s. 279–289. ISSN 1802-7679

VANDELL, Deborah Lowe, Elizabeth R. REISNER, and Kim M. PIERCE. *Outcomes Linked to High-Quality Afterschool Programs: Longitudinal Findings from the Study of Promising Afterschool Programs*. Policy Studies Associates, Inc. (2007).

VODÁKOVÁ, Jana. Volný čas dětí?: buď příliš kroužků nebo pasivita. *Rodina a škola: časopis pro všechny rodiče a učitele*, 2011, 58(10), s. 24. ISSN 0035-7766.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Stručná charakteristika města/vesnice.....	53
Tabulka 2: ŠVP zkoumaných škol ve školním roce 2022/2023.....	58
Tabulka 3: Týdenní počet vyučovacích hodin strávených ve škole - ZŠ Turnov.....	60
Tabulka 4: Týdenní počet vyučovacích hodin strávených ve škole - ZŠ Jenišovice.....	60
Tabulka 5: <i>Charakteristika ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2019/2020)</i>	61
Tabulka 6: <i>Charakteristika ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2020/2021)</i>	61
Tabulka 7: <i>Charakteristika ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2021/2022)</i>	62
Tabulka 8: <i>Prospěch - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2019/2020)</i>	62
Tabulka 9: <i>Prospěch - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2020/2021)</i>	63
Tabulka 10: <i>Prospěch - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2021/2022)</i>	63
Tabulka 11: <i>Počty zameškaných vyučovacích hodin - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2019/2020)</i>	63
Tabulka 12: <i>Počty zameškaných vyučovacích hodin - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2020/2021)</i>	64
Tabulka 13: <i>Počty zameškaných vyučovacích hodin - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2021/2022)</i>	64
Tabulka 14: <i>Pochvaly a výchovná opatření - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2019/2020)</i>	64
Tabulka 15: <i>Pochvaly a výchovná opatření - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2020/2021)</i>	65
Tabulka 16: <i>Pochvaly a výchovná opatření - ZŠ Turnov a ZŠ Jenišovice (2021/2022)</i>	65
Tabulka 17: <i>Počet odpovědí na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Turnov</i>	68
Tabulka 18: <i>Počet odpovědí na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Jenišovice</i>	68
Tabulka 19: <i>Počet odpovědí na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem žáci spokojeni - ZŠ Turnov</i>	69
Tabulka 20: <i>Počet odpovědí na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem žáci spokojeni - ZŠ Jenišovice</i>	69
Tabulka 21: <i>Tři nejčastější odpovědi na otázku, co by žáci nejraději změnili v trávení jejich volného času</i>	69
Tabulka 22: <i>Výčet žáků, kteří bydlí ve městě (ze ZŠ Turnov i ze ZŠ Jenišovice) a jsou svými rodiči ovlivněni ve volbě svého budoucího povolání/zaměstnání</i>	71
Tabulka 23: <i>Výčet žáků, kteří bydlí na vesnici (ze ZŠ Turnov i ze ZŠ Jenišovice) a jsou svými rodiči ovlivněni ve volbě svého budoucího povolání/zaměstnání</i>	71
Tabulka 24: <i>Počet žáků (v 5. třídě s bydlištěm na vesnici), kteří zvolili SILNĚ OVLIVNĚNÍ na otázku, jak moc je v trávení jejich volného času inspirují jednotlivé osoby</i>	72
Tabulka 25: <i>Rozdíl v počtu žáků (u odpovědí ohledně množství neorganizovaného volného času) mezi letošním a minulým rokem - ZŠ Turnov</i>	74
Tabulka 26: <i>Rozdíl v počtu žáků (u odpovědí ohledně množství neorganizovaného volného času) mezi letošním a minulým rokem - ZŠ Jenišovice</i>	75
Tabulka 27: <i>Rozdíl v počtu žáků (u odpovědí ohledně toho, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas) mezi letošním a minulým</i>	

rokem - ZŠ Turnov.....	77
Tabulka 28: Rozdíl v počtu žáků (u odpovědi ohledně toho, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas) mezi letošním a minulým rokem - ZŠ Jenišovice.....	78
Tabulka 29: Nejčastější odpovědi na otázku: Napiš, čemu se LETOS nejvíce věnuješ v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu).....	79
Tabulka 30: Nejčastější odpovědi na otázku: Napiš, čemu ses MINULÝ ROK nejvíce věnoval/a v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu).....	79
Tabulka 31: Porovnání 3 nejčastějších odpovědí (ze zkoumaných škol) týkající se otázky, co by pro trávení volného času žáci v místě svého bydliště uvítali.....	84
Tabulka 32: <i>Nabídka</i> zájmových kroužků zkoumaných škol (ve školním roce 2022/2023).....	85
Tabulka 33: Seznam navštěvovaných zájmových kroužků žáky (ve školním roce 2022/2023).....	86
Tabulka 34: Seznam navštěvovaných zájmových kroužků žáky (ve školním roce 2022/2023) - pokračování.....	87
Tabulka 35: Vyhodnocení zájmových kroužků (ve školním roce 2022/2023).....	87
Tabulka 36: Vysněné povolání/zaměstnání žáků.....	123
Tabulka 37: Vysněné povolání/zaměstnání žáků - pokračování.....	124
Tabulka 38: Povolání/zaměstnání matek žáků.....	128
Tabulka 39: Povolání/zaměstnání matek žáků - pokračování.....	129
Tabulka 40: Povolání/zaměstnání otců žáků.....	130
Tabulka 41: Povolání/zaměstnání otců žáků - pokračování.....	131
Tabulka 42: Odpovědi na otázku, co by žáci rádi na svém volném čase změnili.....	135
Tabulka 43: Seznam zájmových kroužků LETOS.....	136
Tabulka 44: Seznam zájmových kroužků LETOS - pokračování.....	137
Tabulka 45: Seznam zájmových kroužků MINULÝ ROK.....	138
Tabulka 46: Seznam zájmových kroužků MINULÝ ROK - pokračování.....	139
Tabulka 47: Činnosti v době neorganizovaného volného času žáků LETOS.....	141
Tabulka 48: Činnosti v době neorganizovaného volného času žáků LETOS - pokračování.....	142
Tabulka 49: Činnosti v době neorganizovaného volného času žáků MINULÝ ROK... 145	145
Tabulka 50: Činnosti v době neorganizovaného volného času žáků MINULÝ ROK - pokračování.....	146
Tabulka 51: Vysněné povolání/zaměstnání žáků.....	152
Tabulka 52: Vysněné povolání/zaměstnání žáků - pokračování.....	153
Tabulka 53: Povolání/zaměstnání matek žáků.....	156
Tabulka 54: Povolání/zaměstnání otců žáků.....	157
Tabulka 55: Odpovědi na otázku, co by žáci rádi na svém volném čase změnili.....	162
Tabulka 56: Úprava otázek v dotazníkovém šetření.....	186
Tabulka 57: Úprava otázek v dotazníkovém šetření - pokračování.....	187

Seznam grafů

Graf 1: Rozložení respondentů dle pohlaví na ZŠ Turnov.....	42
Graf 2: Rozložení respondentů dle pohlaví na ZŠ Jenišovice.....	42
Graf 3: Rozložení respondentů dle navštěvované třídy na ZŠ Turnov.....	43
Graf 4: Rozložení respondentů dle navštěvované třídy na ZŠ Jenišovice.....	43
Graf 5: Počet zájmových kroužků v závislosti na ročníku ZŠ Turnov - LETOS.....	66
Graf 6: Počet zájmových kroužků v závislosti na ročníku ZŠ Turnov – MINULÝ ROK	66
Graf 7: Počet zájmových kroužků v závislosti na ročníku ZŠ Jenišovice - LETOS.....	67
Graf 8: Počet zájmových kroužků v závislosti na ročníku ZŠ Jenišovice – MINULÝ ROK.....	67
Graf 9: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik mají neorganizovaného volného času v uvedené dny LETOS – ZŠ Turnov.....	73
Graf 10: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik měli žáci <i>MINULÝ ROK</i> neorganizovaného volného času v uvedené dny – ZŠ Turnov.....	73
Graf 11: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik mají neorganizovaného volného času v uvedené dny LETOS - ZŠ Jenišovice.....	74
Graf 12: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik měli žáci <i>MINULÝ ROK</i> neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice.....	75
Graf 13: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas LETOS – ZŠ Turnov.....	76
Graf 14: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu (<i>MINULÝ ROK</i>) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas – ZŠ Turnov.....	76
Graf 15: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas LETOS - ZŠ Jenišovice.....	77
<i>Graf 16: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu (<i>MINULÝ ROK</i>) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice. .</i>	<i>78</i>
Graf 17: Grafické znázornění odpovědí na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním – ZŠ Turnov	81
<i>Graf 18: Grafické znázornění odpovědí na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním - ZŠ Jenišovice .....</i>	<i>81</i>
Graf 19: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání – ZŠ Turnov.....	82
Graf 20: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání - ZŠ Jenišovice.....	83
Graf 21: Grafické znázornění odpovědí na otázku pohlaví – ZŠ Turnov.....	118
Graf 22: Grafické znázornění odpovědí na otázku pohlaví - ZŠ Jenišovice.....	118
Graf 23: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jakou třídu základní školy žáci navštěvují – ZŠ Turnov.....	119
<i>Graf 24: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jakou třídu základní školy žáci</i>	

navštěvují - ZŠ Jenišovice.....	119
Graf 25: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kde žáci bydlí - ZŠ Turnov.....	120
Graf 26: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kde žáci bydlí - ZŠ Jenišovice.....	120
Graf 27: Grafické znázornění odpovědi na otázku, co by žáci pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítali - ZŠ Turnov.....	121
Graf 28: Grafické znázornění odpovědi na otázku, co by žáci pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítali - ZŠ Jenišovice.....	122
Graf 29: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním – ZŠ Turnov.....	125
Graf 30: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním - ZŠ Jenišovice.....	125
Graf 31: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání – ZŠ Turnov.....	126
Graf 32: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání - ZŠ Jenišovice.....	127
Graf 33: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak moc žáky inspirují jednotlivé osoby v trávení jejich volného času – ZŠ Turnov.....	132
Graf 34: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak moc žáky inspirují jednotlivé osoby v trávení jejich volného času - ZŠ Jenišovice.....	133
Graf 35: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek – ZŠ Turnov.....	134
Graf 36: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Jenišovice.....	134
Graf 37: Grafické znázornění odpovědi na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem spokojeni – ZŠ Turnov.....	135
Graf 38: Grafické znázornění odpovědi na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem spokojeni - ZŠ Jenišovice.....	135
Graf 39: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik mají žáci neorganizovaného volného času v uvedené dny – ZŠ Turnov.....	141
Graf 40: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik mají žáci neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice.....	141
Graf 41: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas – ZŠ Turnov.....	144
Graf 42: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice.....	144
Graf 43: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik měli žáci minulý rok neorganizovaného volného času v uvedené dny – ZŠ Turnov.....	145
Graf 44: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik měli žáci minulý rok neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice.....	145
Graf 45: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu (minulý rok) žáci	

trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas – ZŠ Turnov.....	148
Graf 46: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu (minulý rok) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice.....	148
Graf 47: Grafické znázornění odpovědi na otázku pohlaví - ZŠ Turnov.....	149
Graf 48: Grafické znázornění odpovědi na otázku pohlaví - ZŠ Jenišovice.....	149
Graf 49: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jakou třídu základní školy žáci navštěvují - ZŠ Turnov.....	150
Graf 50: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jakou třídu základní školy žáci navštěvují - ZŠ Jenišovice.....	150
Graf 51: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kde žáci bydlí - ZŠ Turnov.....	151
Graf 52: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kde žáci bydlí - ZŠ Jenišovice.....	151
Graf 53: Grafické znázornění odpovědi na otázku, co by pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítali - ZŠ Turnov.....	152
Graf 54: Grafické znázornění odpovědi na otázku, co by pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítali - ZŠ Jenišovice.....	152
Graf 55: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním - ZŠ Turnov.....	155
Graf 56: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním - ZŠ Jenišovice.....	155
Graf 57: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání - ZŠ Turnov.....	156
Graf 58: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání - ZŠ Jenišovice.....	156
Graf 59: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak moc žáky inspirují jednotlivé osoby v trávení jejich volného času - ZŠ Turnov.....	159
Graf 60: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak moc žáky inspirují jednotlivé osoby v trávení jejich volného času - ZŠ Jenišovice.....	160
Graf 61: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Turnov.....	161
Graf 62: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Jenišovice.....	161
Graf 63: Grafické znázornění odpovědi na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem spokojeni - ZŠ Turnov.....	162
Graf 64: Grafické znázornění odpovědi na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem spokojeni - ZŠ Jenišovice.....	162
Graf 65: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik mají žáci neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Turnov.....	172
Graf 66: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik mají žáci neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice.....	172
Graf 67: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu tráví žáci s	

jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Turnov.....	177
Graf 68: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu tráví žáci s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice.....	177
Graf 69: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik měli žáci minulý rok neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Turnov.....	178
Graf 70: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik měli žáci minulý rok neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice.....	178
Graf 71: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu (minulý rok) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas – ZŠ Turnov.....	183
Graf 72: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu (minulý rok) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice.....	183

Seznam příloh

- Příloha A   Dotazník pro žáky základní školy (5.třída, 7. třída a 9. třída)
- Příloha B   Vyhodnocení dotazníků pro žáky základní školy – výzkumné
šetření
- Příloha C   Vyhodnocení dotazníků pro žáky základní školy – předvýzkum
- Příloha D   Změny v dotaznících pro žáky základní školy na základě
předvýzkumu
- Příloha E   Souhlas ředitelů škol se zveřejněním názvu školy

PŘÍLOHY

Příloha A

Dotazník pro žáky základní školy (5. třída, 7. třída a 9. třída)

DOTAZNÍK PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍ ŠKOLY (5. TŘÍDA, 7. TŘÍDA a 9. TŘÍDA) - VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Milý žáku/Milá žákyně,
před narozením mé dcery jsem na ZŠ Turnov působila jako vychovatelka školní družiny. V současné době na Univerzitě Hradec Králové studuji obor Sociální pedagogika. Ráda bych tě tedy požádala o vyplnění mého anonymního dotazníku. Dané odpovědi poslouží mé diplomové práci, která zjišťuje, jak využívají svůj volný čas žáci 1. a 2. stupně základní školy ve vybrané lokalitě (město a venkov).

Předem moc děkuji za tvůj čas a vyplnění mého dotazníku.

Bc. Šárka Kořínková

*Povinné pole

1. 1) Jsi: *

Označte jen jednu elipsu.

- DĚVKA
 CHLAPEC

2. 2) Jakou třídu základní školy navštěvuješ? *

Označte jen jednu elipsu.

5. TŘÍDA
 7. TŘÍDA
 9. TŘÍDA

3. 3) Bydlíš: *

Označte jen jednu elipsu.

- VE MĚSTĚ
 NA VESNICI

4. 4) Co bys pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítal/uvítala? *

Označte jen jednu elipsu.

- BOHATŠÍ NABÍDKU ZÁJIMOVÝCH KROUŽKŮ V MÍSTNÍCH INSTITUCÍCH (LEGO KROUŽEK, KROUŽEK ROBOTIKY, RŮZNÉ PC KROUŽKY, KUTILSKÝ KROUŽEK, ATD...)
 VÍCE DRUHŮ HRÁŠTÍ (NAPŘ. SKATEPARK, WORKOUT, ATD.)
 MÍSTO PRO SCHÁZENÍ SE S PŘÁTELI (RYBNÍČEK, LAVIČKY, OHNIŠTĚ, ALTÁN, ATD.)
 Jiné: _____

5. 5) Jaké je tvé vysněné povolání/zaměstnání? *

_____
_____
_____
_____

6. 6) Myslíš, že tvůj způsob trávení volného času souvisí s tvým vysněným povoláním/zaměstnáním? *

Označte jen jednu elipsu.

- MYSLÍM, ŽE ROZHODNĚ ANO
 MYSLÍM, ŽE SPÍŠE ANO
 MYSLÍM, ŽE SPÍŠE NE
 MYSLÍM, ŽE ROZHODNĚ NE

Obrázek 1: Otázky dotazníkového šetření 1-6

7. 7) Jak tě tvůj zájmový kroužek/tvé zájmové kroužky/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k vysněnému povolání/zaměstnání? *

Označte jen jednu elipsu.

- UČÍM SE NOVÉ VĚDOMOSTI
 UČÍM SE NOVÉ DOVEDNOSTI
 ZÍSKÁVÁM POZITIVNÍ NÁVYKY
 NEMOŽU POSOUDIT (NENAVŠTĚVUJI ŽÁDNÝ ZÁJIMOVÝ KROUŽEK)
 Jiné: _____

8. 8) Jaké povolání/zaměstnání má tvoje matka? *

_____
_____
_____

9. 9) Jaké povolání/zaměstnání má tvůj otec? *

_____
_____
_____

10. 10) Jak moc tě inspirují v trávení tvého volného času? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	SILNĚ	OKRAJOVĚ	VŮBEC	OVLIVNĚNÍ TOUTO OSOBOU NENÍ MOŽNÉ
MATKA	☐	☐	☐	☐
OTEC	☐	☐	☐	☐
SOUROZENEK	☐	☐	☐	☐
BABIČKA	☐	☐	☐	☐
DĚDEČEK	☐	☐	☐	☐
STRÝC	☐	☐	☐	☐
TETA	☐	☐	☐	☐
KAMARÁD	☐	☐	☐	☐
VEDOUcí KROUŽKU	☐	☐	☐	☐
UČITEL	☐	☐	☐	☐
VYCHOVATEL ŠD/ŠK	☐	☐	☐	☐
SPOLUZÁCI	☐	☐	☐	☐
VEŘEJNÉ ZNÁMÁ OSOBNOST	☐	☐	☐	☐

Obrázek 2: Otázky dotazníkového šetření 7-10

11. 11) Míváš dostatek času během dne na odpočinek? *

Označte jen jednu elipsu.

- ANO, MÁM DOSTATEK ČASU, ABYCH ODPOČÍVAL/A
 SPÍŠE ANO
 SPÍŠE NE
 NE, NEMÁM DOSTATEK ČASU, ABYCH ODPOČÍVAL/A

12. 12) Do jaké míry jsi se svým volným časem spokojený/spokojená? *

Označte jen jednu elipsu.

- ZCELA SPOKOJEN/A
 ČÁSTEČNĚ SPOKOJEN/A
 SPÍŠE NESPOKOJEN/A
 ZCELA NESPOKOJEN/A

13. 13) Pokud bys mohl/a něco na trávení svého volného času změnit, co by to bylo? *

_____

_____

_____

LETOS (organizovaný volný čas)

14. 14) Jakému zájmovému kroužku/ jakým zájmovým kroužkům se tento rok věnuješ? *

(napiš i ZUŠ či jazykovou školu, pokud navštěvuješ)

_____

_____

_____

MINULÝ ROK (organizovaný volný čas)

15. 15) Jakému zájmovému kroužku/ jakým zájmovým kroužkům ses minulý rok věnoval/a? *

(napiš i ZUŠ či jazykovou školu, pokud navštěvuješ)

_____

_____

_____

LETOS (neorganizovaný volný čas)

neorganizovaný volný čas = jde o čas, který věnuješ svým aktivitám (bez dozoru/vedení):

- mimo vyučování
- mimo kroužek, ZUŠ nebo jazykovou školu

Obrázek 3: Otázky dotazníkového šetření 11-15

16. 16) Kolik máš neorganizovaného volného času v uvedené dny? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	DO 1 HODINY	1-2 HODINY	2 A VÍCE HODIN
PONDĚLÍ	☐	☐	☐
ÚTERÝ	☐	☐	☐
STŘEDA	☐	☐	☐
ČTVRTEK	☐	☐	☐
PÁTEK	☐	☐	☐
SOBOTA	☐	☐	☐
NEDĚLE	☐	☐	☐

17. 17) Napiš, čemu se letos nejvíce věnuješ v oblasti neorganizovaného volného času. *

(v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)

_____

_____

_____

18. 18) Zaškrtni, kolikrát v týdnu trávis s jednotlivými osobami tvůj neorganizovaný volný čas. *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	0x (VŮBEC)	1x týdně	2-3x týdně	4-5x týdně	6-7x týdně
S RODIČI	☐	☐	☐	☐	☐
SE SOUROZENCĚM/SE SOUROZENCI	☐	☐	☐	☐	☐
S PRARODIČI	☐	☐	☐	☐	☐
S PŘÁTELI/S KAMARÁDY	☐	☐	☐	☐	☐
SÁM	☐	☐	☐	☐	☐

MINULÝ ROK (neorganizovaný volný čas)

neorganizovaný volný čas = jde o čas, který věnuješ svým aktivitám (bez dozoru/vedení):

- mimo vyučování
- mimo kroužek, ZUŠ nebo jazykovou školu

Obrázek 4: Otázky dotazníkového šetření 16-18

19. 19) Kolik jsi měl/měla neorganizovaného volného času v uvedené dny? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	DO 1 HODINY	1-2 HODINY	2 A VICE HODIN
PONDĚLÍ	☐	☐	☐
ÚTERÝ	☐	☐	☐
STŘEDA	☐	☐	☐
ČTVRTEK	☐	☐	☐
PÁTEK	☐	☐	☐
SOBOTA	☐	☐	☐
NEDĚLE	☐	☐	☐

20. 20) Napiš, čemu ses minulý rok nejvíce věnoval/a v oblasti neorganizovaného volného času. *

(v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)

---

21. 21) Zaškrtni, kolikrát v týdnu jsi s jednotlivými osobami trávil/a tvůj neorganizovaný volný čas. *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	0x (VŮBEC)	1x týdně	2-3x týdně	4-5x týdně	6-7x týdně
S RODIČI	☐	☐	☐	☐	☐
SE SOUROZENCEM/SE SOUROZENCI	☐	☐	☐	☐	☐
S PRARODIČI	☐	☐	☐	☐	☐
S PŘÁTELI/S KAMARÁDY	☐	☐	☐	☐	☐
SÁM	☐	☐	☐	☐	☐

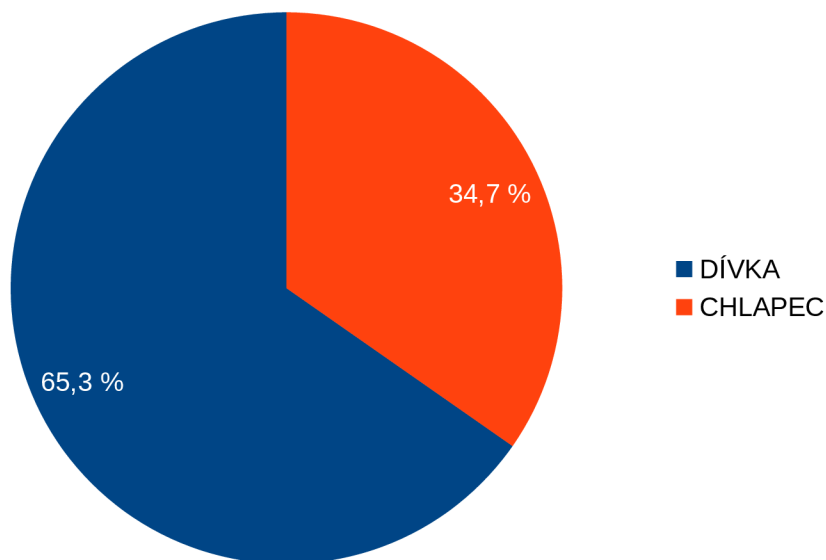
Obrázek 5: Otázky dotazníkového šetření 19-21

Příloha B

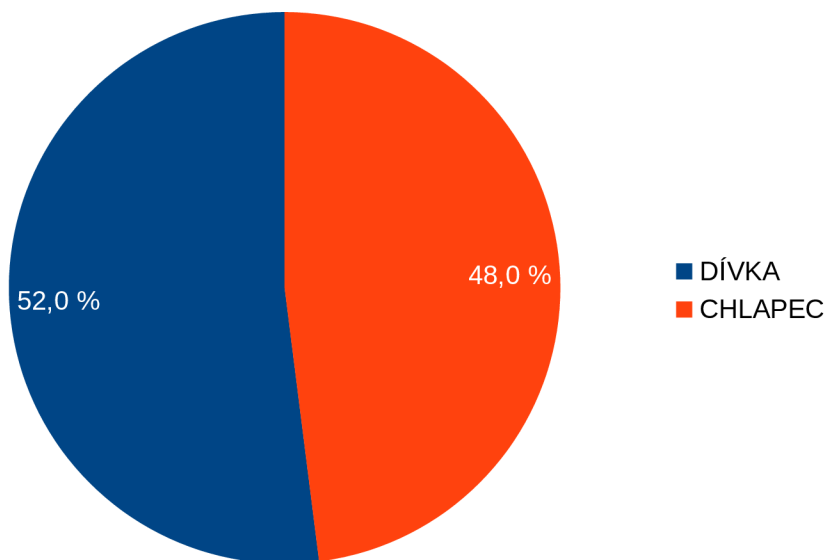
Vyhodnocení dotazníků pro žáky základní školy – výzkumné šetření

ZŠ Turnov (72 respondentů), ZŠ Jenišovice (50 respondentů)

1. Jsi:

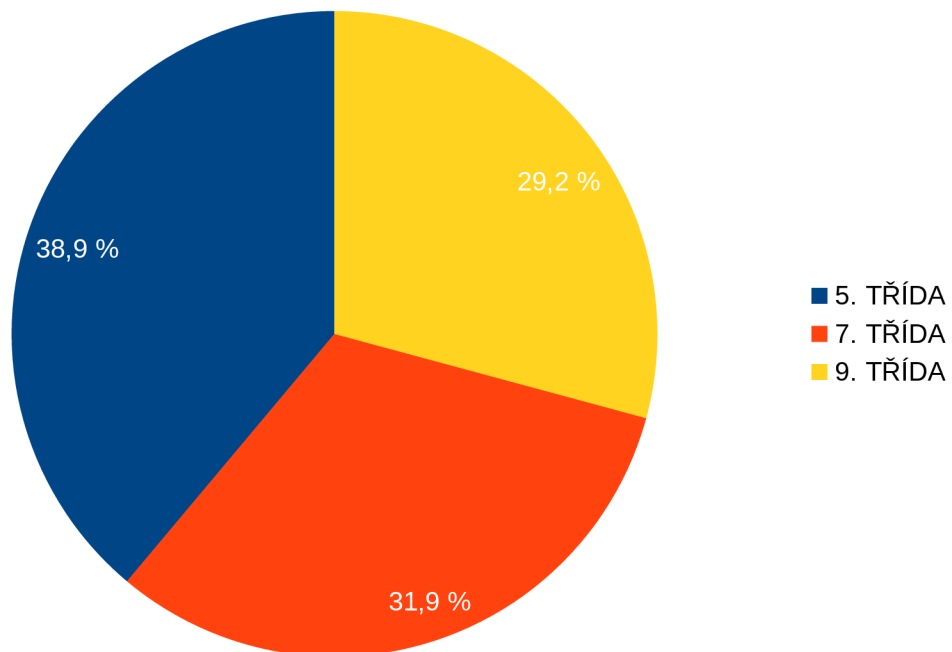

Graf 21: Grafické znázornění odpovědi na otázku pohlaví – ZŠ Turnov

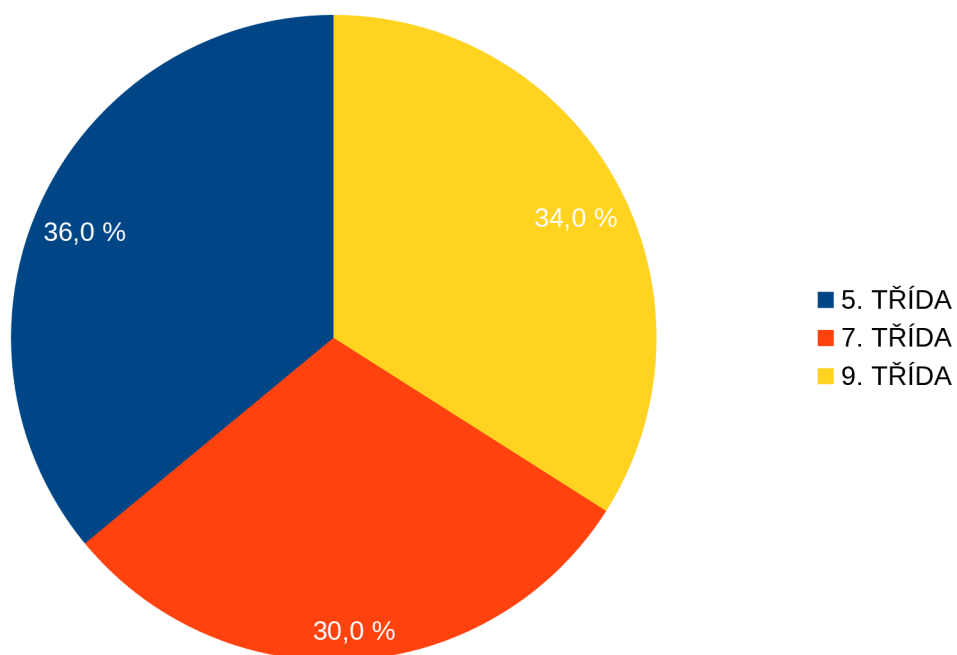

Graf 22: Grafické znázornění odpovědi na otázku pohlaví - ZŠ Jenišovice

2. Jakou třídu základní školy navštěvuješ?

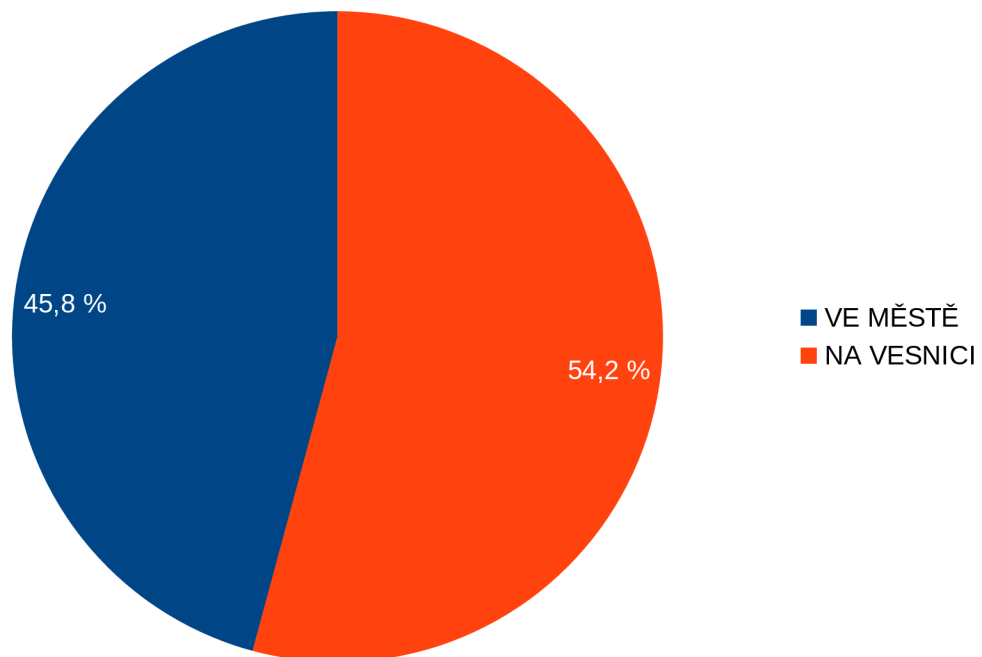

Graf 23: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jakou třídu základní školy žáci navštěvují – ZŠ Turnov

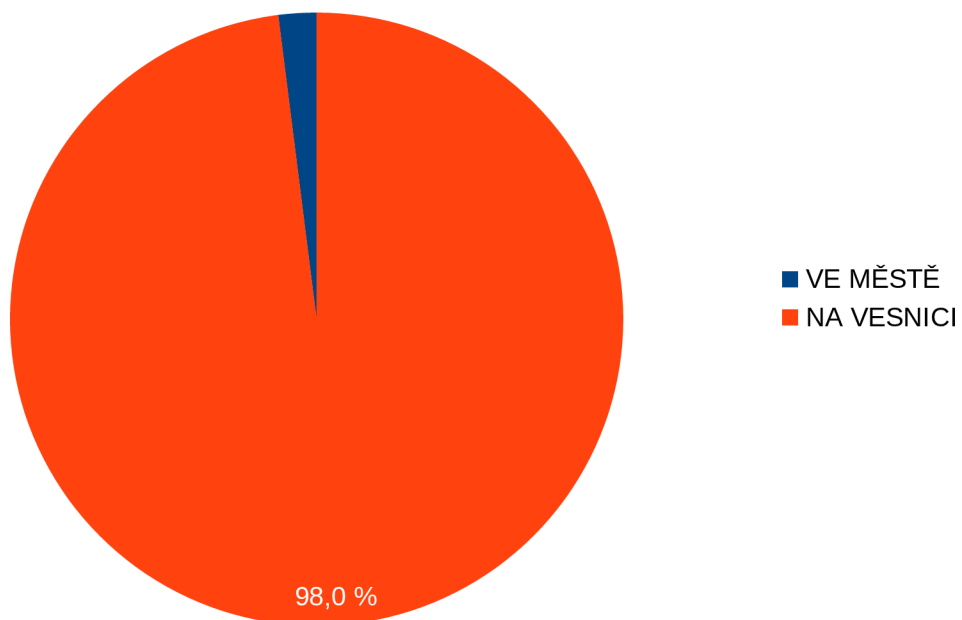

Graf 24: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jakou třídu základní školy žáci navštěvují - ZŠ Jenišovice

3. Bydlíš: ve městě/na vesnici?

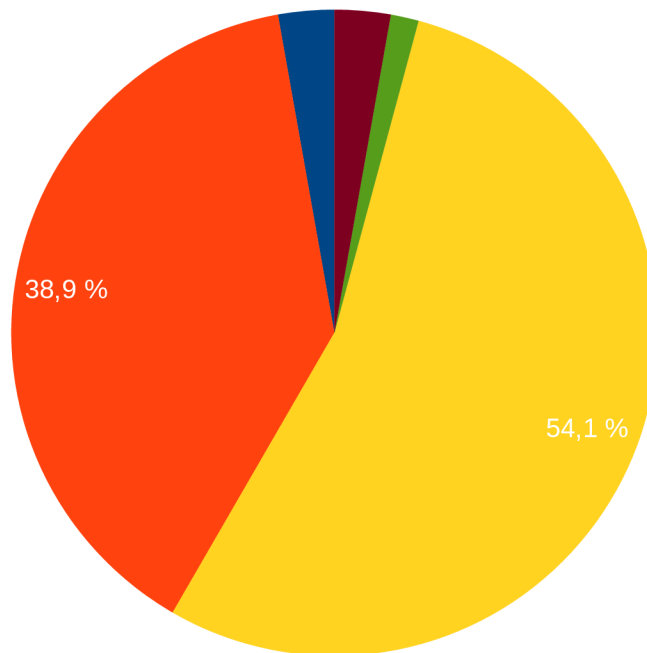
Graf 25: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kde žáci bydlí - ZŠ Turnov

Graf 26: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kde žáci bydlí - ZŠ Jenišovice

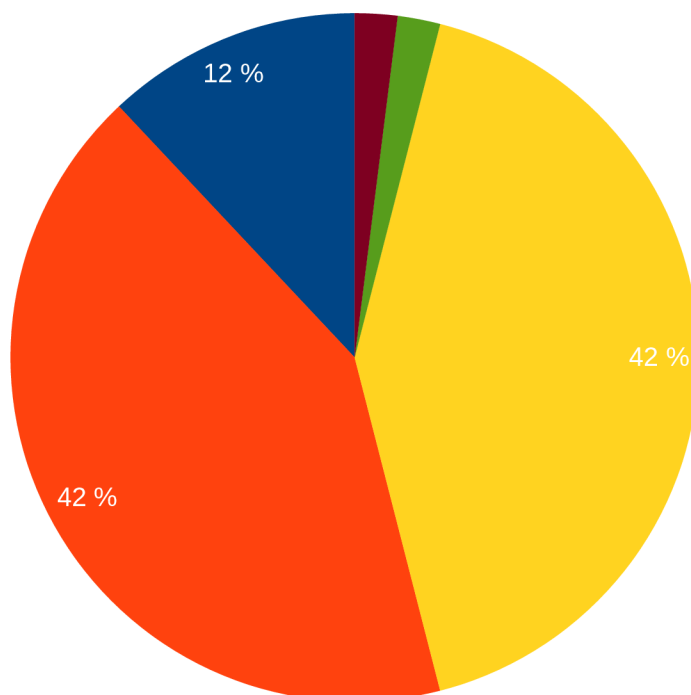

4. Co bys pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítal/uvítala?

- BOHATŠÍ NABÍDKU ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ V MÍSTNÍCH INSTITUCÍCH (LEGO KROUŽEK, KROUŽEK ROBOTIKY, RŮZNÉ PC KROUŽKY, KUTILSKÝ KROUŽEK, ATD...)
- VÍCE DRUHŮ HŘIŠŤ (NAPŘ. SKATEPARK, WORKOUT, ATD.)
- MÍSTO PRO SCHÁZENÍ SE S PŘÁTELI (RYBNÍČEK, LAVIČKY, OHNIŠTĚ, ALTÁN, ATD.)
- JIŽ OČEKÁVANOU NOVOU KNIHOVNU V TURNOVĚ
- NIC

Graf 27: Grafické znázornění odpovědí na otázku, co by žáci pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítali - ZŠ Turnov

- BOHATŠÍ NABÍDKU ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ V MÍSTNÍCH INSTITUCÍCH (LEGO KROUŽEK, KROUŽEK ROBOTIKY, RŮZNÉ PC KROUŽKY, KUTILSKÝ KROUŽEK, ATD...)
- VÍCE DRUHŮ HŘIŠŤ (NAPŘ. SKATEPARK, WORKOUT, ATD.)
- MÍSTO PRO SCHÁZENÍ SE S PŘÁTELI (RYBNÍČEK, LAVIČKY, OHNIŠTĚ, ALTÁN, ATD.)
- NIC, JSEM SPOKOJENA TAM, KDE BYDLÍM
- HŘIŠTĚ S VELKÝMI TOBOGÁNY

Graf 28: Grafické znázornění odpovědi na otázku, co by žáci pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítali - ZŠ Jenišovice

5. Jaké je tvé vysněné povolání/zaměstnání?

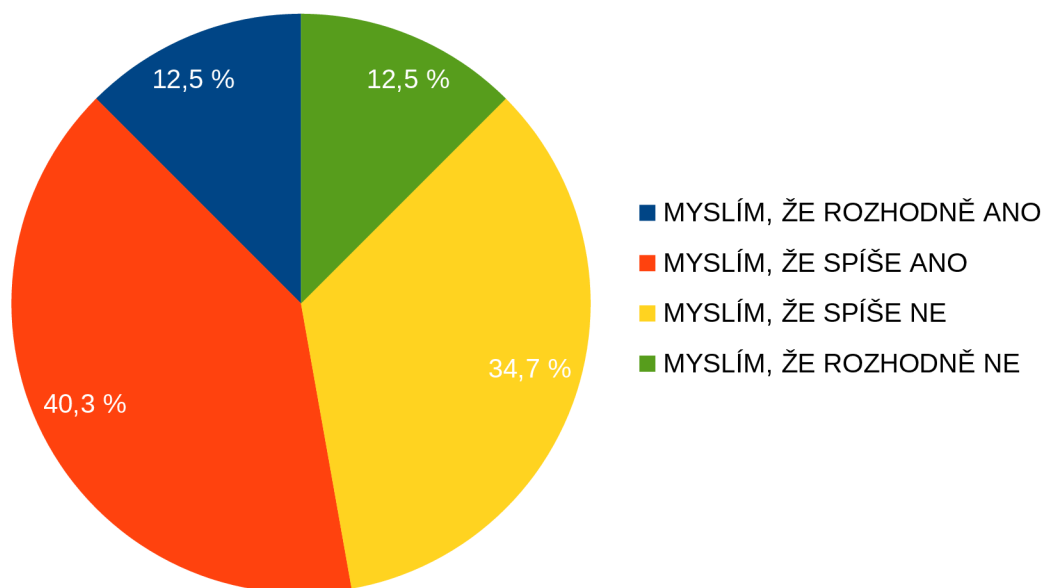
Tabulka 36: Vysněné povolání/zaměstnání žáků

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
pedagog/pedagožka	8	pedagog/pedagožka	4
nevím	7	designer/ka interiéru	4
IT technik	5	automechanik	3
herečka	3	voják	2
cukrářka	3	psycholog/psycholožka	2
veterinář/veterinářka	3	IT technik	2
umělec/umělkyně	3	policista	2
právník	2	profesionální hokejista	2
letuška	2	herec/herečka	2
podnikatel	2	„milionář“	2
kuchař	2	vychovatelka	2
kriminalistka	2	zahradník	1
kadeřnice	2	čalouník	1
youtuberka	2	„něco se stavbou“	1
fyzioterapeut	2	letuška	1
hasič	2	„práce s knihami“	1
detektiv	2	veterinářka	1
doktorka	1	nevím	1
zubař	1	architektka	1
elektrikář	1	umělec na volné noze (ilustrace)	1
mykolog	1	právník	1
spisovatelka	1	letecký mechanik	1
ošetřovatel	1	fotografka	1
floristka	1	trenérka sportu	1
vychovatelka	1	autoelektronik	1
dentální hygienistka	1	„něco ve zdravotnictví“	1
průvodkyně	1	instalatér	1
zdravotní sestra	1	cukrář	1

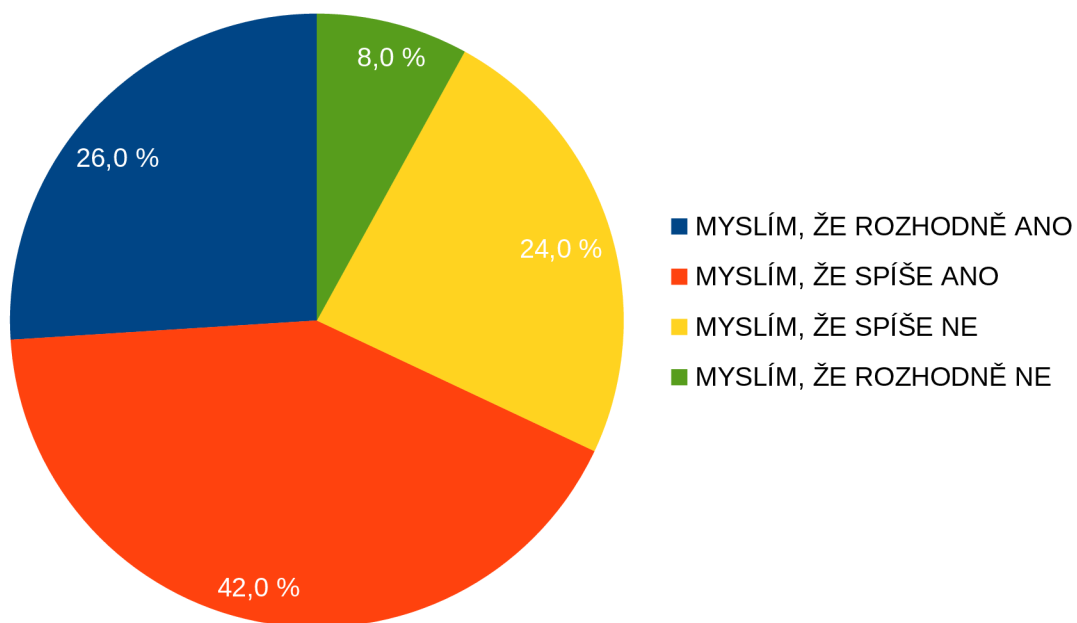
Tabulka 37: Výsňené povolání/zaměstnání žáků - pokračování

„sportovec“	1	ošetřovatel v ZOO	1
módní návrhářka	1	zpěvačka	1
automechanik	1	profesionální fotbalista	1
tatér	1	atletka	1
atlet	1	baletka	1
chůva dětí	1	zlatnice	1
pilot F1	1	armádní zdravotník	1
farmář	1	profesionální florbalista	1
lesník	1	fitness trenér	1
prodavačka	1	„Red Bull Rampage“	1
popelář	1	pilot	1
ošetřovatelka zvířat	1	člen pozemních sil armády ČR	1
zubařka	1	vizážistka	1
delegátka cestovní kanceláře	1	meteorolog	1
		spisovatel	1
		kovoobráběč	1
		modelka	1
		„rukodělné práce“	1
		projektant domů	1

6. Myslíš, že tvůj způsob trávení volného času souvisí s tvým vysněným povoláním/zaměstnáním?

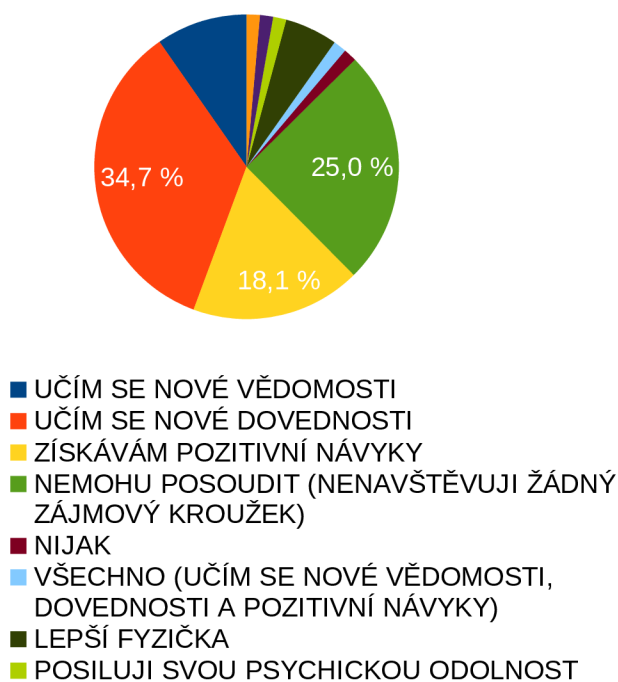

Graf 29: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním – ZŠ Turnov

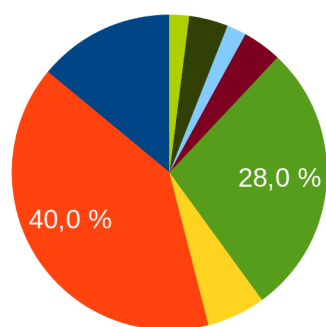

Graf 30: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním - ZŠ Jenišovice

7. Jak tě tvůj zájmový kroužek/tvé zájmové kroužky/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k vysněnému povolání/zaměstnání?

Graf 31: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání – ZŠ Turnov

- UČÍM SE NOVÉ VĚDOMOSTI
- UČÍM SE NOVÉ DOVEDNOSTI
- ZÍSKÁVÁM POZITIVNÍ NÁVYKY
- NEMOHU POSODIT (NENAVŠTĚVUJI ŽÁDNÝ ZÁJMOVÝ KROUŽEK)
- SPORTUJI, ABYCH BYL FIT A ZHUBL
- SAMOUK
- POZNÁVÁM TÍM LIDSKÉ TĚLO
- NEVYBRAL/A JSEM NIC Z NABÍDKY

Graf 32: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání - ZŠ Jenišovice

8. Jaké povolání/zaměstnání má tvoje matka?

Tabulka 38: Povolání/zaměstnání matek žáků

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
dělnice	7	prodavačka	8
administrativní pracovnice	6	dělnice	6
účetní	5	účetní	4
prodavačka	4	pedagožka	3
stomatoložka	4	zahradnice	2
policistka	2	„žena v domácnosti“	2
pedagožka	2	„mateřská dovolená“	2
kadeřnice	2	kuchařka	2
„mateřská dovolená“	2	podnikatelka	1
„nevím“	2	„invalidní důchodce“	1
„žena v domácnosti“	2	zdravotní sestra	1
zlatnice	2	recepční	1
uklízečka	2	administrativní pracovnice	1
úřednice	2	„nic“	1
servírka	1	technička	1
řeznice	1	soudní zapisovatelka	1
reklamní konzultantka	1	obchodní ředitelka	1
obchodní zástupkyně	1	pojišťovací poradkyně	1
recepční	1	psycholožka	1
lékárenská laborantka	1	lékárnice	1
„nechci odpovídat“	1	fyzioterapeutka	1
švadlena	1	obchodní referentka	1
expedientka	1	konstruktérka lustru	1
floristka	1	kadeřnice	1
cukrářka	1	obchodní zástupkyně	1
kontrolorka	1	dispečerka	1
zahradnice	1	sekretářka	1
referentka nákupu	1		

Tabulka 39: Povolání/zaměstnání matek žáků - pokračování

sekretářka	1		
rytkyně	1		
plavčice	1		
obchodní asistentka	1		
lékárnice	1		
pracovnice pohřební služby	1		
lékařka	1		
kuchařka	1		
asistentka pedagoga	1		
vedoucí provozu	1		

9. Jaké povolání/zaměstnání má tvůj otec?

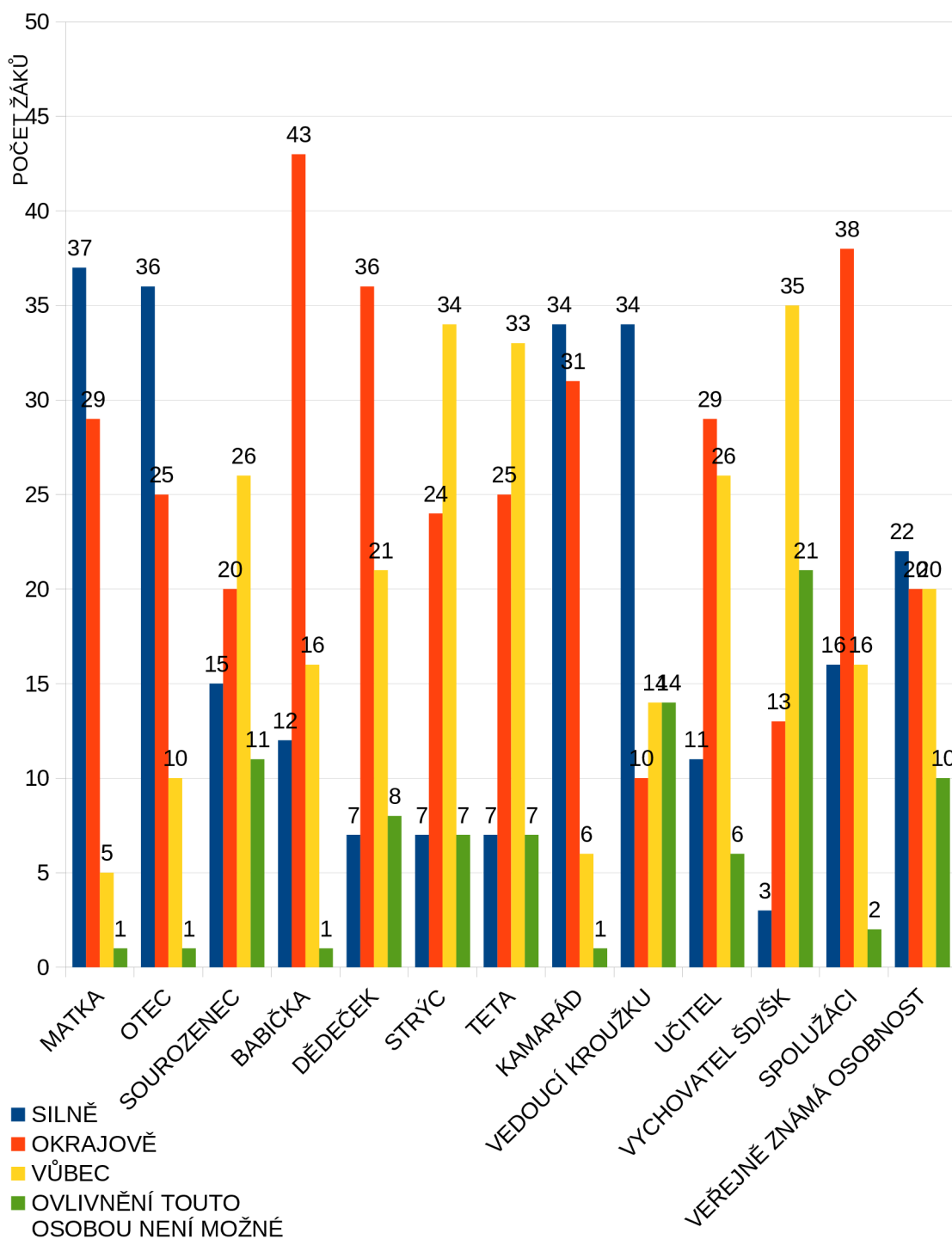
Tabulka 40: Povolání/zaměstnání otců žáků

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
dělník	15	dělník	9
automechanik	5	ředitel	4
IT technik	4	technik	3
nevím	4	automechanik	3
podnikatel	3	řidič	2
skladník	3	zemědělec	2
tesař	2	lesní projektant	2
stavbyvedoucí	2	nevím	2
elektrotechnik	2	zedník	1
prodavač	2	dřevorubec	1
farmář	2	režisér	1
montážník	2	bezpečnostní technik	1
zemědělec	2	vedoucí provozu	1
kuchař	1	nic	1
elektrikář	1	hudební producent	1
finanční poradce	1	obchodník	1
kominík	1	vzduchotechnik	1
řezník	1	obchodní zástupce	1
lakýrník	1	zámečnick	1
vedoucí nákupu	1	trenér	1
truhlář	1	podnikatel	1
nechci odpovídat	1	voják	1
správce objektu	1	kovoobráběč	1
podlahář	1	koordinátor	1
policista	1	finanční poradce	1
vedoucí technického úseku	1	truhlář	1
klempíř	1	vedoucí pobočky	1

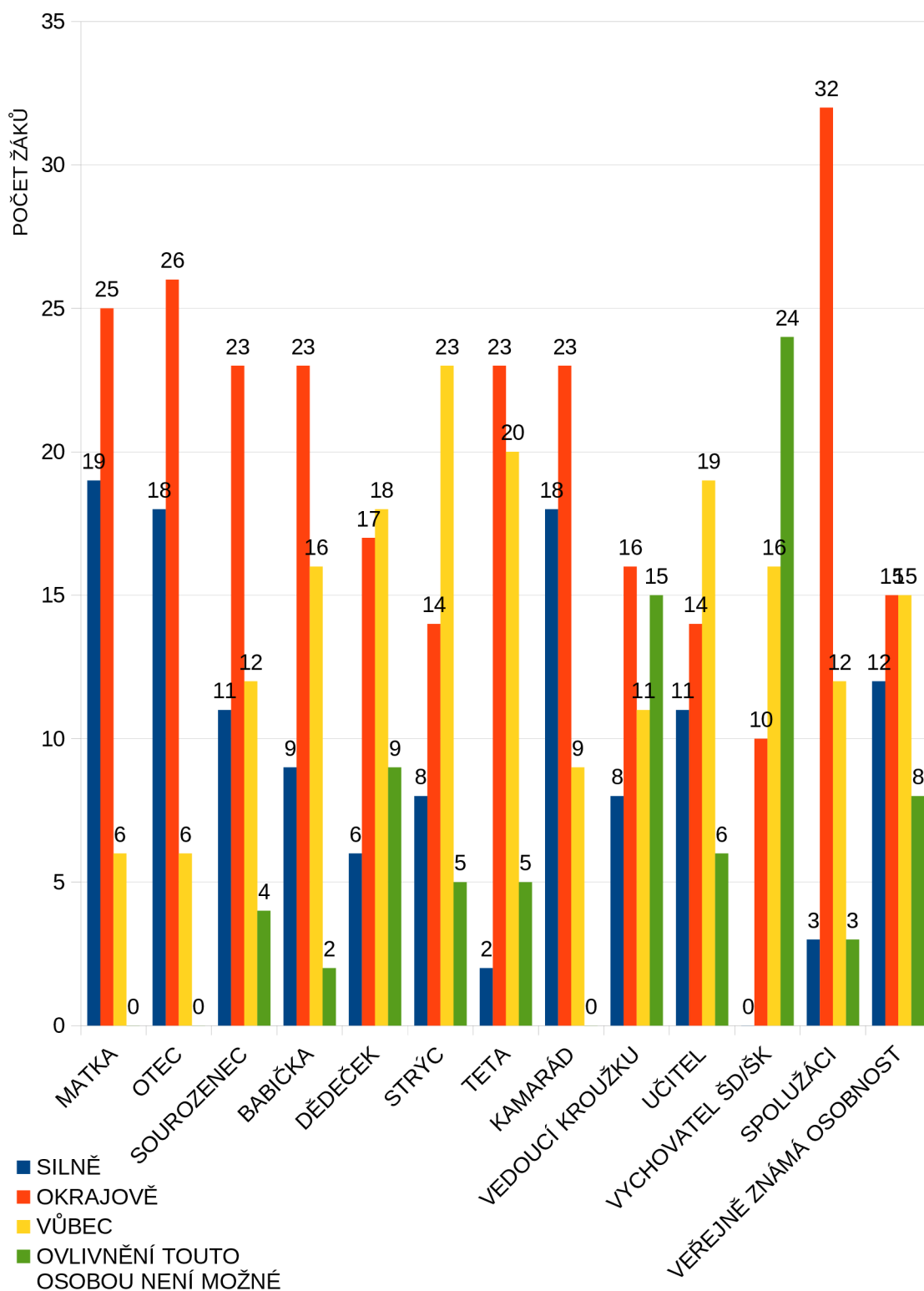
Tabulka 41: Povolání/zaměstnání otců žáků - pokračování

instalatér	1		
účetní	1		
obchodní zástupce	1		
operátor výroby	1		
pracovník pohřební služby	1		
řidič	1		
ředitel	1		

10. Jak moc tě inspirují v trávení tvého volného času?

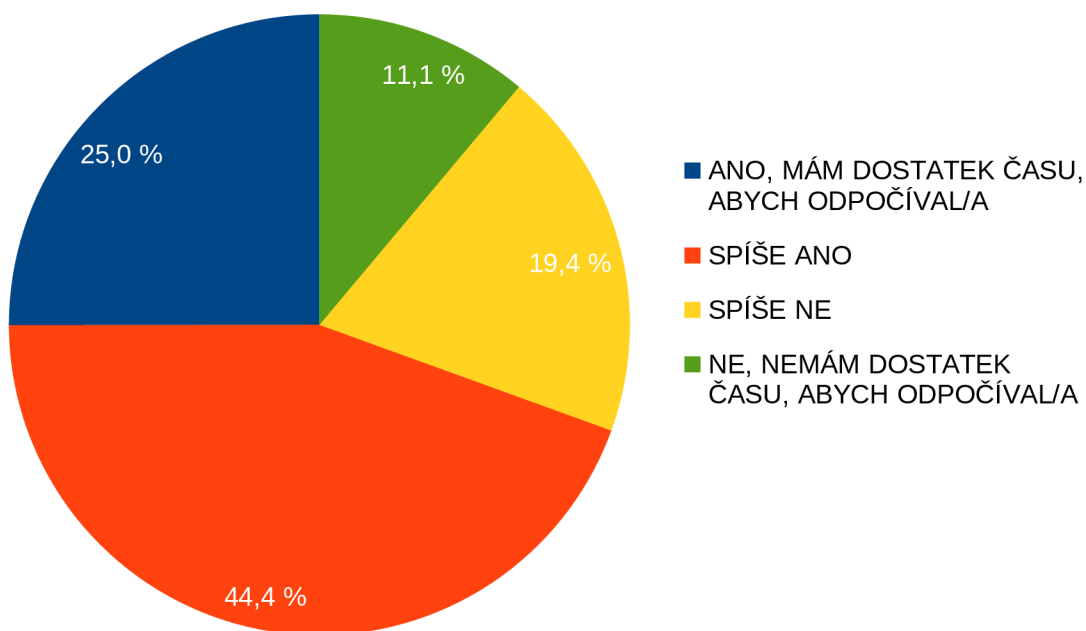

Graf 33: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jak moc žáky inspirují jednotlivé osoby v trávení jejich volného času – ZŠ Turnov

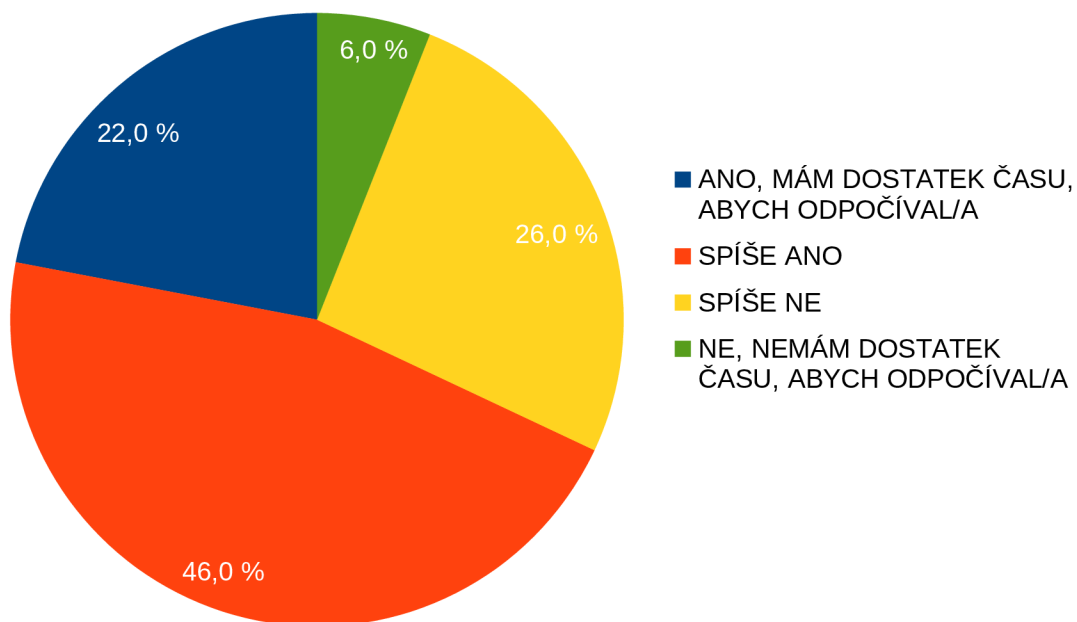

Graf 34: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jak moc žáky inspirují jednotlivé osoby v trávení jejich volného času - ZŠ Jenišovice

11. Míváš dostatek času během dne na odpočinek?

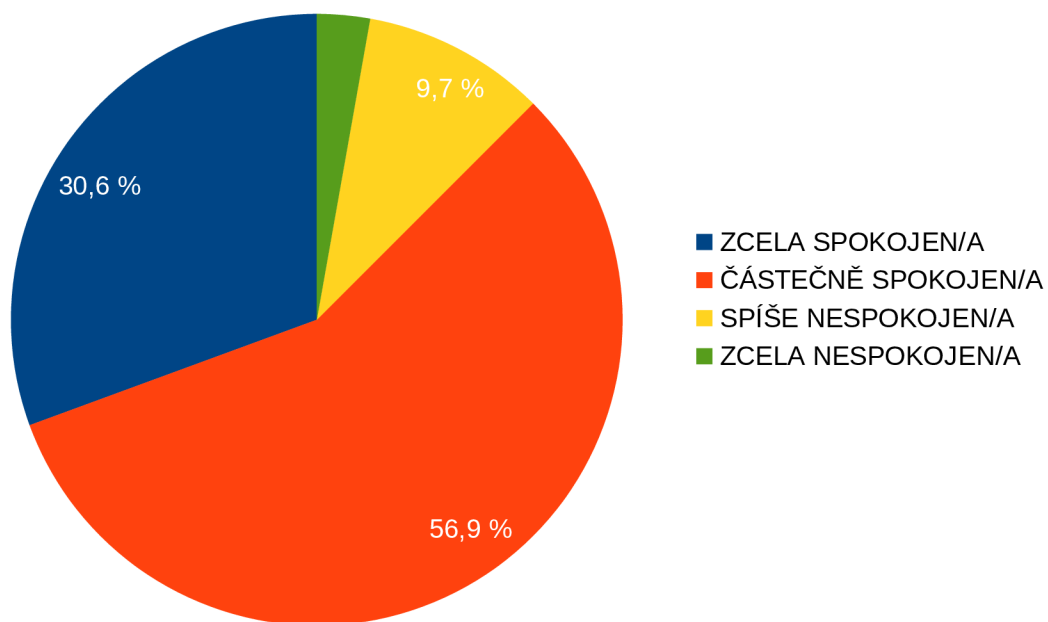

Graf 35: Grafické znázornění odpovědí na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek – ZŠ Turnov

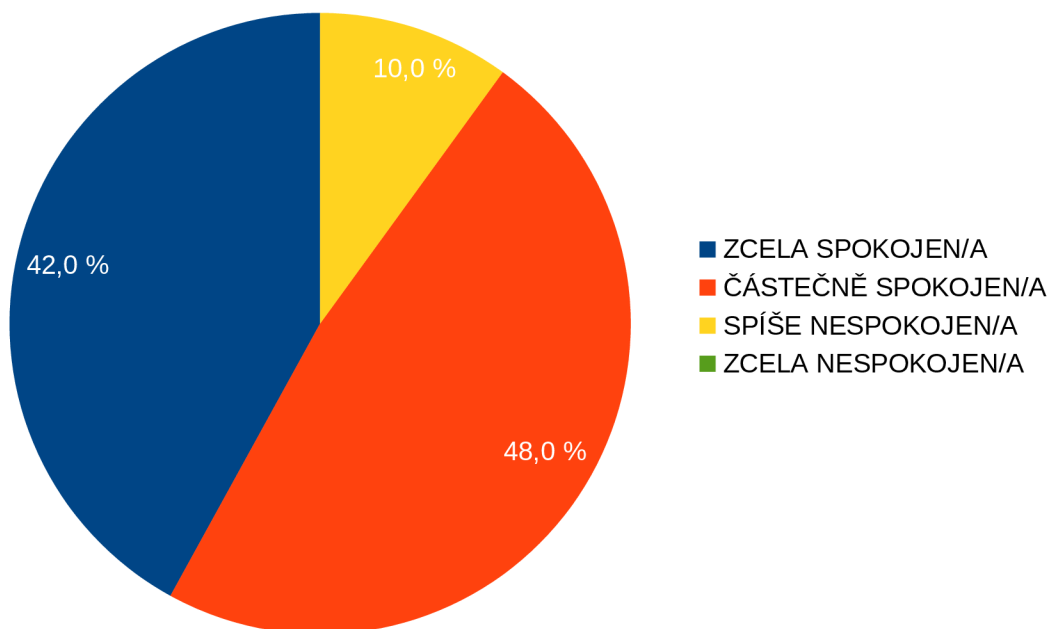

Graf 36: Grafické znázornění odpovědí na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Jenišovice

12. Do jaké míry jsi se svým volným časem spokojený/spokojená?

Graf 37: Grafické znázornění odpovědi na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem spokojeni – ZŠ Turnov

Graf 38: Grafické znázornění odpovědi na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem spokojeni - ZŠ Jenišovice

13. Pokud bys mohl/a něco na trávení svého volného času změnit, co by to bylo?

Tabulka 42: Odpovědi na otázku, co by žáci rádi na svém volném čase změnili

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
nic	9	nic	8
méně domácích úkolů ze školy	7	více času s přáteli	5
být více venku	7	více odpočívat	4
více času na učení	5	více sportovat	4
více času s přáteli	5	méně domácích úkolů ze školy	3
mít více času na všechno	4	nevím	3
nevím	4	být více venku	3
více odpočívat	4	zbavit se lenosti	2
méně času na mobilním telefonu	3	vydělat víc peněz/více času na byznys	2
více sportovat	3	mít častěji svůj zájmový kroužek	2
mít častěji svůj zájmový kroužek	2	více času na muziku	1
chodit do posilovny	1	méně čekání při dojíždění	1
změnit své priority	1	návštěva zábavných center	1
více svobody	1	více svobody	1
méně času na sociálních sítích	1	mít domácího mazlíčka	1
lepší rozvržení času	1	více času s rodinou	1
méně času u TV	1	mít poblíž svého bydliště bikepark	1
trávit více času smysluplnými pracemi	1	víc uklízet	1
chodit na více výletů	1	naučit se svářet	1
méně čekání při dojíždění	1	méně času na PC	1
méně času na PC	1	trávit více času smysluplnými pracemi	1
		mít více času na všechno	1
		více času s domácím mazlíčkem	1

Letos (organizovaný volný čas)

14. Jakému zájmovému kroužku/ jakým zájmovým kroužkům se tento rok věnuješ? (napiš i ZUŠ či jazykovou školu, pokud navštěvuješ)

Tabulka 43: Seznam zájmových kroužků LETOS

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
žádný zájmový kroužek	8	Klavír	8
jezdectví	8	žádný zájmový kroužek	6
Docvičování AJ	6	Florbal	6
Fotbal	6	Technický kroužek	5
atletika	5	Kytara	4
tancování	5	Jumping	4
florbal	4	jezdectví	4
zpěv	4	hokejový kroužek	3
plavání	4	posilovna	3
basketbal	3	fotbal	3
Dobrovolní hasiči	3	Atletika	2
Sokol	2	Keramika	2
hra na klavír	2	Gymnastika	2
volejbal	2	tancování	2
hraní na pozoun	2	nauka	2
Kurz první pomoci	2	Sokol	2
tenis	2	Pěvecký sbor ZŠ Jenišovice	2
hra na kytaru	2	Skaut	2
Skaut	2	dílny	1
hra na housle	2	bicí	1
v ZUŠ	1	zpěv	1
hra v orchestru	1	inline brusle	1
elektrotechnika	1	v ZUŠ výtvarná nauka	1
čtenářský kroužek	1	hraní na pozoun	1
šachy	1	doučování	1

Tabulka 44: Seznam zájmových kroužků LETOS - pokračování

vaření	1	balet	1
Pohybová příprava	1	kroužek agility	1
gymnastika	1	plavání	1
mažoretky	1	hra na příčnou flétnu	1
Klub českých turistů	1	hra v orchestru	1
capoeira	1	orientační běh	1
hra na trubku	1	sebeobrana	1
sportovní lezení	1	judo	1
běh na lyžích	1		
dramatický kroužek	1		
Dětská zumba	1		
box	1		
Inline bruslení	1		
rehabilitace	1		
skateboard	1		
házená	1		
školní kroužek	1		
keramika	1		
dílny	1		
rybaření	1		
fitness	1		

Minulý rok (organizovaný volný čas)

15. Jakému zájmovému kroužku/ jakým zájmovým kroužkům ses minulý rok věnoval/a? (napíš i ZUŠ či jazykovou školu, pokud jsi navštěvoval)

Tabulka 45: Seznam zájmových kroužků MINULÝ ROK

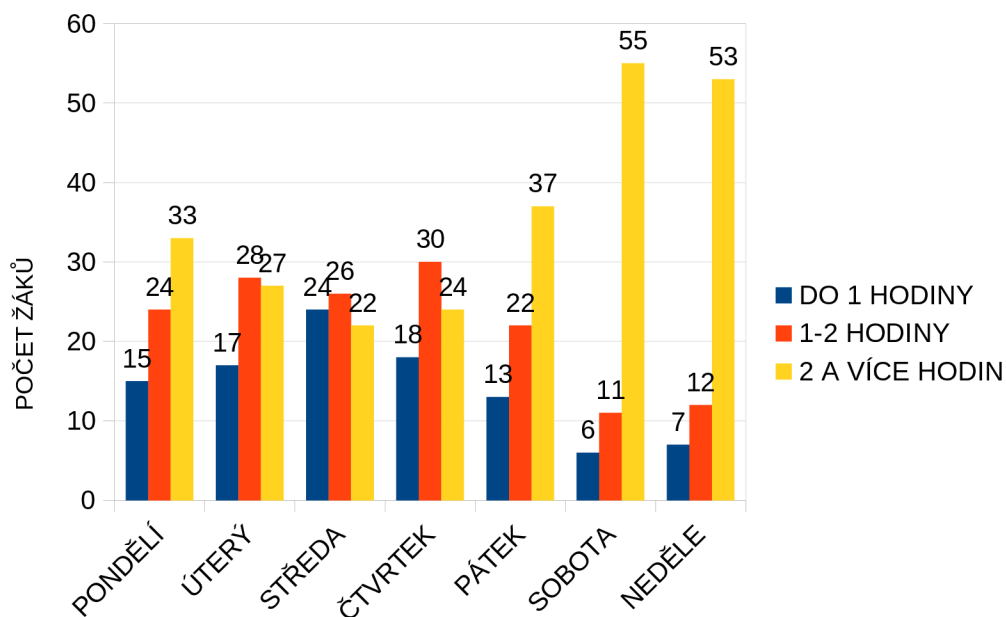
ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
žádný zájmový kroužek	10	žádný zájmový kroužek	11
tanec	8	hra na klavír	7
jezdectví	7	florbal	6
atletika	6	kytara	5
tenis	5	školní sbor	4
fotbal	4	deskové hry	3
volejbal	4	hokej	3
sbor	4	atletika	3
Dobrovolní hasiči	3	fotbal	3
gymnastický kroužek	3	tanec	3
plavecký kroužek	3	Sokol	3
florbal	3	Šikovné ručičky	3
basketbal	3	keramika	2
keramika	3	skaut	2
sportovní lezení	3	plavání	2
házená	3	balet	1
Skaut	3	technický kroužek	1
sportovní příprava	3	hra na housle	1
mažoretky	2	hra na pozoun	1
kroužek vaření	2	krasobruslení	1
hra na pozoun	2	výtvarka	1
hra na klavír	2	jumping	1
hra na housle	1	jezdectví	1
dramatický kroužek	1	bicí	1

Tabulka 46: Seznam zájmových kroužků MINULÝ ROK - pokračování

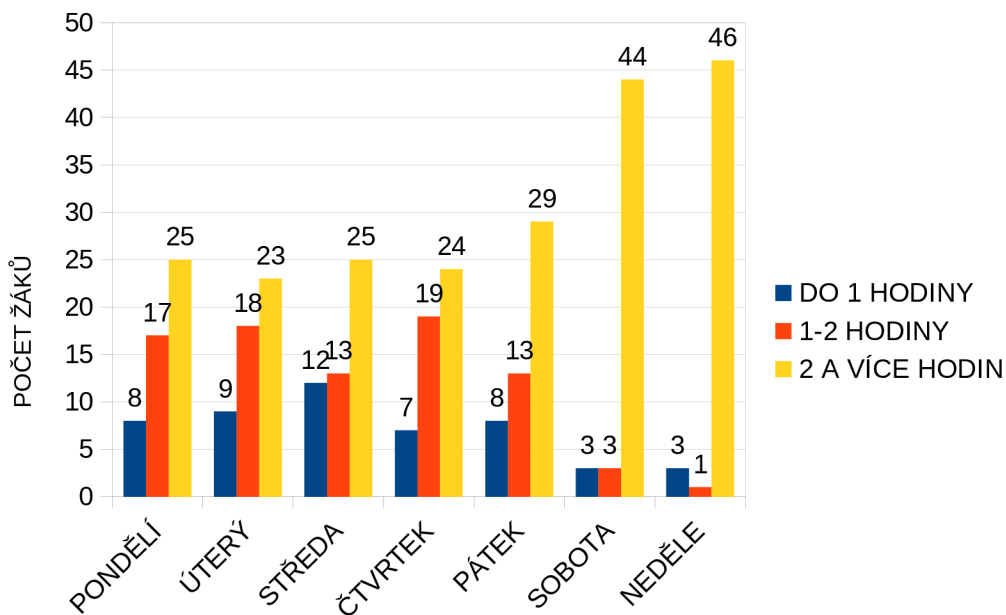
hra na housle	1	kroužek agility	1
hudební nauka	1	judo	1
judo	1	sebeobrana	1
ZUŠ	1	šachy	1
doučování	1	Lego kroužek	1
Klub českých turistů	1	hra na příčnou flétnu	1
capoeira	1	hra v orchestru	1
angličtina	1	orientační běh	1
hra na trubku	1		
hra na kytaru	1		
zumba	1		
běh na lyžích	1		
lyžování	1		
orchestr	1		
Sokol	1		
parkour	1		
inline brusle	1		
krasobruslení	1		
Veselá věda	1		
fitness	1		
hudební nauka	1		

Letos (neorganizovaný volný čas)

16. Kolik máš neorganizovaného volného času v uvedené dny?

Graf 39: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik mají žáci neorganizovaného volného času v uvedené dny – ZŠ Turnov

Graf 40: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolik mají žáci neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice

17. Napiš, čemu se letos nejvíce věnuješ v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)

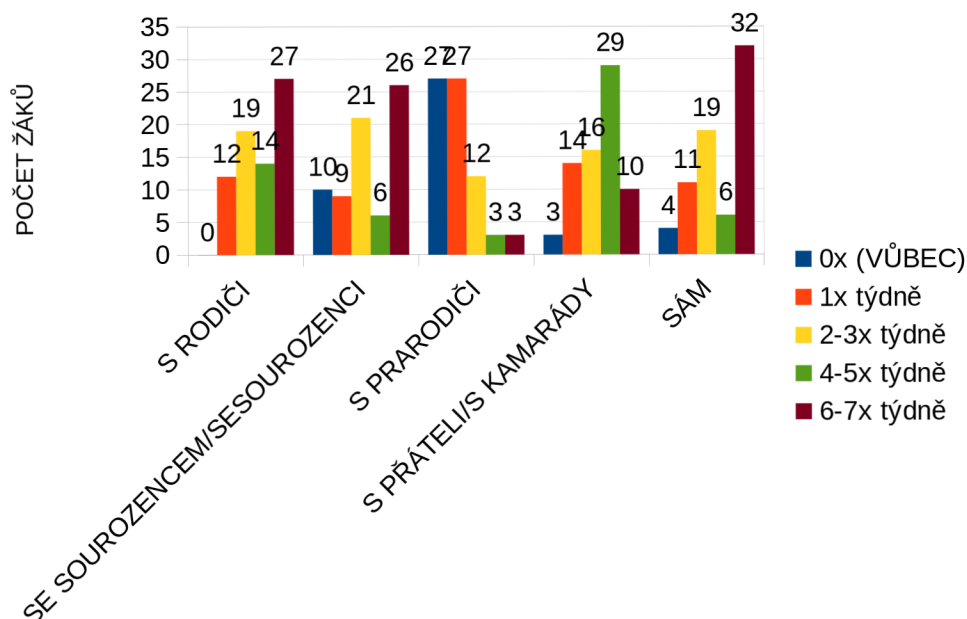
Tabulka 47: Činnosti v době neorganizovaného volného času žáků LETOS

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
hraní her	12	čas s přáteli	10
čas s přáteli	10	pobyt venku	6
četba knih	9	hraní her	6
mobil/tablet	8	jízda na motorce/na kole	5
samostudium	8	výtvarná činnost	5
čas s domácím mazlíčkem	4	sportování	5
pobyt venku	4	společně strávený čas s rodinou	3
sledování filmů	4	procházky v přírodě	3
příprava na přijímací zkoušky	4	četba knih	3
sportování	3	mobil/tablet	3
jízda na motorce/na kole	3	sledování videí	3
společně strávený čas s rodinou	3	fotbal	3
výtvarná činnost	3	samostudium	2
hra na hudební nástroj	3	běh	2
nevím	2	čas s domácím mazlíčkem	2
odpočinek	2	zpěv	2
hudba	2	byznys	2
posilovna	2	cvičení	1
fotbal	2	ničemu	1
regenerace sil	2	skejt	1
vaření	2	posilovna	1
tanec	2	příprava na přijímací zkoušky	1
pomoc v domácnosti	2	spisovatelská činnost	1
hlídání sourozence	1	jezdím do města	1
navrhování	1	péče o zahradu	1

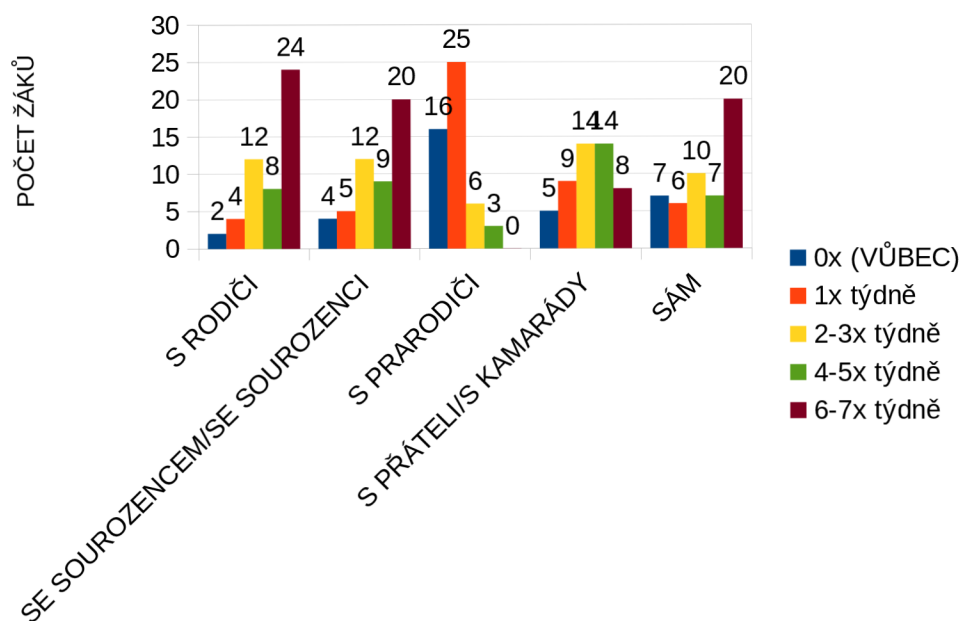
Tabulka 48: Činnosti v době neorganizovaného volného času žáků LETOS - pokračování

vyrábění	1	hokej	1
šachy	1	messenger	1
skákání na trampolíně	1	jezdectví	1
turistika	1	turistika	1
gymnastika	1	odpočinek	1
pečení	1	hudba	1
jezdectví	1	florbal	1
háčkování	1	sledování filmů	1
		natáčení videí	1
		hra na hudební nástroj	1
		háčkování plyšáků	1
		pomoc při opravě traktoru/auta	1
		jsem hlavně doma	1

18. Zaškrtni, kolikrát v týdnu trávíš s jednotlivými osobami tvůj neorganizovaný volný čas.

Graf 41: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas – ZŠ Turnov

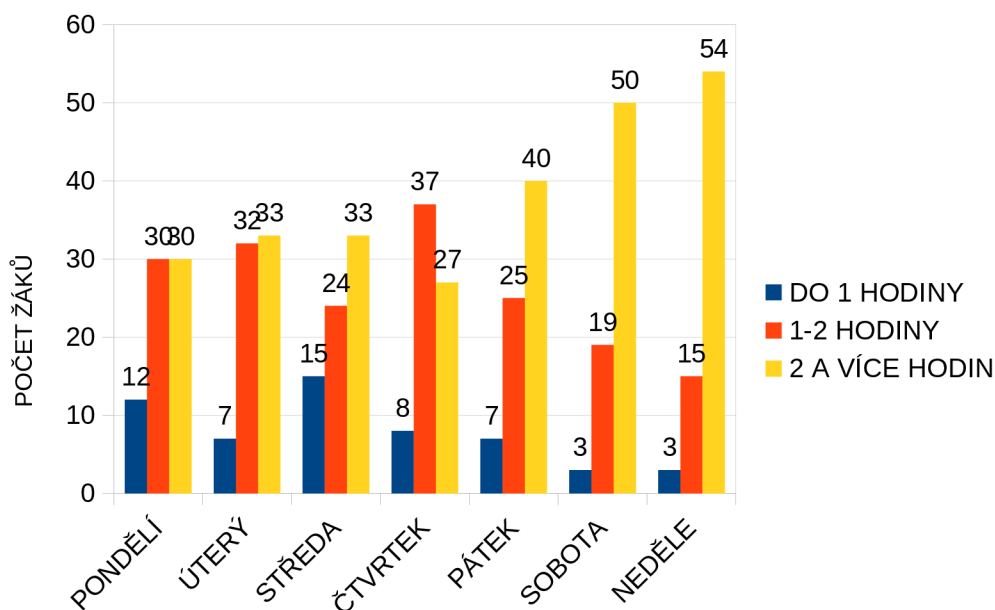

Graf 42: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu žáci tráví s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice

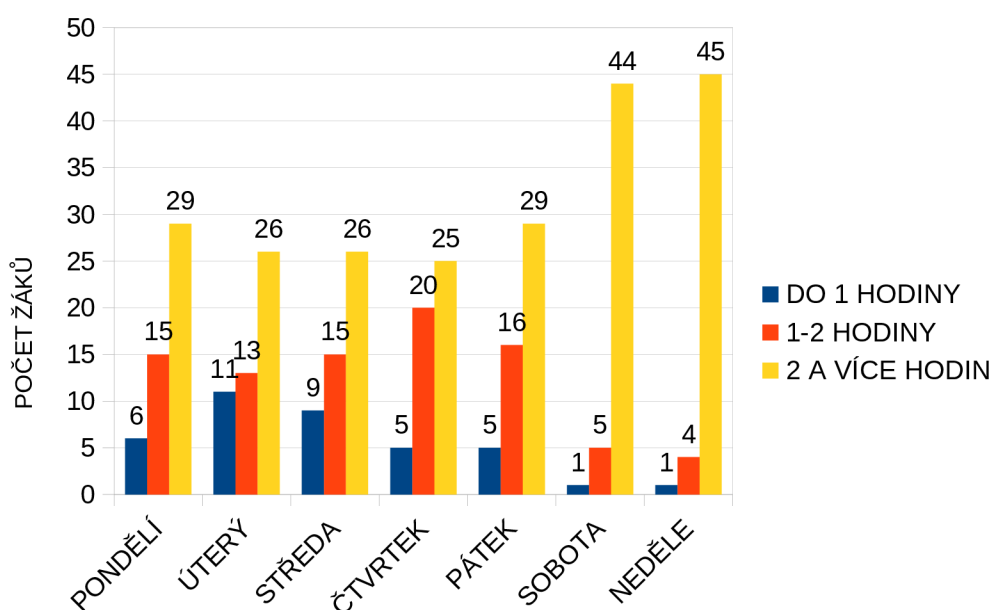

Minulý rok (neorganizovaný volný čas)

19. Kolik jsi měl/měla neorganizovaného volného času v uvedené dny?

Graf 43: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik měli žáci minulý rok neorganizovaného volného času v uvedené dny – ZŠ Turnov

Graf 44: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik měli žáci minulý rok neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice

20. Napiš, čemu ses minulý rok nejvíce věnoval/a v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)

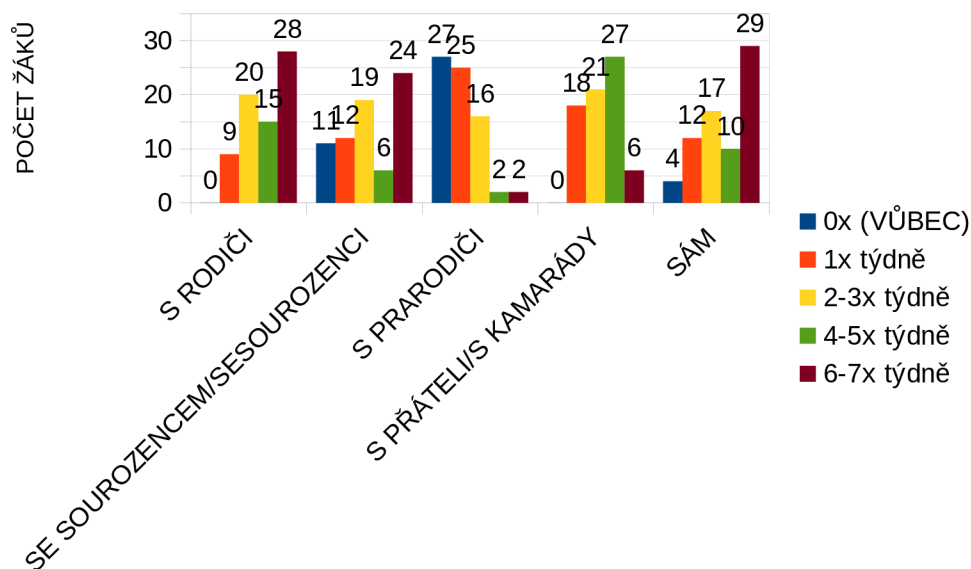
Tabulka 49: Činnosti v době neorganizovaného volného času žáků MINULÝ ROK

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
čas s přáteli	14	hraní her	8
hraní her	10	jízda na motorce/na kole	6
mobil/tablet	7	čas s přáteli	5
společně strávený čas s rodinou	7	společně strávený čas s rodinou	4
samostudium	6	výtvarná činnost	4
četba knih	6	pobyt venku	4
tanec	4	mobil/tablet	4
sportování	4	fotbal	3
jezdeckví	4	sledování videí	3
malování si/kreslení	3	byznys	2
ničemu	3	natáčení videí	2
pobyt venku	3	hra na klavír/piano	2
odpočinek	3	procházky v přírodě	2
pomoc v domácnosti	2	četba knih	2
hudba	2	sledování filmů	2
čas s domácím mazlíčkem	2	učení se cizímu jazyku	2
jízda na motorce/na kole	2	florbal	2
háčkování	2	ničemu	1
turistika	2	historii	1
příprava na přijímací zkoušky	2	kytara	1
fotbal	2	nepamatuji si	1
sledování filmů	1	skejt	1
házená	1	byla jsem hlavně doma	1
hasiči	1	čas věnovaný svému duševnímu zdraví	1
vaření	1	péče o zahradu	1
pečení	1	hokej	1

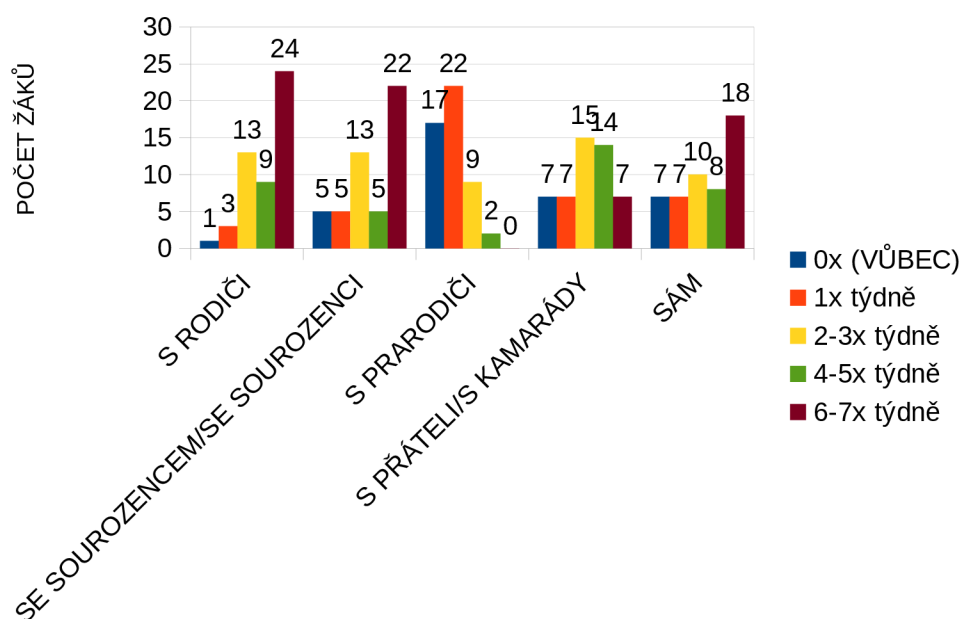
Tabulka 50: Činnosti v době neorganizovaného volného času žáků MINULÝ ROK - pokračování

vyrábění	1	sportování	1
mažoretky	1	vymýšlení taneční choreografie	1
šachy	1	jezdectví	1
trampolína	1	agilita/dog frisbie	1
gymnastika	1	odpočinek	1
basketbal	1	hudba	1
skládání počítačů	1	zpěv	1
hra na hudební nástroj	1	stanování	1
regenerace sil	1	plavání	1

21. Zaškrtni, kolikrát v týdnu jsi s jednotlivými osobami trávil/a tvůj neorganizovaný volný čas.

Graf 45: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu (minulý rok) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas – ZŠ Turnov

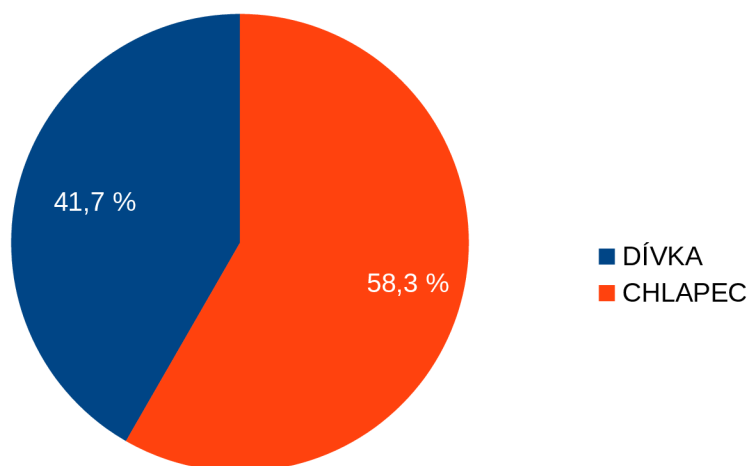
Graf 46: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolikrát v týdnu (minulý rok) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice

Příloha C

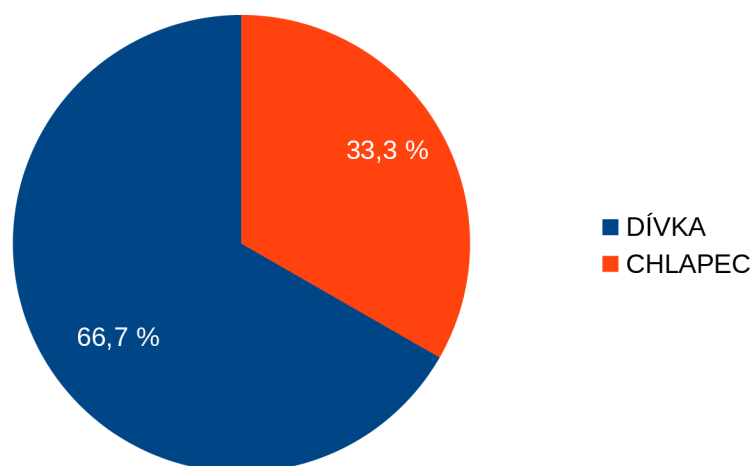
Vyhodnocení dotazníků pro žáky základní školy – předvýzkum

ZŠ Turnov (60 respondentů), **ZŠ Jenišovice** (30 respondentů)

1) Jsi:

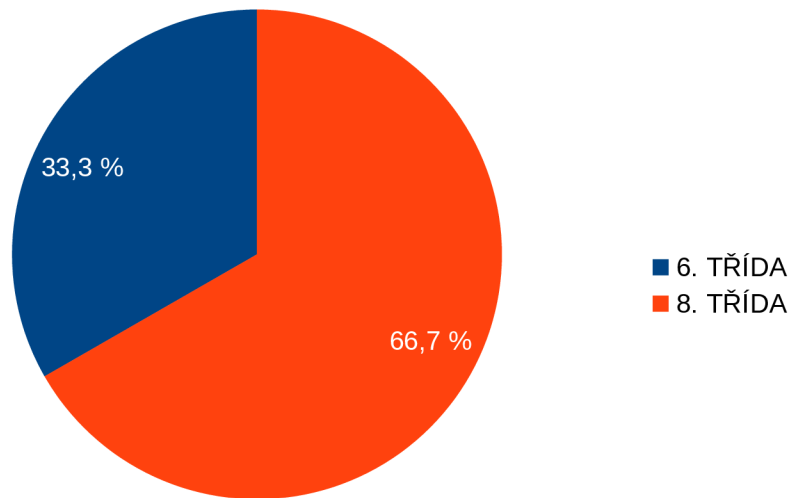

Graf 47: Grafické znázornění odpovědi na otázku pohlaví - ZŠ Turnov

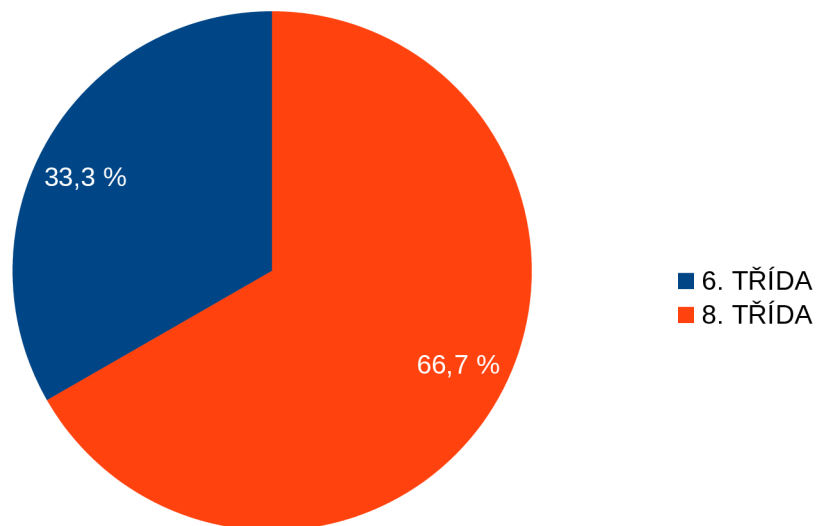

Graf 48: Grafické znázornění odpovědi na otázku pohlaví - ZŠ Jenišovice

2) Jakou třídu základní školy navštěvuješ?

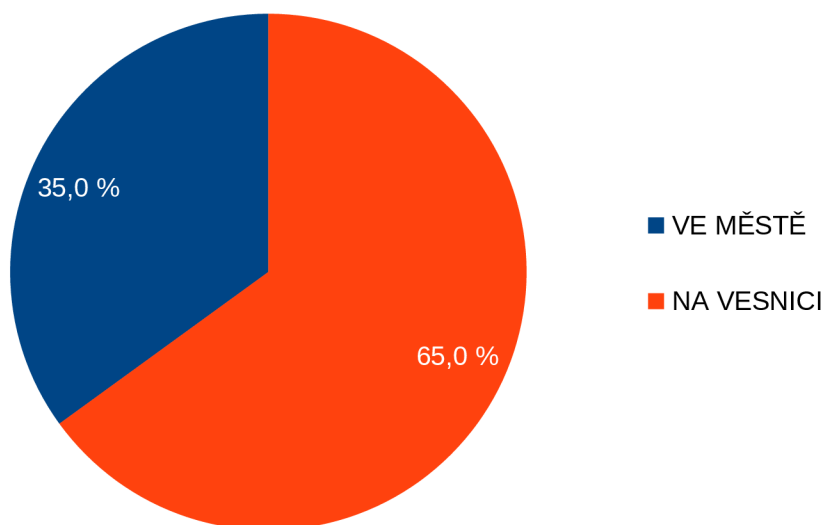

Graf 49: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jakou třídu základní školy žáci navštěvují - ZŠ Turnov

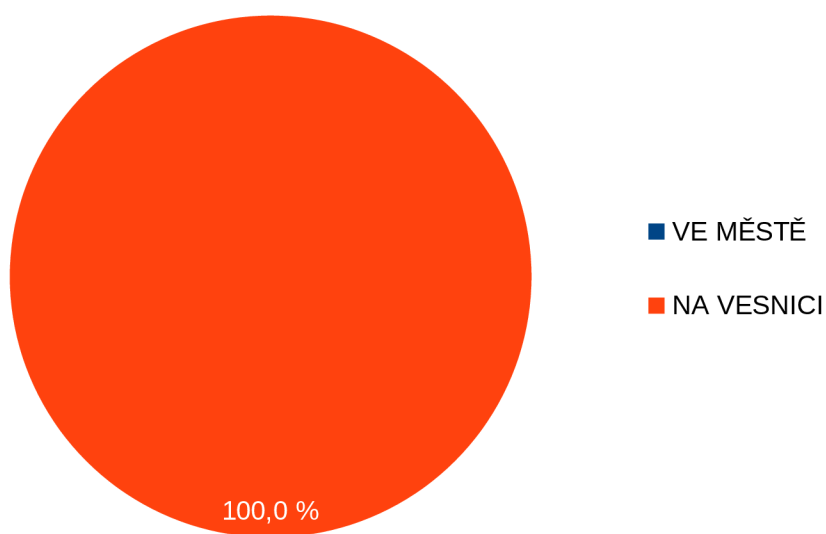

Graf 50: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jakou třídu základní školy žáci navštěvují - ZŠ Jenišovice

3) Bydliš:

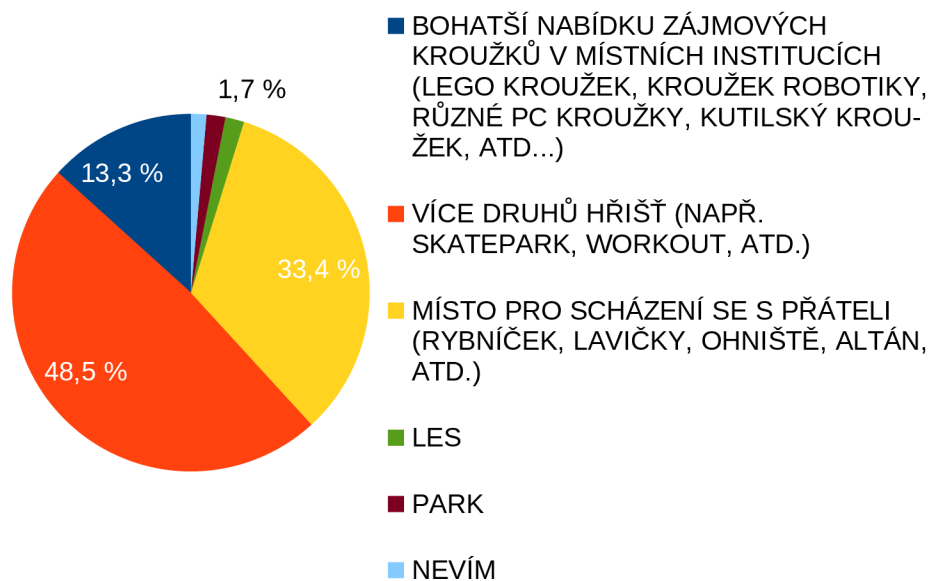

Graf 51: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kde žáci bydlí - ZŠ Turnov

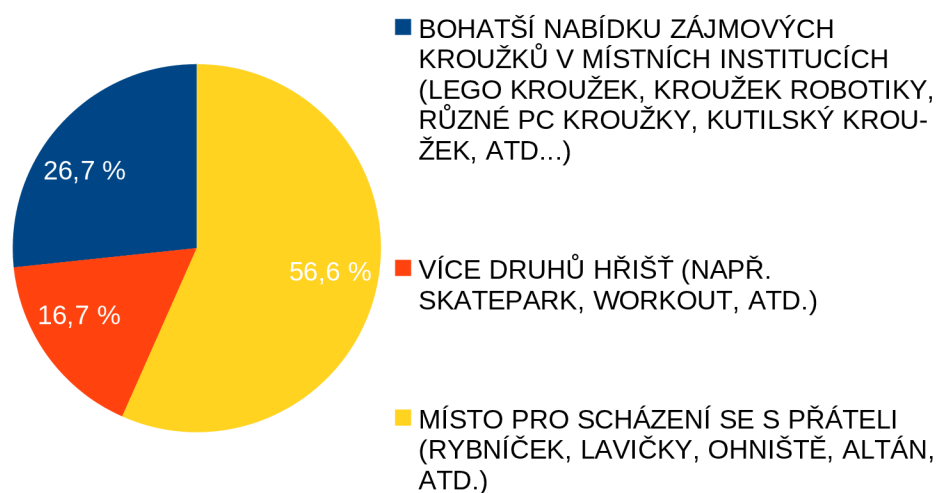

Graf 52: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kde žáci bydlí - ZŠ Jenišovice

4) Co bys pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítal/uvítala?

Graf 53: Grafické znázornění odpovědí na otázku, co by pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítali - ZŠ Turnov

Graf 54: Grafické znázornění odpovědí na otázku, co by pro trávení volného času v místě svého bydliště uvítali - ZŠ Jenišovice

5) Jaké je tvé vysněné povolání/zaměstnání?

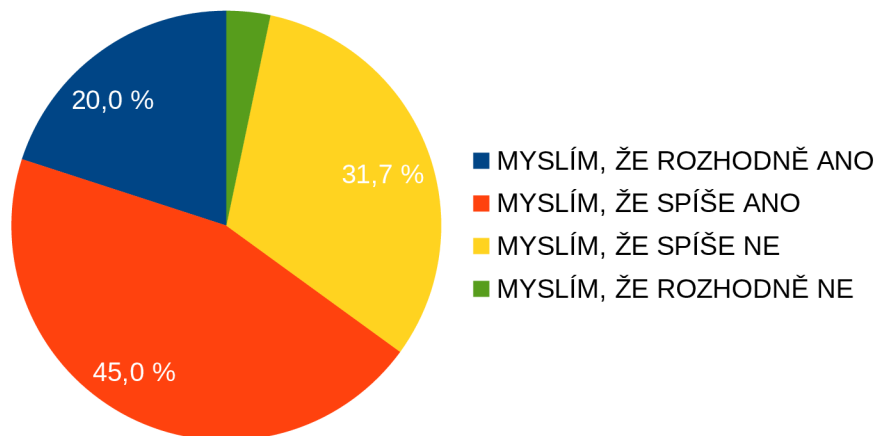
Tabulka 51: Vysněné povolání/zaměstnání žáků

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
nevím	6	pedagog/pedagožka	4
pedagog/pedagožka	6	nevím	4
podnikatel/ka	4	chovatel/ka	2
advokát/advokátka	4	trenér/ka	2
zpěvák/zpěvačka	3	hudebník/hudebnice	1
veterinář/ka nebo ošetřovatel/ka zvířat	3	lékař/lékařka	1
lesník	2	farmář/ka	1
psycholog/psycholožka	2	profesionální hokejový brankář	1
stomatolog/stomatoložka	2	krejčí/švadlena	1
pyrotechnik/pyrotechnička	2	designér/ka	1
automechanik/automechanička	2	vězeňský dozorce	1
módní návrhář/ka	2	pilot/ka	1
profesionální hráč florbalu	1	chemik	1
profesionální hráč fotbalu	1	zlatník/zlatnice	1
truhlář/truhlářka	1	vojenský zdravotník	1
Youtuber/ka	1	kadeřník/kadeřnice	1
policista/policistka	1	zahradník/zahradnice	1
umělec/umělkyně	1	hasič	1
prezident/prezidentka	1	obráběč kovů	1
IT technik/IT technička	1	architekt/architektka	1
zdravotní sestra/zdravotní bratr	1	elektrikář	1
asistent/asistentka	1	stevard/letuška	1
fyzioterapeut/ka	1	mineralog	1
osvětlovač/ka	1		
hasič/hasička	1		
kadeřník/kadeřnice	1		
profesionální hráč hokeje	1		

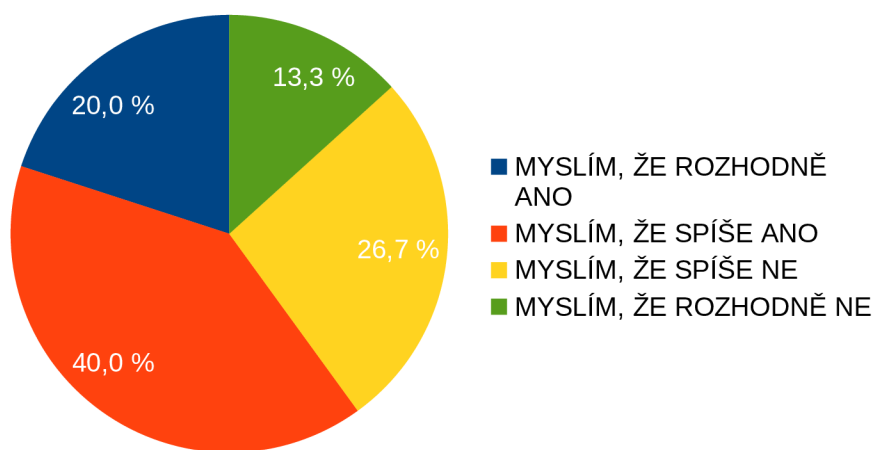
Tabulka 52: Výsněné povolání/zaměstnání žáků - pokračování

rozhodčí hokeje	1		
elektrotechnik/elektrotechnička	1		
pilot/pilotka	1		
lékař/lékařka	1		
fotograf/fotografka	1		
zemědělec	1		
kriminalista/kriminalistka	1		

6) Myslíš, že tvůj způsob trávení volného času souvisí s tvým vysněným povoláním/zaměstnáním?

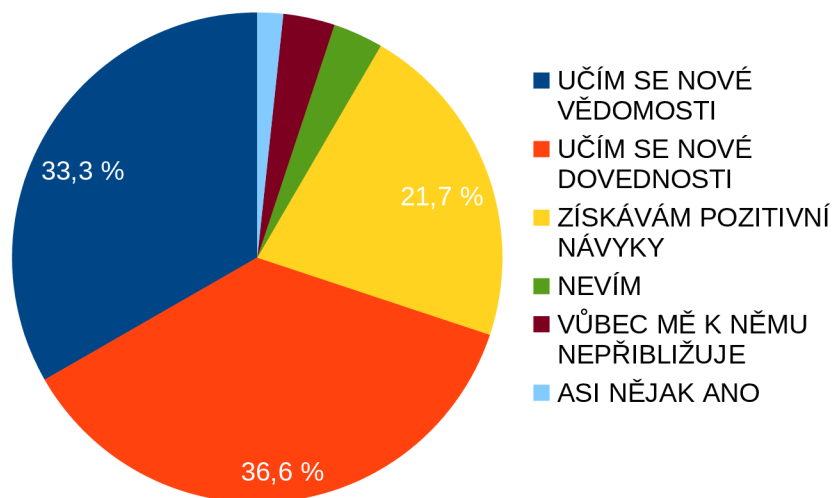

Graf 55: Grafické znázornění odpovědí na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním - ZŠ Turnov

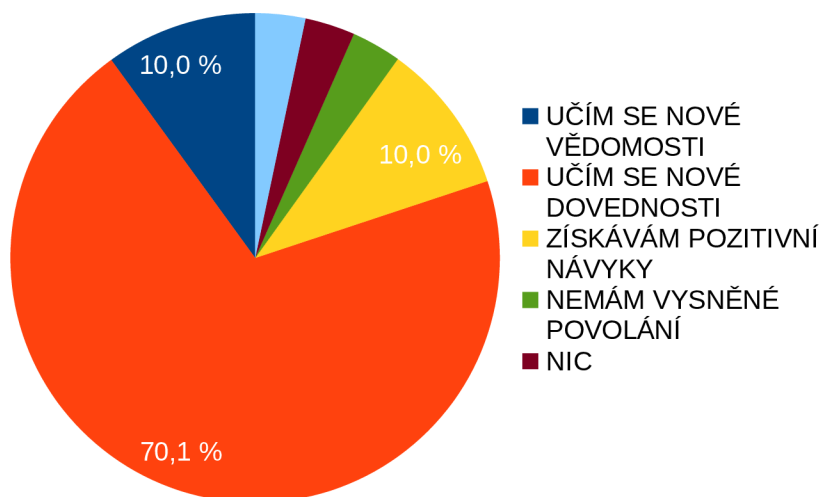

Graf 56: Grafické znázornění odpovědí na otázku, zda si žáci myslí, že jejich způsob trávení volného času souvisí s jejich vysněným povoláním/zaměstnáním - ZŠ Jenišovice

7) Jak tě tvůj zájmový kroužek/tvé zájmové kroužky/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k vysněnému povolání/zaměstnání?

Graf 57: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání - ZŠ Turnov

Graf 58: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak je jejich zájmový kroužek/účast v ZUŠ nebo v jazykové škole přibližuje k jejich vysněnému povolání/zaměstnání - ZŠ Jenišovice

8) Jaké povolání/zaměstnání má tvoje matka?

Tabulka 53: Povolání/zaměstnání matek žáků

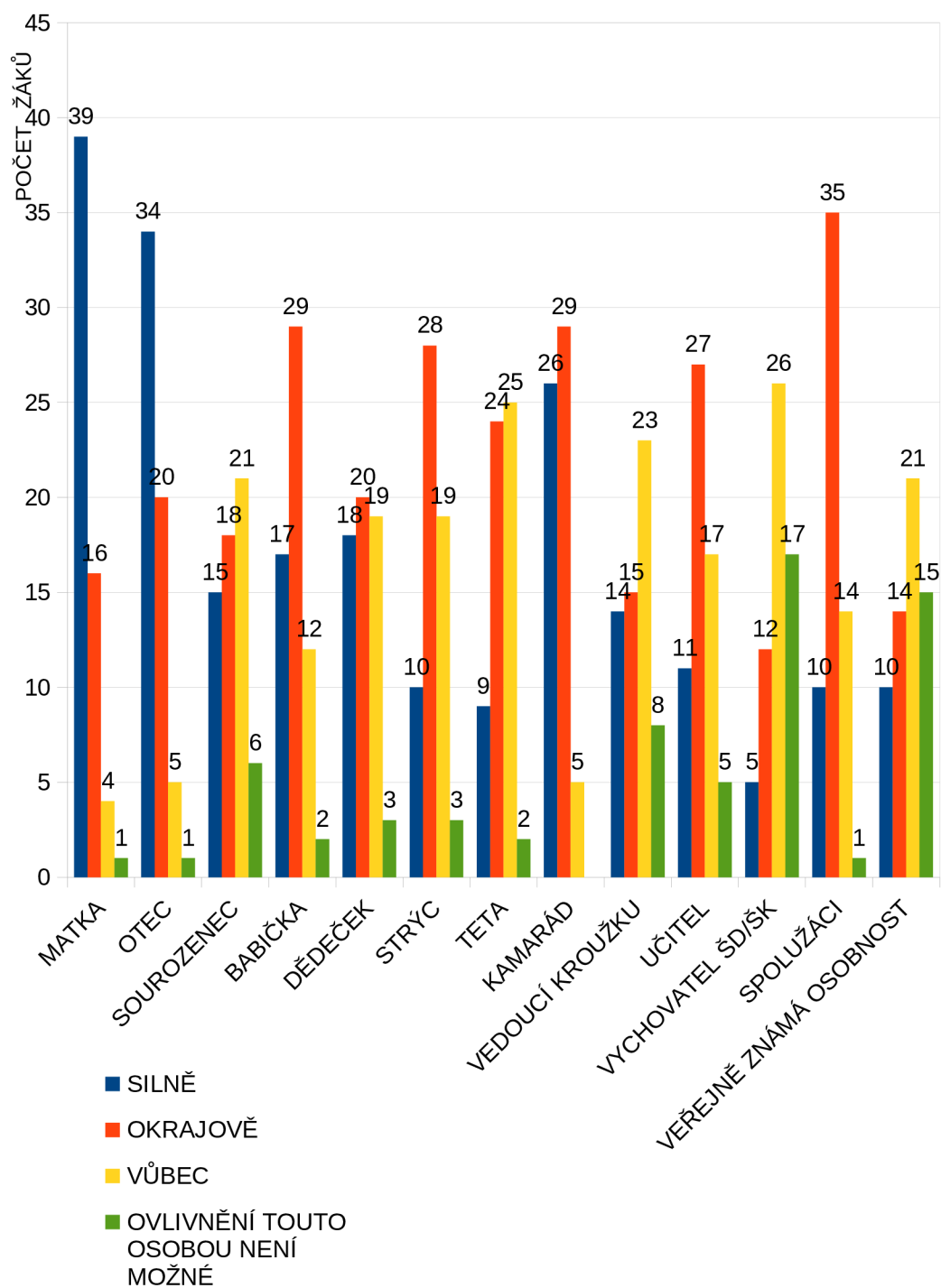
ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
neumím vysvětlit/bez odpovědi	10	kuchařka	3
pedagožka	5	pedagožka	2
dělnice	5	administrativní pracovnice	2
účetní	4	obchodní referentka	2
administrativní pracovnice	4	dělnice	2
podnikatelka	3	kontrolorka	2
prodavačka	3	zemědělkyně	1
asistentka	3	účetní	1
kuchařka	3	automechanička	1
zdravotní sestra	3	IT technička	1
dispečerka	2	personalistka	1
ředitelka	2	asistentka	1
asistentka pedagoga	2	nevím	1
úřednice	2	kosmetička	1
spisovatelka	1	sklářka	1
automechanička	1	zdravotní sestra	1
fakturantka	1	kadeřnice	1
optička	1	„mateřská dovolená“	1
vychovatelka	1	prodavačka	1
lékárnice	1	úřednice	1
sociální pracovnice	1	lektorka (jogy)	1
expedientka	1		
ekonomka	1		

9) Jaké povolání/zaměstnání má tvůj otec?

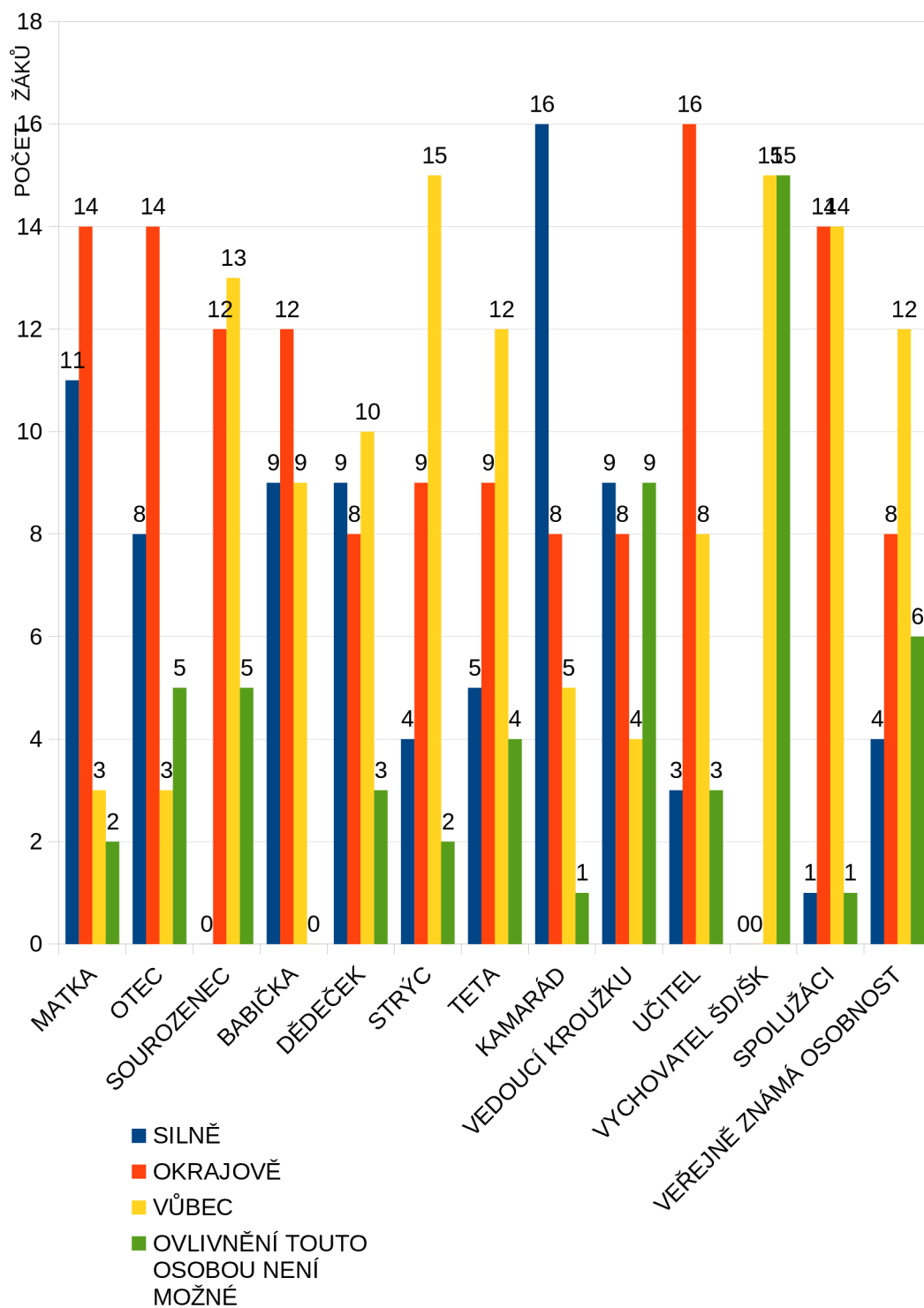
Tabulka 54: Povolání/zaměstnání otců žáků

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
dělník	11	řidič	4
neumím vysvětlit/bez odpovědi	11	nevím	2
automechanik	3	automechanik	2
řidič	3	podnikatel	1
podnikatel	3	technolog	1
ředitel	2	technik	1
obchodník	2	logistik	1
truhlář	2	obchodní zástupce	1
manažer	2	účetní	1
zedník	2	kontrolor	1
projektant	1	IT technik	1
servisní technik	1	tesař	1
skladník	1	obsluha CNC	1
dispečer	1	manažer	1
zlatník	1	elektrikář	1
prodavač	1	zedník	1
fyzioterapeut	1	instalatér	1
logistik	1	obráběč kovů	1
trenér fotbalu	1	zámečnick	1
policista	1	ředitel	1
vedoucí výroby	1	truhlář	1
stavař	1		
starosta	1		
okenář	1		
umělec	1		
zvukař	1		
klempíř	1		
zásobovač	1		
instalatér	1		

10) Jak moc tě inspirují v trávení tvého volného času?

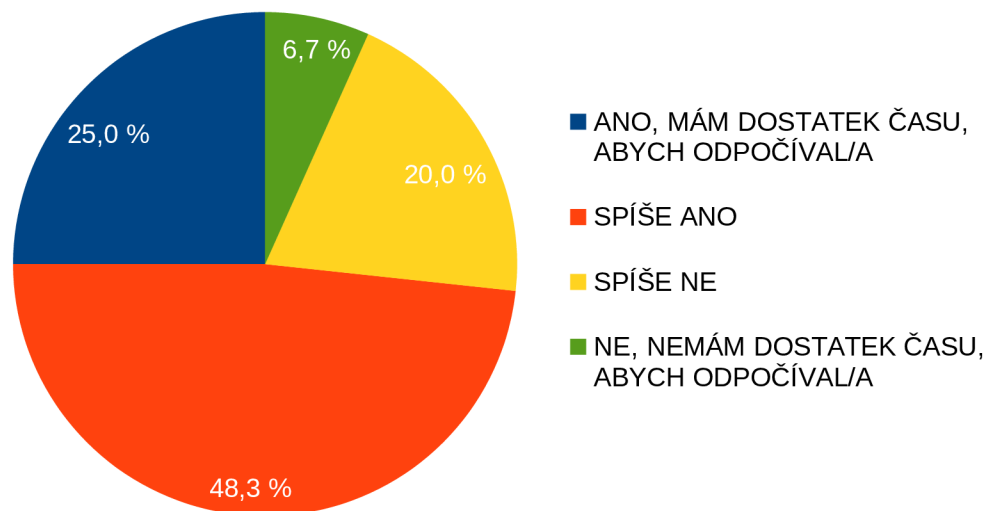
Graf 59: Grafické znázornění odpovědí na otázku, jak moc žáky inspirují jednotlivé osoby v trávení jejich volného času - ZŠ Turnov

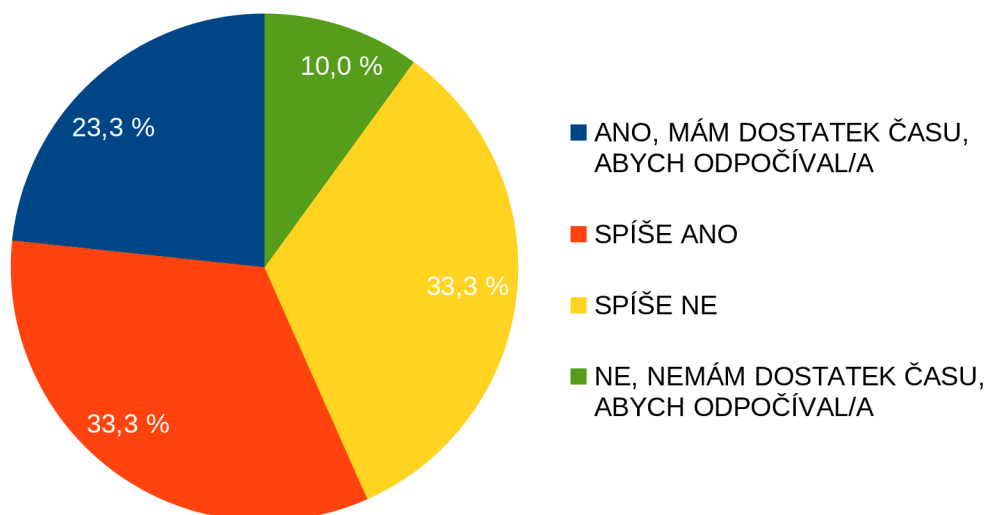
Graf 60: Grafické znázornění odpovědi na otázku, jak moc žáky inspirují jednotlivé osoby v trávení jejich volného času - ZŠ Jenišovice

11) Míváš dostatek času během dne na odpočinek?

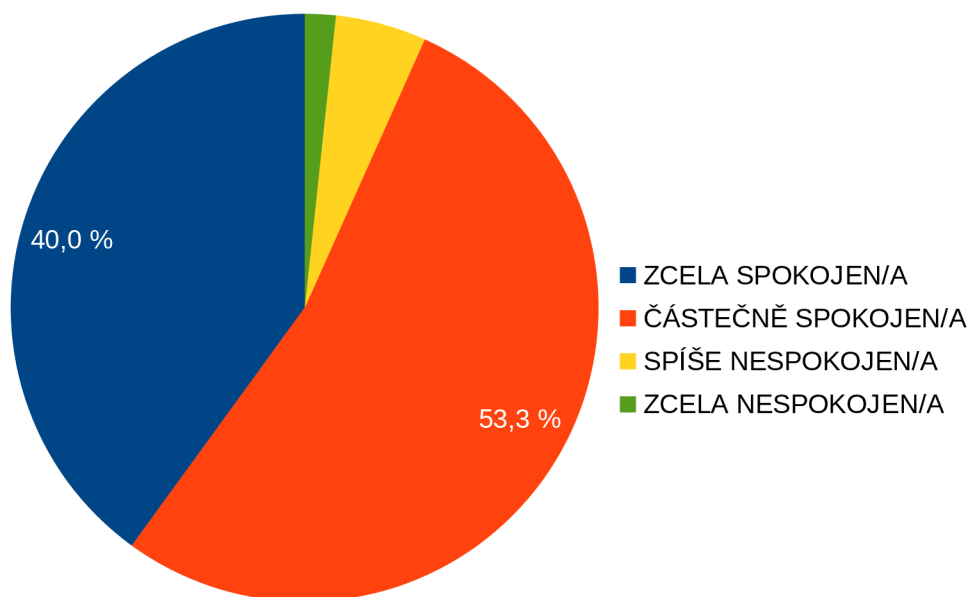

Graf 61: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Turnov

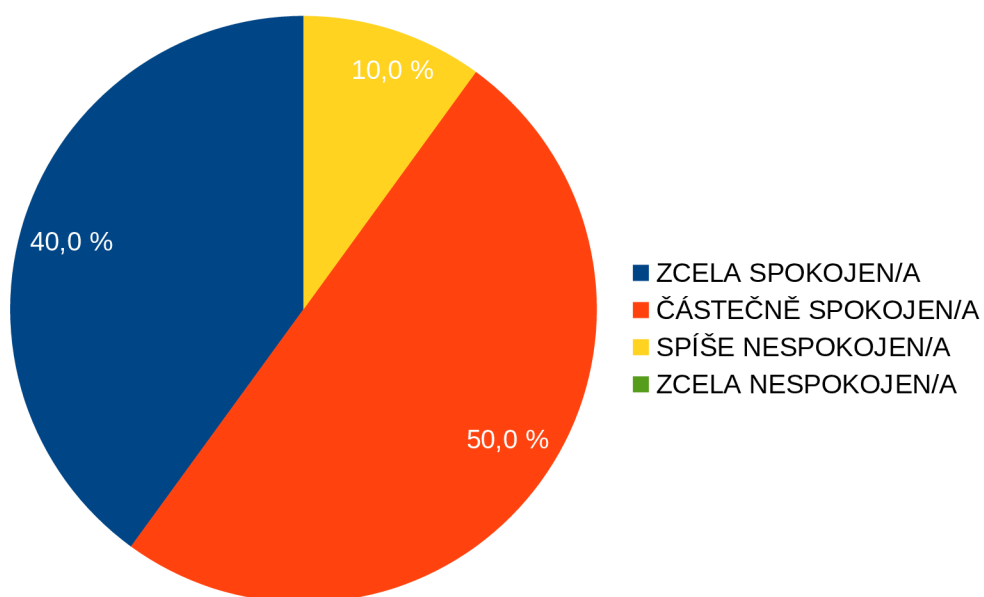

Graf 62: Grafické znázornění odpovědi na otázku, zda mívají žáci dostatek času během dne na odpočinek - ZŠ Jenišovice

12) Do jaké míry jsi se svým volným časem spokojený/spokojená?

Graf 63: Grafické znázornění odpovědí na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem spokojeni - ZŠ Turnov

Graf 64: Grafické znázornění odpovědí na otázku, do jaké míry jsou se svým volným časem spokojeni - ZŠ Jenišovice

13) Pokud bys mohl/a něco na trávení svého volného času změnit, co by to bylo?

Tabulka 55: Odpovědi na otázku, co by žáci rádi na svém volném čase změnili

ZŠ TURNOV	POČET	ZŠ JENIŠOVICE	POČET
nic	16	trávit více času s přáteli	6
nevím	7	nic	3
více volného času na své aktivity	3	více času na své záliby	3
aby se o mě nikdo nestaral/ více svobody	2	více svobody	2
více času s přáteli	2	méně času na PC	2
trávit více času venku	2	chodit více ven	2
být méně na PC	1	více volného času	1
přihlásit se na zájmové kroužky	1	více četby knih	1
nebýt tolik na sociálních sítích	1	více tréninků	1
více hrát fotbal	1	hrát více šachy	1
více času s pejskem	1	více pohybu	1
více se věnovat basketu	1	více času na cvičení	1
být méně času na mobilu	1	trávit více času s rodinou	1
chodit do parku nebo na výlety	1	více míst na scházení se s přáteli	1
více jezdit na koních	1		
skončit se „sportovkami“	1		
více tréninků agility	1		

Letos (organizovaný volný čas)

14) Jakému kroužku/jakým kroužkům, a který den v týdnu, se věnuješ?
(napiš i ZUŠ či jazykovou školu)

příklad: DEN V TÝDNU

NÁZEV KROUŽKU

ZŠ Turnov

- „Nemám
- Pátek skaut
- Nic
- Kravmaga – úterý, Kytara a zpěv – pátek
- PO, ST, PÁ – Atletika, Středa – angličtina
- Fotbal a věnuji se mu pondělí, středa a čtvrtek
- Nemám měla jsem koně klavír a nauku
- Věnuji se florbalu. Pondělí, úterý, pátek
- .
- Pondělí, středa a pátek. ZUŠ
- Úterý a Čtvrtek sportovní příprava
- Pondělí, středa, pátek ...atletika
- Hokej 6 dní v týdnu
- Atletiku 5-6 dní, housle 1-2 dny
- Žádný
- Pondělí, středa, čtvrtek fotbal
- ZUŠ a piáno, pondělí a úterý
- Fotbal
- Atletika úterý, středa, čtvrtek, pátek v závodní sezóně i sobota nebo neděle
- úterý, čtvrtek. sportovní příprava
- Žádný
- Sobota

- *PO: tenis, PÁ: tenis*
- *Úterý housle soubor, nauka Středa lego kroužek jednou za měsíc astro kroužek, Čtrtek kontrabas hudebka, orientační běh*
- *Skoro každý den odpal pyrotechniky*
- *Momentálně nic*
- *Hra na klavír (čtrtek), Hudební nauka (pondělí), fotbal (úterý, čtrtek)*
- *Den v týdnu: Pátek. Název: skaut*
- *Žádný nemám ale býval jsem šachista nestíhal jsem dělat více důležitých věcí*
- *Kroužek od nového školního roku nemám protože kroužky malování v Turnově nejsou moc o učení ale jenom o tom že učitel zadává práce!*
- *Po – inline brusle, mineralogický kroužek, Út – hudební nauka, St – inline brusle, Čt – klavír, Pá – bez kroužků*
- *pondělí, středa škola v učení angličtiny*
- *Po gymnastka. st šití, čt kytara, pá skaut*
- *Pátek hasiči, úterý a čtrtek atletika*
- *Atletika a kytara*
- *Nic*
- *Nemám*
- *Hokej, každý den*
- *úterý a koně*
- *Basket*
- *Úterý Jezdění na koních*
- *V úterý chodím na trénink krav magy*
- *Pátek Kickbox*
- *Úterý ZUŠ housle, Pátek Kickbox*
- *Ne*
- *Neřeknu*
- *E*
- *Neřeknu*
- *Pondělí a pátek volejbal*

- *Kvůli novému rozvrhu se věnuji pouze tenisu.*
- *Koně (pon.), Koně (stř.), Koně (čtvr.)*
- *ničemu*
- *Sobota – poslušnost/agility, Středa – soukromá angličtina*
- *Nechodím na kroužky*
- *úterý, čtvrtek – sportovky*
- *Středa Hasiči, Pátek a čtvrtek atletika, Pátek plavání*
- *Pondělí, úterý“*

(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Turnov)

ZŠ Jenišovice

- *„každé úterý – technický kroužek – kutění*
- *úterý a čtvrtek Tanec*
- *v středu chodím na pinkponk a s tatkou někdy na squash*
- *pondělí gymnastika a čtvrtek kone*
- *KAŽDÝ DEN HOKEJ KROMĚ ČTVRTKA*
- *čtvrtek SDH Dalešice*
- *pátek klavír*
- *zs jenišovice úterý technický kroužek a floorball pátek úterý*
- *pondělí: atletika*
- *úterý technický kroužek*
- *pátek samouk ukulele*
- *pondělí nebo úterý skaut, středa angličtina kytara, čtvrtek háčkování a drhání*
- *Kroužkům se nevěnuji.*
- *Úterý, Čtvrtek, Sobota a Neděle SDH Rychnov*

- *nemám kroužek*
- *Nechodím na žádný kroužek.*
- *Středa – orientační běh, hudební nauka.*
- *středa ježdění na koních*
- *úterý tanec*
- *Úterý – Technický kroužek*
- *pondělí dramatický kroužek a plavání, úterý orientační běh, středa koně, čtvrtek orientační běh, pátek koně*
- *po-ne samouk španělštiny a dánštiny*
- *pondělí kytary, úterý technický kroužek*
- *úterý sebeobrana, pátek florbal*
- *pondělí - kytara, úterý – trénink orientačního běhu, středa – trénink radio orientačního běhu, čtvrtek - trénink orientačního běhu, pátek – florbal*
- *pondělí – koně, pátek – plavání, středa – posilovna*
- *Pondělí ZUŠ Železný Brod*
- *čtvrtek basketball*
- *Čtvrtek Technický kroužek ZŠ Jenišovice*
- *nemám žádný kroužek“*

(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Jenišovice)

Minulý rok (organizovaný volný čas)

15) Jakému kroužku/jakým kroužkům, a který den v týdnu, ses věnoval/a?

(napiš i ZUŠ či jazykovou školu)

příklad: DEN V TÝDNU

NÁZEV KROUŽKU

ZŠ Turnov

- „Nemám
- Nevim
- Balet – nvm kdy to bylo
- Po, st, pa – atletika, středa – angličtina
- Fotbal (stále hraju)
- Úterý, pátek, pondělí ale jak říkám nezbyl mi na kroužky volný čas
- Florbal úterý, čtvrté
- .
- Pátek. Tenis
- Pondělí tanec
- Pátek...plavání
- 6 dní v týdnu hokej
- dělám pořád to samé
- hraní na flétnu nevím, keramika úterý
- Středa Florbal
- Flétna a florbal
- Fotbahu
- Atletika úterý a čtvrtek někdy sobota a ZUŠ čtvrtek a pondělí
- pondělí, středa. tancování
- Nic
- Pátek
- tenis

- *Pátek. Skaut*
- *Běhání*
- *Tancování*
- *Den v týdnu: pondělí. Název: skaut*
- *Šachy (středa)*
- *Pátek: skaut*
- *Každé úterý jsou chodil do ZUŠ na malování ale kvůli novému rozvrhu to nestíhám!*
- *Po - inline nauka, Út – nic, St – inline, Čt – klavír, Pá – nic*
- *pondělí, středa, pátek škola v učení angličtiny*
- *St – Balet čt balet*
- *Stejně*
- *Už mě nechte*
- *Nechápu*
- *Po, Pá. Basketball*
- *Hokej, každý den*
- *V úterý název ježdění na koni*
- *Pondělí basket, středa basket*
- *Středa ping pong*
- *Pátek Kickbox*
- *Fc Turnov (fotbal) 2/týdně*
- *Pátek skaut*
- *Úterý ZUŠ housle, Pátek Kickbox*
- *Ne*
- *Neřeknu*
- *D*
- *Pondělí basket, středa basket*
- *Momentálně ničemu*
- *Kroužku malování v ZUŠ který mě moc nebavil protože byl spíše pro menší děti.*
- *Koně (čtv.), Koně (pát.)*

- *nic*
- *Úterý – kytara a klavír*
- *Nechodil jsem na kroužky*
- *sportovky – úterý, čtvrtek*
- *Pátek plavání, Čtvrtek a pátek Atletika, Středa Hasiči*
- *Pondělí, úterý“*

(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Turnov)

ZŠ Jenišovice

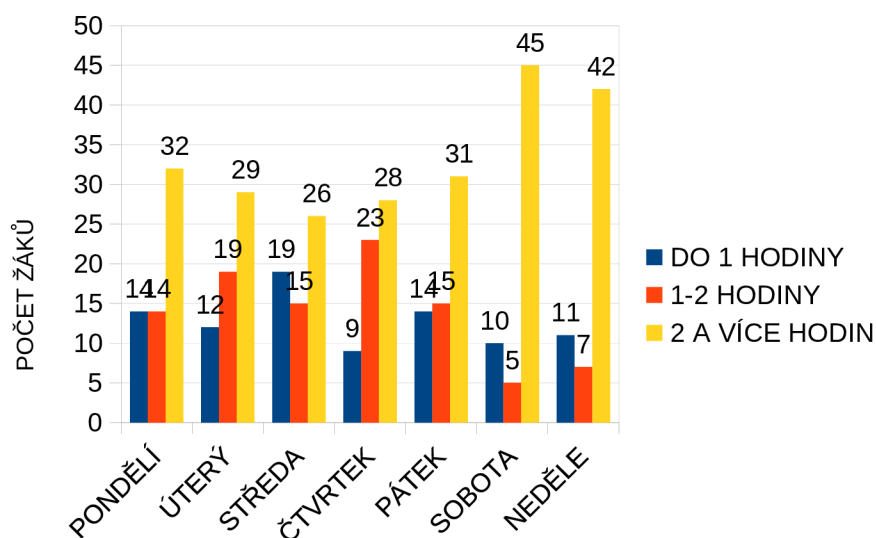
- *„čtvrtek keramika*
- *čtvrtek arduino – programování*
- *pátek – hra na klavír*
- *fotbalu, karate, kytara nevím jaký dny*
- *tanec, karate, kytara nevím jaky dny*
- *tanec utery ctvrtek jumping uteri keramiku utery*
- *DNY SI NEPAMATUJI ATLETIKA, KLAVÍR, FOTBAL A TENIS*
- *floorball uterý a pátek*
- *úterý:soubor*
- *pondělí-neděle samouk na klavír*
- *pondělí plavání, úterý doučování z češtiny na zkoušky, středa kytara, čtvrtek doučování z matematiky na zkoušky*
- *Asi 3 – 5 let zpátky jsem se věnovala keramice a gymnastice*
- *Pátek SDH Rychnov*
- *neměla jsem*

- *už si to nepamatuji*
- *čtvrtek – klavír*
- *úterý klavír*
- *úterý tanec*
- *Úterý – Arduino*
- *pondělí dramatický kroužek a plavání, úterý koně, sobota koně*
- *úterý gymnastika a pondělí malování*
- *čtvrtek keramika*
- *každý den fotbal*
- *podneli atletika, středa atletika*
- *pondělí – koně, pátek – plavání, středa – posilovna*
- *Pondělí ZUŠ Železný Brod, Úterý a Čtvrtek Badminton Vesec*
- *úterý a čtvrtek skauti*
- *Úterý Keramický kroužek ZŠ Jenišovice*
- *nemám žádný kroužek“*

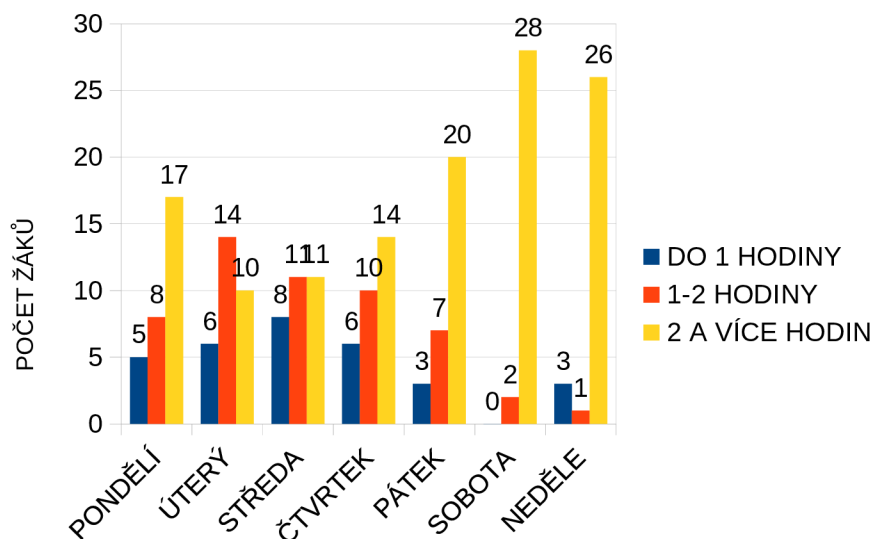
(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Jenišovice)

Letos (neorganizovaný volný čas)

16) Kolik máš neorganizovaného volného času v uvedené dny?

Graf 65: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik mají žáci neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Turnov

Graf 66: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik mají žáci neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice

17) Napiš, čemu se nejvíce věnuješ v oblasti neorganizovaného volného času. U každé aktivity uveď, jak často (např. 1x týdně, 2-3x týdně, 4-5x týdně, 6-7x týdně).

ZŠ Turnov

- „Nevím
- Ne
- 2-3
- *Já nevím, odpočívám*
- *Cvičení 6-7x týdně*
- *Pomocť rodičům – když mám čas*
- *Hraní her 4/5x týdně*
- *Cvičím svého psa každý den*
- *2-4 týdně chodím ven na hřiště na fotbal s kamarádama*
- *Florbal 3x, hrát na mobilu či konzoli 6x*
- .
- *Bicí 2-3x týdně*
- *Sportovky 2x týdně*
- *Malování, cvičení*
- *Hokej 6-7 týdně*
- *5-6x týdně dělám atletiku běhám atd.*
- *Diamantový obrázek*
- *Cvičím 4-5x týdně*
- *Stavění Lega 7x týdně*
- *Fotbalu*
- *Soc. Síť každý den cca půl hodiny, kamarádi cca 1 až 2 týdně a procházky sama nebo s rodiči 1 až 2 týdně, hraní deskovek 1 týdně*
- *sportovky 2x týdně, škola 4-5x týdně*
- 6-7
- 1x týdně

- *Tenis 2-3x týdně*
- *Počítač 7 krát týdně venku s kamarády 2 krát týdně Mobil 7 krát týdně*
- *4 týdně odpal pyrotechniky*
- *Počítačovým hrám 4-5x*
- *Učím se do školy čtu si odpočívám*
- *Ničemu 7x týdně*
- *Chodím ven s kamarády*
- *7x týdně psovy, 5x týdně morčatům*
- *4x týdně něco maluju nebo vyrábím a také koukám na vědomostní soutěže nebo na filmy a seriály.*
- *6-7 čtení, 4-5 učení*
- *Čtu knihy 7x týdně, sportuji 5-6x týdně, studuji angličtinu 2x týdně*
- *3-4 týdně čtení 3-4 učení*
- *Hry – 5-4x týdně*
- *Pepa*
- *Xbox – 4x týdně, čtení 2x týdně ...*
- *Zatím 1x týdně*
- *4 týdně basket*
- *7x týdně zpěv, 3x týdně psaní, hudba pořád, aktivity venku 7x týdně*
- *.*
- *Hraní na mobilu 4-5x týdně*
- *Telefon 7x. Střelení 4x*
- *Dhx*
- *Basket*
- *Volejbal 2x týdně*
- *Rád maluju, cestuju a vyrábím.*
- *Odpočívám, čtu si, pomáhám doma, 2-3x týdně*
- *minecraft*
- *7x týdně procházka, 1x týdně focení, 2x týdně hra na kytaru*
- *Hraní na mobilu každý den 1-2 hodiny*

- *focení 2-3x týdně*
- *Kamarádi 3x,,*

(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Turnov)

ZŠ Jenišovice

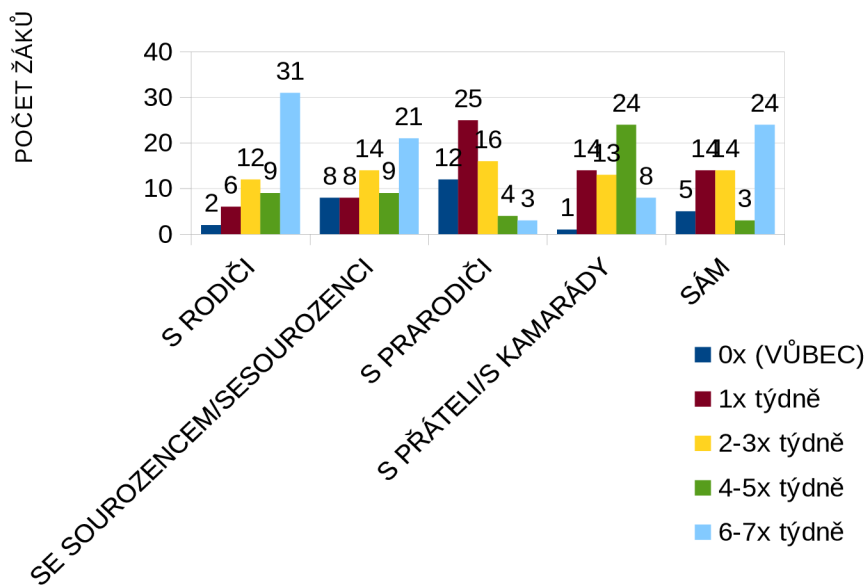
- *„2x týdně posilovna, 7x týdně počítač*
- *čtení 4-5x týdně, malování 2-3x týdně*
- *hraji hry dygitalni 4-5*
- *4-5 kone*
- *POČÍTAČOVÉ HRY 3-4X TÝDNĚ*
- *starám se o moji kočičku a hraju si s ní 7 krát týdně, jdu ven s kamarády 5 krát týdně*
- *klavír 4-5x týdně*
- *klavír 4-5x týdně*
- *hraní her 7x týdně*
- *hraní s pejskem 4-5 týdně*
- *klavír, fitness, knihy, vše každý den po celý týden*
- *ukulele 4-5x týdně*
- *pobyt venku 4-5x týdně*
- *Hraní her 7x týdně, nádobí 2-3x týdně*
- *6-7x týdně Běh*
- *kamarádi, kreslení*
- *7x týdně před spaním čtu knížky*

- *hraní s kocourem -6-7x týdně, uklízení svého pokoje-2-3x týdně*
- *cvičení a běhání -3x-7x týdně, kamarádi-24/7*
- *tanec, procházky*
- *Chození ven 4-5x týdně, Hraní her na PC 4-5x týdně*
- *koukání na TV 2x týdně*
- *koukám do telefonu anebo maluju*
- *tablet 7x*
- *počítačové hry 4x5 týdně*
- *hraní na počítači-5 krát týdně*
- *cvičení 3-4x týdně chození na procházky se psem 7x v týdnu*
- *Každý den se starám o zvířata*
- *hraju pc hry 7x týdně*
- *Hraní počítačových her 3x týdně, vycházka se psem 2x týdně, Technický kroužek ZŠ Jenišovice 1x týdně, nic nedělání 1x týdně*
- *kamarádi 2-3x týdně*

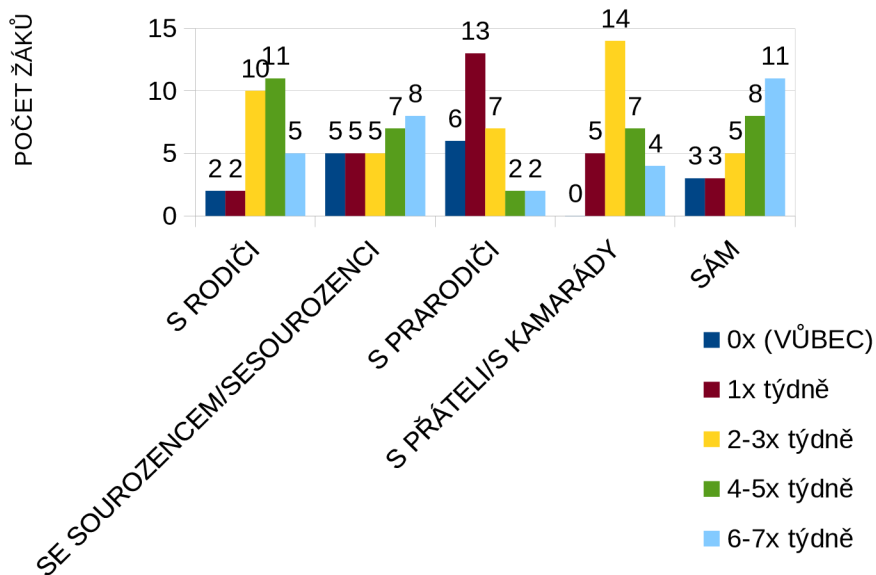
(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Jenišovice)

18) Zaškrtni, kolikrát v týdnu trávíš s jednotlivými osobami tvůj neorganizovaný volný čas.

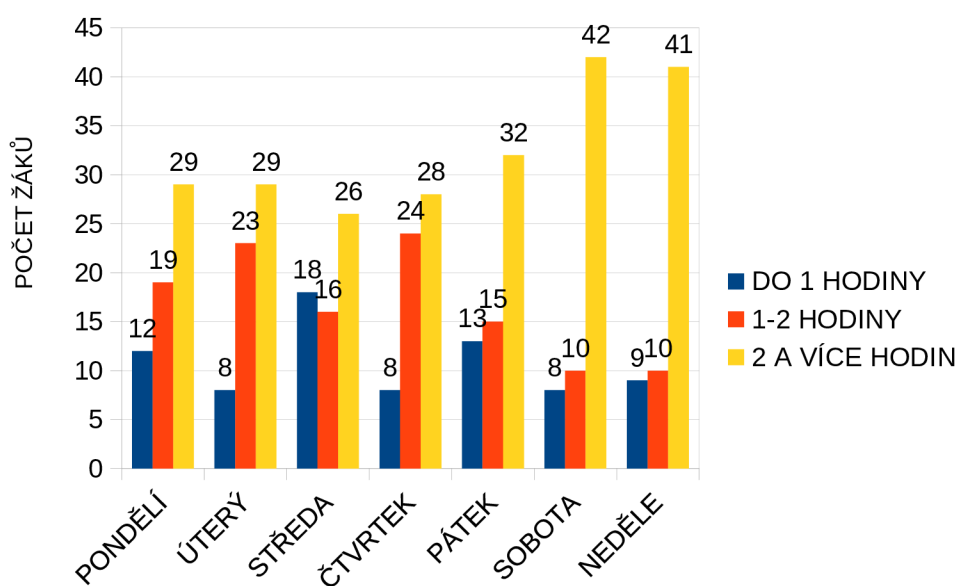
Graf 67: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu tráví žáci s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Turnov

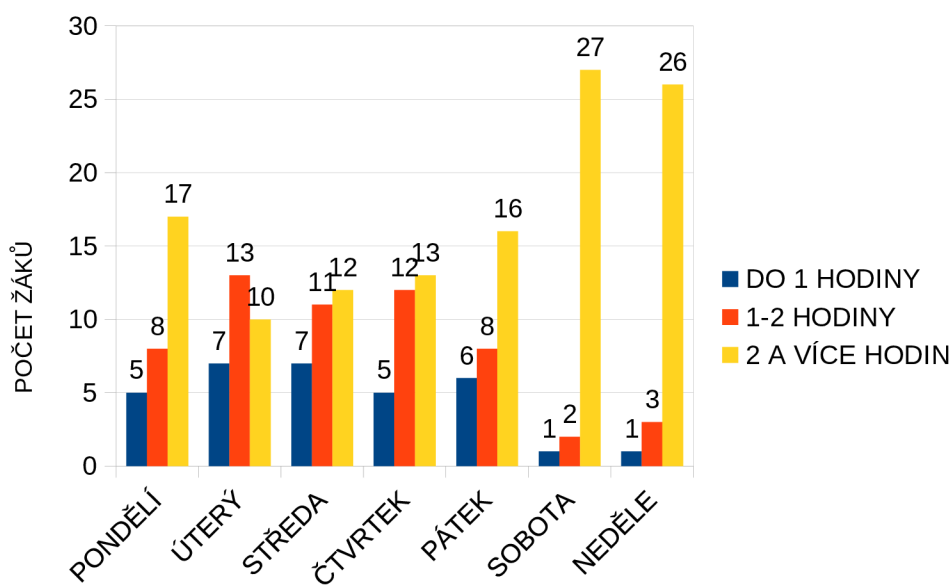
Graf 68: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu tráví žáci s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice

Minulý rok (neorganizovaný volný čas)

19) Kolik jsi měl/měla neorganizovaného volného času v uvedené dny?

Graf 69: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik měli žáci minulý rok neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Turnov

Graf 70: Grafické znázornění odpovědi na otázku, kolik měli žáci minulý rok neorganizovaného volného času v uvedené dny - ZŠ Jenišovice

20) Napiš, čemu ses nejvíce věnoval/a v oblasti neorganizovaného volného času. U každé aktivity uveď, jak často (např. 1x týdně, 2-3x týdně, 4-5x týdně, 6-7x týdně).

ZŠ Turnov

- „Nevim
- 2-3
- Ne
- nevím, hraju na kytaru, odpočívám
- Čtení 2-3x týdně
- Pomoc rodičům – když mám čas
- Hraní her 4/5x týdně
- Koním celý den a každý den cvičím mého psa
- 2-5. Týdně chodím ven na hřiště s kamarády
- Florbal 3x, hrát na mobilu či konzoli 6x
- .
- Bici 4-5x týdně
- Tanec 5x týdně
- Malování 2x3
- Hokej 6-7 týdně
- 5-6x chodím na atletiku
- Cvičení 2-3x
- Cvičím 4-5x týdně
- Kreslení 7x
- Fotbalu
- Stejně jako letos
- sportovky – 2x týdně, škola – 4-5x týdně
- 1x
- Hraní
- Mobil 7 krát týdně

- *5 pyro*
- *Počítačové hry 2-3x*
- *Učení do školy odpočívání 6-7*
- *Skautu*
- *Chodím ven s kamarády*
- *6-7x týdně morčatům*
- *Malování*
- *6-7 čtení, 4-5 učení*
- *Kreslil jsem 2-3x týdně, 4x týdně sportoval , 3x týdně jsem se učil angličtinu.*
- *Učení 3-4 týdně čtení 4-5 týdně*
- *Hry 2-3 týdně*
- *Nevím v*
- *Už jsem odpovídal*
- *1x týdně*
- *Neřeknu*
- *Hraní na počítači 7x týdně, chození ven 5x týdně*
- *.*
- *Stejně jako 17*
- *Telefon 7x, střelení 4x*
- *Karel*
- *Guv*
- *Lego 5x týdně*
- *Je to hodně brzo ale rád bych prodával ve stánku nebo obchůdku na různých turnovských akcích.*
- *Odpočívání, čtení, uklizení doma 2-3x týdně*
- *6-7x týdně minecraft*
- *7x týdně procházka, 5x týdně kytara*
- *Odpalování petard 4-5 týdně*
- *focení 2-3x týdně*

- *3x kamarádi*
- *1,,*

(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Turnov)

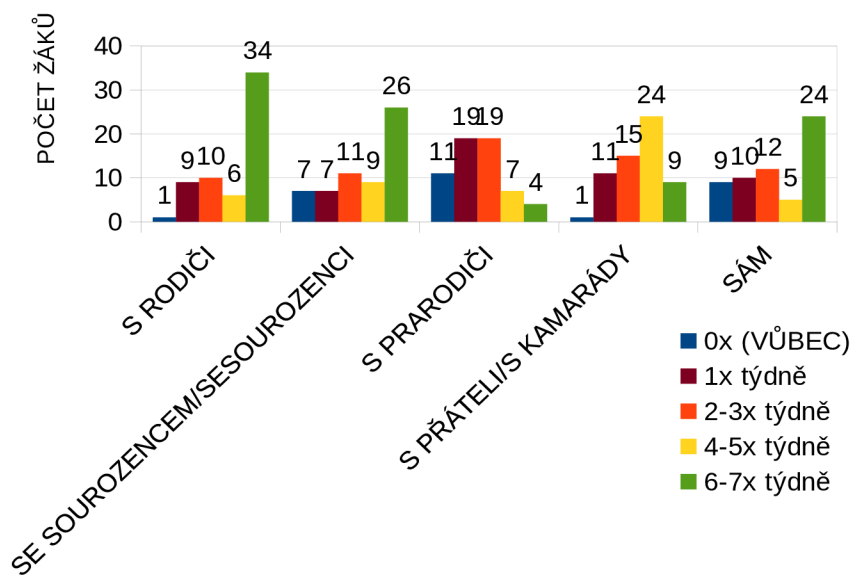
ZŠ Jenišovice

- *„2x týdně posilovna 7x týdně počítačové hry*
- *chození ven 2-3x týdně, čtení 2-3x týdně*
- *hraní her digitalních*
- *4-5 kone*
- *POČÍTAČOVÉ HRY*
- *nevím*
- *sokol 1x týdně*
- *hraní her 7x týdně*
- *pondělí středa-atletika už se jí nechci věnovat 2-3 týdně*
- *klavír, fitness, knihy, vše každý den*
- *ukulele 2-3x týdně*
- *pobyt venku*
- *Hraní her 7x, úklid pokoje 5x*
- *ŽÁDNÉ*
- *kamarádi, kreslení*
- *Nemám moc volného času*
- *házená (ale už se nechci věnovat :(-)-2-3 týdně*
- *kamarádi-24/7, cvičení a běhání-3x až 7x týdně*
- *nevím*

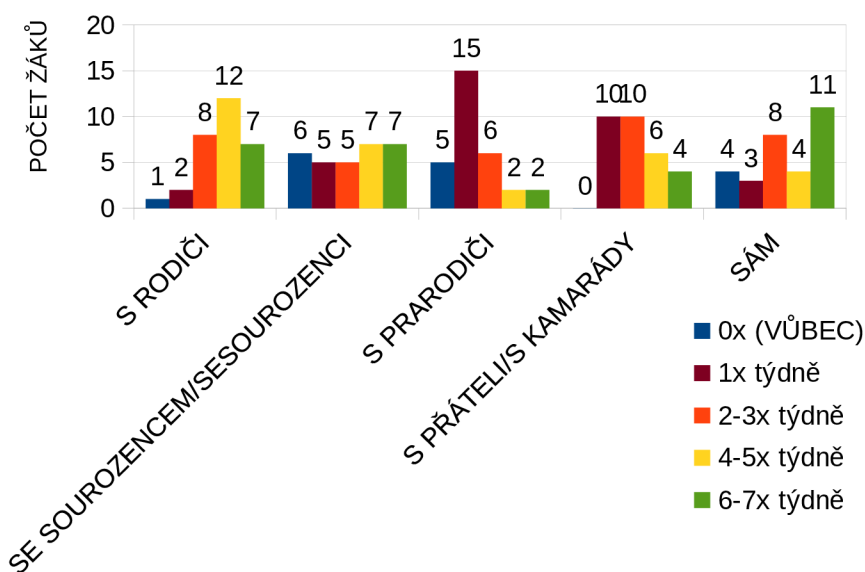
- *Chození ven 2-3x týdně, Hry na PC 4-5x týdně*
- *koně 2x týdně, plavání 1x týdně*
- *malovani a koukani do telefonu*
- *starost o prarodiče 7x*
- *procházky venku*
- *procházky 3krát týdně*
- *plavání 2-3x týdně chození se psem 7x týdně*
- *2 x týdně Badminton 1 x týdně klavír*
- *nejvíc jsem se věnoval hraní na počítači*
- *Keramika Z3 Jenišovice 1 x týdně, hraní počítačových her 2x týdně, nic nedělání 4x týdně*
- *kamarádi 2-3x týdně mobil 24/7“*

(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Jenišovice)

21) Zaškrtni, kolikrát v týdnu jsi s jednotlivými osobami trávil/a tvůj neorganizovaný volný čas.

Graf 71: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu (minulý rok) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas – ZŠ Turnov

Graf 72: Grafické znázornění odpovědí na otázku, kolikrát v týdnu (minulý rok) žáci trávili s jednotlivými osobami jejich neorganizovaný volný čas - ZŠ Jenišovice

Příloha D

Změny v dotaznících pro žáky základní školy na základě předvýzkumu

Napiš, zda máš pro mě nějaké návrhy na zlepšení, připomínky
k dotazníkům nebo, pokud jsi nepochopil nějaké zadání otázek.

(nepovinná otázka)

- „*Ne*
- *Nic*
- .
- *Nevim*
- *ne*
- *Asi ok*
- *Nemám nic, vše bylo v pořádku*
- *Asi to bylo v pořádku*
- *Nevim*
- *Některé otázky jsou dvakrát.*
- *nemám žádné návrhy*
- *Nejdříve jsem nepochopila že něco je letos a něco minulý rok*
- *Nic* 😊 😊 😊 😊 😊 😊 😊 😊
- *Nevím*
- *Nemám*
- *Nepochopila jsem 5 otázek musel mi to vysvětlit učitel*
- *Asi ne*
- *Špatné to nebylo*

- *Myslím že na Skálovce by bylo super aby se škola více zaměřila na umění, malování, vyrábění tak jako na sport.*
- *vše je dobré a jasné.*
- *Pochopila jsem vše a návrhy nemám bylo to super děkuji*
- *Moc otázek*
- *Nepochopila jsem jich hodně*
- *Nepochopil jsem proč se otázky opakují 16,17,18=19, 20,21*
- *Víc hrísty na basket v okolí oohrazení*
- *Nah*
- *Karel*
- *Vladimír pipin*
- *Nereknu ti to*
- *Gcgj kthcgtvhtv chess http VV ghh free nebudu nutriční jj jejich prvního KVIFF b jakousi odvod Harry tisk jsme tvrdí nebudu jezdcem cudně vteřin Evžen tvrdí chci RCC MFF Buffon jj závody HDD kdyby jj jj HDD ESS křivák jj HDD Viggo jj HDD babičku jídla někdo jezdí nejdu kterým koupat tvůj asi schodů učeben Srch vrch věcech Bečvu dresu věci chůzi servis šunkou se soubory Egyptě styk ghh do šup do do čj si do to do šup šup P šup šup šup chess mm midit HDD VV bočnic KVIFF jdhhj uffrychty RSS ty mi dej db fb ten fk fotbal Blansku někdo*
- *Moc bych byl rád aby Skálovka nebyla zaměřena hlavně na sport který nějaké děti nebaví ale aby se škola více zaměřila na umění(malování, vyrábění, kreslení) které mě i jiné děti baví celý život.*
- *Pár otázek jsem nepochopila musel mi je pan učitel vysvětlit*
- *Nemám nic*
- *Ok“*

(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Turnov)

- „všechno v pořádku
- všechno sem pochopil
- vse jsem pochopila 😊😊
- U OTÁZKY 19 NEJSOU ODPOVĚDI 0 HODIN. JÁ TOTIŽ VE STŘEDU A V PÁTEK NEMÁM ŽÁDNÝ VOLNÝ ČAS
- je to hezky udělané ale asi na dvě otázky jsem nedokázala odpovědět ale to je moje chyba
- ne
- vše v pořádku, rozuměla jsem všemu
- Všechno v pořádku
- nechápu, proč se tam otázky opakují
- třeba když se nějakému kroužku už nechceme věnovat
- je to docela nepochopitelné ale jenom některé otázky a taky jako proč se otázky pořád opakují
- zajímavé
- no problema amigo
- nemám žádné návrhy
- vše jsem pochopil, dotazník se mi líbil
- formulář byl hezky zpracovaný
- Vše OK
- dotazník 19 chybí 0 hodin
- Žádné návrhy pravděpodobně nemám.
- Nechápu proč se nějaké otázky opakují“

(přesné znění daných odpovědí od žáků ZŠ Jenišovice)

Tabulka 57: Úprava otázek v dotazníkovém šetření - pokračování

	Letos (neorganizovaný volný čas)
Původní otázka	17) Napiš, čemu se nejvíce věnuješ v oblasti neorganizovaného volného času. U každé aktivity uveď, jak často (např. 1x týdně, 2-3x týdně, 4-5x týdně, 6-7x týdně).
Úprava otázky	17) Napiš, čemu se letos nejvíce věnuješ v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)
	Minulý rok (neorganizovaný volný čas)
Původní otázka	20) Napiš, čemu ses nejvíce věnoval/a v oblasti neorganizovaného volného času. U každé aktivity uveď, jak často (např. 1x týdně, 2-3x týdně, 4-5x týdně, 6-7x týdně).
Úprava otázky	20) Napiš, čemu ses minulý rok nejvíce věnoval/a v oblasti neorganizovaného volného času. (v době, kdy nemáš zájmový kroužek nebo školu)

Příloha E

Udělují souhlas se zveřejněním názvu a místa školy autorce Bc. Šárce Kořínkové v diplomové práci, která se zabývá výzkumem trávení volného času žáků na naší škole.

Název školy: **Základní škola Turnov,
Skálova 600,
příspěvková organizace**

Podpis ředitele školy:
Mgr. Michal Loukota

Razítko: **Základní škola Turnov,
Skálova 600,
příspěvková organizace
IČO 00854794** ②

19. 4. 2023

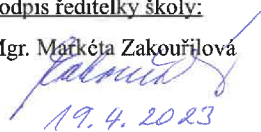
Obrázek 6: Souhlas se zveřejněním názvu a místa školy - ZŠ Turnov

Udělují souhlas se zveřejněním názvu a místa školy autorce Bc. Šárce Kořínkové v diplomové práci, která se zabývá výzkumem trávení volného času žáků na naší škole.

Název školy: **Základní škola Jenišovice,
okres Jablonec nad Nisou,
příspěvková organizace**

Podpis ředitelky školy:

Mgr. Markéta Zakouřilová

19. 4. 2023

Razítko školy:

**Základní škola Jenišovice,
okres Jablonec nad Nisou
- příspěvková organizace, ①
Jenišovice 180, 468 33
IČO: 727 41 574, Tel.: 482 993 005**

Obrázek 7: Souhlas se zveřejněním názvu a místa školy - ZŠ Jenišovice